

การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดี
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

THE DEVELOPMENT OF A GOOD EDUCATION MANAGEMENT MODEL
OF THE PROVINCIAL ADMINISTRATION

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2560

KMITL-2017-ED-D-211-010

การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดี
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

THE DEVELOPMENT OF A GOOD EDUCATION MANAGEMENT MODEL
OF THE PROVINCIAL ADMINISTRATION

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2560
KMITL-2017-ED-D-211-010

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE DEVELOPMENT OF A GOOD EDUCATION MANAGEMENT MODEL
OF THE PROVINCIAL ADMINISTRATION

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF INDUSTRIAL EDUCATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2017

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2017-ED-D-211-010

COPYRIGHT 2017

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

THE DEVELOPMENT OF A GOOD EDUCATION
MANAGEMENT MODEL OF THE PROVINCIAL
ADMINISTRATION

นักศึกษา

นางนิภา บุรณกิจ

รหัสประจำตัว

54630158

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.จร สุนทรายุทธ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา	
รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	
รองศาสตราจารย์ ดร.จร สุนทรายุทธ	
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดี	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ

14 ธันวาคม 2560 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

วันที่ ๑๙ เดือน ธ.ค พ.ศ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
นักศึกษา	นางนิภา บุรณกิจ
รหัสประจำตัว	54630158
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
พ.ศ.	2560
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ธรร สุนทรายุทธ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้บริหารเทศบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่นด้านการศึกษารวม 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 390 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.993 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA)

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 11 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การระดมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินร่างรูปแบบคือ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีประเด็นคำถาม จำนวน 20 ข้อ โดยมีช่องสำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้น้ำหนักคะแนน ระหว่าง 1 – 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าพิสัย และค่าสุดโต่ง

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ความเป็นมา 4) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (4.1) สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ด้านชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยี (4.2) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ด้านวิสัยทัศน์ของผู้นำ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ ด้านความรู้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ และ ด้านภาวะผู้นำของผู้นำ (4.3) กระบวนการ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารการศึกษาที่ดี 8 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และ ด้านการปรับปรุงการดำเนินงาน (4.4) ผลผลิต ประกอบด้วย ด้านผู้เรียน ด้านสถานศึกษา ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ ด้านชุมชน สังคม และ

5) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้ ประกอบไปด้วย แนวทางระดับนโยบาย และ แนวทางระดับปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	The Development of A Good Education Management Model of the Provincial Administration
Student	Mrs. Nipa Booranakit
Student ID.	54630158
Degree	Doctor of Industrial Education
Program	Educational Administration
Year	2017
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Pariyaporn Tungkunan
Thesis Co-advisor	Associate Professor Dr. Dhorn Suntrayuth

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a good educational administration model of provincial administration organization. The research process was divided into 3 steps:

Step 1: Study good practices in educational administration of provincial and municipal administrative organizations. Primary Data Provider 9 people selected by the purposive Sampling were the administrative organization of the province. The municipal administration of the Provincial and Municipal Administration Organization. Awarded the Best Education Management Award. The research tools used in the research were synthesized, semi-structured and semi-structured interviews and analysis of data by using content analysis.

Step 2: study the Factor analysis of the good educational administration of provincial administration organizations. The samples used in the study were 390 administrators, provincial administrators, and school administrators under provincial administration. Research tools; the five-level questionnaire was used for content validity ranging from 0.60 to 1.00 and the reliability was 0.993. Analyze data using mean, Standard Deviation and Confirmatory factor analysis

Step 3 Create and evaluate the good educational administration model of the provincial administration. The experts who participated in the evaluation of the good education management model of the provincial administration. There were 11 experts who have knowledge and experience in basic educational administration. Data collection was conducted using the Multi Attribute Consensus Reaching (MACR). An evaluation of experts' opinions on the good administration model of the provincial administration. There were 20 questions for the experts to weigh between 1 and 100. The data was analyzed using the mean, the range, and the extreme.

The research found that the management model of good educational management of provincial administration consists of: 1) the name of the model; 2) the purpose of the model; 3) the background; 4) the composition of the good

education management model of the provincial administration organization consists of four elements; (4.1) the environment factor consisting of four elements: community or social; (2) economy; (3) law, regulation, and rule; and (4) technology; (4.2) The input factor consists of the qualities of an effective leader: (1) vision, (2) creative thinking, (3) competence and experience in administration, and (4) leadership; (4.3) The process consists of four elements: (1) planning, (2) The implementation of the eight principles of good education management is rule of law, morals and ethics, responsibility, transparency, participation, effectiveness, efficiency, and equity, (3) supervision, feedback, and assessment, and (4) improvement. The productivity factor involves the: (1) Learner, (2) School, (3) TLAO, and (4) Community. Outstanding performance involves general outstanding work and educational outstanding work.; and 5) The guideline for the implementation of the good education management model of the provincial administration organization, including policy guidelines and practice guidelines.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต่อ IV างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รศ.ดร.ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร. ธร สุนทรายุทธ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา อบรม สั่งสอน แนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบ รวมถึงการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ อีกทั้ง ผศ.ดร.วินัย ใจกล้า และ Prof. Jazlin Ebenezer ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เทคนิควิธีดำเนินการตีพิมพ์บทความ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ และทำให้การสนทนากลุ่มสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมติ รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดี ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ และ ดร. มาลัย จีระวัฒนเกษตร ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมถึงหลักคิดต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการบริหารงาน และการบริหารคน ซึ่งมีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า และจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณ นายวิทยา คุณปลื้ม (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี)นางแสงมณี มีน้อย (ผู้อำนวยการ ส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กรมส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆที่ให้การสนับสนุนข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณ คุณครูดาวประกาย ระโส ผอ.เจน หน่อท้าว ผอ.ฉันทนา โพธิ์ครูประเสริฐ รอง ผอ.สุกัญญา สุขสถาน และเพื่อนนักศึกษาระดับดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 1 ที่ให้กำลังใจช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ เพื่อนๆทุกคน และคณะครูโรงเรียนบ้านคลองมือไทร(สว่างไสวราษฎร์บำรุง) พร้อมทั้ง นายนราธิป บุรณกิจ และ นายนฤตล บุรณกิจ บุตรชาย ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นิภา บุรณกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	13
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.1 ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	22
2.1.1 การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	23
2.1.2 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	25
2.1.3 อำนาจบทบาทหน้าที่การบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..	35
2.1.4 แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	38
2.1.5 การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	40
2.2 การบริหารการศึกษาที่ดีตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	43
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี.....	54
2.3.1 ความหมายของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี.....	54
2.3.2 ความเป็นมาของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี.....	56
2.3.3 ความสำคัญของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี.....	57
2.3.4 องค์ประกอบของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี.....	58
2.3.5 การนำการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการจัดการศึกษา.....	66
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ.....	68
2.4.1 ความหมายของระบบ.....	68
2.4.2 องค์ประกอบของระบบ.....	69
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างระบบ.....	75
2.5.1 ความหมายของรูปแบบ.....	75
2.5.2 คุณลักษณะรูปแบบที่ดี.....	76
2.5.3 การสร้างรูปแบบ.....	77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการอภิปรายวิธีการประชุมแบบ Multi-Attribute Consensus Reaching (MACR).....	77
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
2.7.1 งานวิจัยในประเทศ.....	79
2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	81
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล.....	84
1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	84
1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
1.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	87
2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	87
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	91
3.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	91
3.2 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	91
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล.....	94
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	104
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	120
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	137
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	137
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	142
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	145

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	147
ภาคผนวก.....	161
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	162
ภาคผนวก ข ราชนามผู้เชี่ยวชาญ.....	168
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	171
ภาคผนวก ง (ร่าง)รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด....	200
ภาคผนวก จ รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	219
ประวัติผู้เขียน.....	238

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี..... 10
3.1	แสดงขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 83
3.2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค ตามเขตการปกครอง ภูมิภาค..... 87
3.3	แสดงกำหนดค่าดัชนีและเกณฑ์การวิเคราะห์..... 91
4.1	แสดงผลการวิเคราะห์รายชื่อของแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล..... 95
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 106
4.3	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ สภาแวดล้อม..... 108
4.4	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านสภาแวดล้อมของการบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 108
4.5	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของด้านสภาแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 109
4.6	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า ของ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 109
4.7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยนำเข้า ของการบริหารการศึกษาที่ดี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 110
4.8	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 110
4.9	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการ ของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 111
4.10	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 111
4.11	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 112
4.12	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตของ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด..... 113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	113
4.14 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การ บริหารส่วนจังหวัด.....	113
4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ อันดับสองของ รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	114
4.16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	114
4.17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การ บริหารส่วนจังหวัด.....	116
4.18 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับแรกและอันดับสองของรูปแบบการบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	117
4.19 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำ สุดค่าพิสัย และ ค่าน้ำหนัก แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของผลผลิต ของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	128
4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าพิสัย และค่าน้ำหนัก ตามความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่าง รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute ConsensusReaching)ในรอบที่ 2.....	130

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	27
2.2 โครงสร้างของเทศบาล.....	34
2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	40
4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันเชิงยืนยันอันดับสองของรูปแบบการบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	119
4.2 แสดงร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย	127
4.3 แสดงรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย..	136

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อประชาชนในแต่ละประเทศ การแข่งขันในเรื่องต่างๆจึงเพิ่มขึ้นตามไปด้วย การพัฒนาประเทศในแต่ละประเทศจึงมุ่งเน้นให้การศึกษาแก่ประชากรเป็นสำคัญ ฉะนั้นการบริหารการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่น่ามาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพของประชากรให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง และสภาวะการณ์ของโลกที่กำลังเคลื่อนจากยุคข้อมูลข่าวสาร ผ่านยุคสารสนเทศเข้าสู่สังคมยุคใหม่ในคลื่นของโลกาภิวัตน์ที่ไร้พรมแดน พลโลกมีวิถีปฏิบัติการเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันมากขึ้น เมื่อโลกกลายเป็นระนาบเดียวกันด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสารมีการแข่งขันกันมากขึ้นผนวกกับจิตวิญญาณของพลเมืองโลกที่ละเอียดและขาดความตระหนักรู้ต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือการพัฒนาต้นทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพคน ทั้งในสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในอนาคต

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78(4) ได้กำหนดให้พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ มาตรา 78(5) จัดระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2550 : 22) ฉะนั้น สภาวะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและระบบบ้านเมืองของประเทศต่างๆทั่วโลก ที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจและเผชิญกับปัญหาทางการเมืองจึงพบว่าประเทศต่างๆกำลังให้ความสำคัญต่อการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศชาติในอนาคตที่จะสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆของโลกทันต่อสถานการณ์ (วิภาส ทองสุทธิ. 2551 : 1) การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ที่ภาครัฐนำมาใช้ในการบริหารจัดการงานของภาครัฐที่เน้นบทบาทให้แนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ครอบคลุมถึงฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความรักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์. 2546 : 8-9) อีกทั้งสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ในส่วนของ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 1) และเพื่อให้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีได้รับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552 : 1- 156) ได้จัดทำคู่มือการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อผลักดันการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐให้มีระดับธรรมาภิบาลเทียบเท่ามาตรฐานสากล ฉะนั้นการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล จึงเป็นหัวใจสำคัญของทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือเอกชน ที่ต้องการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประชาชนและผู้บริหารในทุกระดับ “ธรรมาภิบาล” หรือ การบริหารจัดการ เป็นหลักคิดในการบริหารองค์กรเพื่อประกันการฉ้อราษฎร์บังหลวงและเรื่องความไม่มีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 (2559 : 59-61) ได้วิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2554-2559) พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยมีการบริหารจัดการและการให้บริการประชาชน ที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใส รวมทั้งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างเต็มที่ตามที่รัฐบาลให้มีการกระจายอำนาจ และยังพบว่า คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้การศึกษาไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพที่ต้องเร่งแก้ไข ขณะเดียวกันคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) จัดขึ้นตามกรอบทิศทางของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียน ที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้มีมิติความมั่นคง มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : คำนำ) การแสดงวัตถุประสงค์เป้าหมายถึงบริบททั้งสภาพปัญหา อุปสรรค ภัยคุกคามและช่องทางโอกาสรวมทั้งกลไกใหม่ในการพัฒนาคน ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559 : 63- 64) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน ด้านคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารจัดการศึกษาที่ยังต้องเพิ่มเติมในด้านประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลกระทบของประเทศไทยอีกด้านหนึ่งคือ การรวมตัวของประชาชาติในอาเซียน ซึ่งประเทศไทยเป็น 1 ใน 10 ประเทศภาคีสมาชิก เหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 15)

ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 41 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อมในการจัดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 :26) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาเอง เขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เพียงเป็นผู้ประสานงานและส่งเสริม ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 ให้กระจายอำนาจจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความคล่องตัวและมีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐานและได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายมีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริมสวัสดิการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างความตระหนักและการเตรียมความพร้อมในด้านวิชาการ งบประมาณ และ บุคลากรให้กับท้องถิ่น ส่วนด้านบริหารทั่วไปต้องพัฒนาในเรื่องการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์และการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาให้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริการจัดการหลายด้าน ซึ่งงานการจัดการศึกษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการทั้งหมด (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 1-4)

จากบทบาทภาระหน้าที่ดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ กระทรวงมหาดไทย มีบทบาทภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2556 : คำนำ) ดังนั้นหน่วยงานภายใต้การปกครองของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีความจำเป็นต้องจัดแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี แผนประจำปีงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปี จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี (พ.ศ.2555-2557) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มีการกำหนดพันธกิจ จุดมุ่งหมายในการพัฒนา ยุทธศาสตร์และแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น. 2558 : 3)

การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และสั่งการ ควบคุม และจัดการ โดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและมีจุดมุ่งหมาย คือ คุณภาพของผู้เรียนต้องบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นภารกิจ และหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแผนโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์บริหารอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์กร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ (สัมมาธนิษฐ์. 2556: 137) สำหรับหน่วยงานทางการศึกษามีหน้าที่ในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้แก่ประชาชนการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การนำหลักธรรมาภิบาลการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หรือเรียกว่า ธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารการศึกษาให้เกิดความเข้มแข็ง หลักการดังกล่าว คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความเอื้ออำนวย เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด. 2552 : 9) เพื่อให้การบริหารการศึกษาสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ที่มีเจตนารมณ์ให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้ระบุนโยบายในข้อ 8 เรื่องการบริหารจัดการที่ดีไว้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ.2558 – 2561) จากแผนปฏิบัติการ 4 ปี (2557-2560) กับภารกิจที่ให้เกิดความคล่องตัวกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2557 : 17)

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาการศึกษาในระดับให้ครบวงจร ตั้งแต่ในครรภ์จนถึงระดับอุดมศึกษา หัวใจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชนในด้านคุณภาพการศึกษา การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหา โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญถือเป็นแนวทางที่ดีในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 91-92) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ที่มีเป้าหมายให้ประชาชนทุกคนในท้องถิ่นอยู่ดีมีสุข และปัญหาที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน คือ ปัญหาด้านการศึกษา กล่าวคือ รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการจัดการศึกษาอย่างไรให้ครอบคลุมและมีคุณภาพ (สุวรรณ พิณตานนท์. ม.ป.ป. : คำนำ) ฉะนั้น การบริหารสถานศึกษาจะต้องนำระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารเช่นเดียวกับองค์กรอื่นๆ เนื่องจากพบว่าปัญหาเกิดจากการบริหารงานที่ผิดพลาดไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาการคอร์รัปชันในหน่วยงานสถานศึกษา หน่วยงานองค์กร ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของบุคคล องค์กร และราชการ ที่มีเรื่องราวร้องเรียนฟ้องร้องขอความเป็นธรรม การส่งบัตรสนเท่ห์ประจานความผิดที่ทำ มีคดีความที่ต้องสอบสวนเป็นจำนวนมาก สร้างปัญหาความขัดแย้งในองค์กรทำให้การปฏิบัติงานต่างๆไม่ประสบความสำเร็จไปตามเป้าหมายบรรยากาในองค์กรเสียไป ข้อจำกัด ปัญหา อุปสรรค และข้อควรพัฒนาในการจัดการศึกษา เช่นเดียวกับการบริหารจัดการศึกษาของสังกัดอื่นๆ ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา เป็นบุคคลสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของชาติ ปัญหา ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดวิสัยทัศน์และไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา บุคลากรทางการศึกษามีไม่เพียงพอและขาดประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ระบบการบริหารงานยังขาดประสิทธิภาพ ระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณไม่คล่องตัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งขาดความพร้อมด้านงบประมาณแต่รับโอนสถานศึกษาจำนวนมากเกินไปทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเพียงพอ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งก้าวถอยการทำงานของสถานศึกษาทำให้สถานศึกษาขาดอิสระไม่มีความคล่องตัวในการบริหารงานเท่าที่ควร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 60 – 64) ซึ่งสอดคล้องการวิจัยประเมินผลการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีข้อเสนอแนะ สำหรับการทวิวิจัยในอนาคต ที่น่าสนใจว่า ควรมีการศึกษา วิจัยการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จเพื่อค้นหาแบบปฏิบัติที่ดีแล้วสังเคราะห์เป็นรูปแบบจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่ประสบความสำเร็จ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : บทคัดย่อ) จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนพยายามนำการบริหารที่ดีมาใช้ในหน่วยงาน อิทธิพลของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงกระแสความเป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบกับปัญหาความล้มเหลวของภาครัฐและควมไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลของระบบราชการในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดกระแสแนวคิดใหม่ในการบริหารกิจการบ้านเมือง (สำนักพัฒนาคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 3) การนำแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีของ วิภาส ทองสุทธิ (2551 : 219-225) ที่พยายามทำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่ดีมีมาตรฐานของรัฐบาลไทยภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้วยกระแสความตระหนักถึงเหตุผลและความจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีขึ้นในองค์กร พบว่า มีหลายหน่วยงานที่เริ่มหันมาสร้างธรรมาภิบาลที่ดีขึ้นในองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในวงกว้างอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มีบทบาทและความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมและการบริหารจัดการจึงถือเป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้มีการกำหนดหลักการไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 74 และหมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 282-290

จากสภาพปัจจุบันปัญหาและเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้ ดังกล่าวมาข้างต้น เกิดข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านการบริหารจัดการใหม่ ข้อ 4.1.1 การกระจายอำนาจให้มิเกล็กลับเคลื่อนสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างมีระบบตามศักยภาพและความพร้อม และข้อ 4.4.2 ส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เข้าร่วมจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. ม.ป.ป. : 23-31) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นโดยแพร่หลายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังการจัดตั้ง “ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด” ขึ้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2548 ทางกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้ออก “แผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นใสสะอาด พ.ศ. 2548-2551” ขึ้นมาและได้กำหนด “หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายได้นำไปปฏิบัติอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังได้กำหนดให้มีการมอบ “รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี” ประจำปีขึ้นมากอีกหนึ่งกิจกรรม ในการพิจารณาตัดสินรางวัลนั้นจะดำเนินการโดยคณะกรรมการการคัดเลือกระดับภาคคณะกรรมการจากส่วนกลางที่จะพิจารณาให้คะแนนทั้งจากการนำเสนอข้อมูลและผลงานดีเด่นจากเกณฑ์ชี้วัดตามแบบประเมินและพิจารณาให้คะแนนจากโครงการ กิจกรรมเด่น หรือเป็นนวัตกรรมใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี (วิภาส ทองสุทธิ. 2551 : 266) จากการประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา ด้านการกระจายอำนาจทางการศึกษา ครั้งที่ 1/2553 วันที่ 20 เมษายน 2553 มีข้อเสนอให้ดำเนินการศึกษาและการถอดบทเรียนหน่วยงานทางการศึกษาทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการดีเด่น เพื่อเป็นต้นแบบที่จะนำมา กำหนดเป็นมาตรการบริหารจัดการที่ดีต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555 : 1-2) นอกจากนี้ผลการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในแต่ละปีผ่านส่งผลให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทตระหนักถึงความรับผิดชอบ รวมทั้งได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามของผู้รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาของภาครัฐที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย (โกวิท พวงงาม. 2557 : 36-38)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม รัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจ กำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินการ และ การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้กำหนดการปกครองส่วนท้องถิ่นออก 5 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4) กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 22) จากการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่กำหนดไว้ 5 รูปแบบตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น มีการกำหนดโครงสร้าง อำนาจบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบไว้ ในที่นี้ผู้วิจัยขอนำเสนอเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจำนวน 1 รูปแบบเท่านั้น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากเป็นองค์กรที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาวิจัย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งที่เป็นองค์กรหรือหน่วยงานหนึ่งที่มีระบบบริหารจัดการปกครองหนึ่งของชุมชนภายในของแต่ละจังหวัดในประเทศไทย ที่ประสงค์ให้มีการกระจายอำนาจรูปแบบหนึ่งให้เกิดความเจริญกับท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากอำนาจส่วนกลางให้เกิดการบริการให้ประชาชนในประเทศได้ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยรัฐมีการกำหนดระเบียบแบบแผน การควบคุมการดำเนินการบริหารจัดการเป็นแนวทางในเขตพื้นที่ของจังหวัด ให้ประชาชนที่มีหลักฐานที่อยู่ภายในพื้นที่จังหวัดได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกที่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายเป็นการถ่วงดุลอำนาจการปกครอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมีภารกิจที่จัดบริการให้ประชาชนในท้องถิ่นของตนได้รับความสะดวกสบาย ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2012 : 30-33)และมาตรา 17(6) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. 2011 : 23) กระทรวงมหาดไทยเป็นภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบประชาชนนโยบายการบริหารจัดการที่ดีมากำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2556 – 2561 (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2556. : 31) นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทยในปี ค.ศ. 1999 และ 2002 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทยโดยเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ที่แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งรูปแบบโครงสร้างองค์กรใหม่กระจายอำนาจและเรียกร้องให้นวัตกรรมการปฏิบัติที่การเรียนการสอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วย 1 ใน 5 เป้าหมายหลักที่ถูกระบุไว้ว่า การส่งเสริม กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนสำหรับการเป็นพลเมืองโลกที่แตกต่างสามารถบรรจบกันได้ด้วยนโยบายและแนวปฏิบัติ (Bamber,et.al. 2016 : 1-9)

จากผลการรายงานการจัดการศึกษาของท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อมูลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการดีเด่น ด้านการศึกษาในแต่ละปีและผลการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี (โกวิท พวงงาม. 2557 : 32) ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เกิดมีประสิทธิภาพ จึงสนใจที่จะศึกษารายละเอียดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับรางวัลดังกล่าวเพื่อนำมาสร้างและพัฒนาเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการที่ดีด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยวิเคราะห์ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมากำหนดเป็นมาตรฐานในการบริหารจัดการศึกษาที่ดีให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ศึกษากรอบความคิด 3 ส่วน ดังนี้

1.3.1 แนวคิดเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553) มีเกณฑ์ครอบคลุม ใน 3 ประเด็น ดังนี้

1.3.1.1 คุณลักษณะทั่วไป ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม และการมีความเป็นผู้นำ การมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ การมีคุณธรรมจริยธรรม และการมีมนุษยสัมพันธ์

1.3.1.2 คุณลักษณะตามหลักเกณฑ์เฉพาะ ประกอบด้วยความสามารถในการบริหาร แบ่งเป็นส่วนที่ 1 การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า ส่วนที่ 2 จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวและแผนพัฒนาสามปี)ได้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ความสามารถในการบริหารด้านการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวและแผนพัฒนาสามปี)จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาจัดการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วยการจัดการศึกษาในระบบและการจัดการศึกษานอกระบบ

1.3.1.3 ผลงานดีเด่น พิจารณา ผลงานดีเด่นทั่วไป และ ผลงานดีเด่น ด้านการศึกษา

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552 : 1- 15) และ ได้ศึกษาการปรับปรุงหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ในคราวที่คณะรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 24 เมษายน 2555 มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 19-22) ดังนี้

(1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย 3 หลักการย่อย คือ

(1.1) ประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (1.2) ประสิทธิภาพ
- (1.3) การตอบสนอง
- (2) ค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วย 4 หลักการย่อย คือ
 - (2.1) ภาวะรับผิดชอบ
 - (2.2) เปิดเผย/โปร่งใส
 - (2.3) หลักนิติธรรม
 - (2.4) ความเสมอภาค
- (3) ประชาธิปไตย ประกอบด้วย 2 หลักการย่อย คือ
 - (3.1) การมีส่วนร่วม /การแสวงหาฉันทามติ (Participation)
 - (3.2) หลักการกระจายอำนาจ
- (4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร ประกอบด้วย
 - (4.1) หลักการย่อย คือ คุณธรรม/จริยธรรม

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีของสถาบันพระปกเกล้า (2558 : 11 – 12) สรุปได้ว่ามี 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า
7. หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
8. หลักการบริหารจัดการ
9. หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
10. หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี ของ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO (2005 : 2-76) สรุปได้ว่าการบริหารจัดการที่ดี มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักความโปร่งใส
2. หลักนิติธรรม
3. หลักความรับผิดชอบ
4. หลักความเสมอภาค
5. หลักฉันทามติร่วมในสังคม
6. หลักคุณธรรม
7. หลักความคุ้มค่าหรือหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล
8. หลักการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี ของ United Nation Development Programme : UNDP (1997 : 11-113) สรุปได้ว่า มี 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน
2. กฎหมายที่ยุติธรรม
3. ความเปิดเผยโปร่งใส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม
5. กลไกการเมืองที่ชอบธรรม
6. ความเสมอภาค
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
8. พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม
9. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์

ผู้วิจัยได้ศึกษา United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP (2009: 1-3) สรุปได้ว่า มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วม
2. การปฏิบัติตามกฎ
3. ความโปร่งใส
4. ความรับผิดชอบ
5. ความสอดคล้อง
6. ความเสมอภาค
7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวโดยแสดงได้ดัง ตารางที่ 1.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1.1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

องค์ประกอบของ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	แนวคิด					ความถี่
	กพร.	สถาบันพระปกเกล้า	UNESCO	UNDP	UN ESCAP	
(1) หลักนิติธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	5
(2) หลักคุณธรรม /จริยธรรม	✓	✓	✓			3
(3) หลักความโปร่งใส	✓	✓	✓	✓	✓	5
(4) หลักการมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	5
(5) หลักความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	5
(6) หลักความคุ้มค่า		✓	✓			2
(7) หลักประสิทธิผล	✓			✓	✓	3
(8) หลักประสิทธิภาพ	✓			✓	✓	3
(9) หลักการกระจายอำนาจ	✓					1
(10) หลักความเสมอภาค	✓		✓	✓	✓	4
(11) หลักการตอบสนอง	✓					1
(12) หลักการมีเหตุมีผล					✓	1
(13) หลักฉันทานุมัติร่วมในสังคม			✓	✓		2
(14) กลไกการเมืองที่ชอบธรรม				✓		1
(15) ความสอดคล้อง					✓	1
(16) หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้		✓				1
(17) หลักการบริหารจัดการ		✓				1
(18) หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์		✓				1
(19) หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร		✓				1

จากการวิเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีโดยใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป สรุปเป็นองค์ประกอบของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law)
2. หลักคุณธรรม /จริยธรรม (Morality/Ethics)
3. หลักความรับผิดชอบ (The Rule of Accountability)
4. หลักความโปร่งใส (Transparency)
5. หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม (Participation/Consensus orientation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับผูกพันหาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หลักประสิทธิผล (Effectiveness)
7. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)
8. หลักความเสมอภาค (Equity)

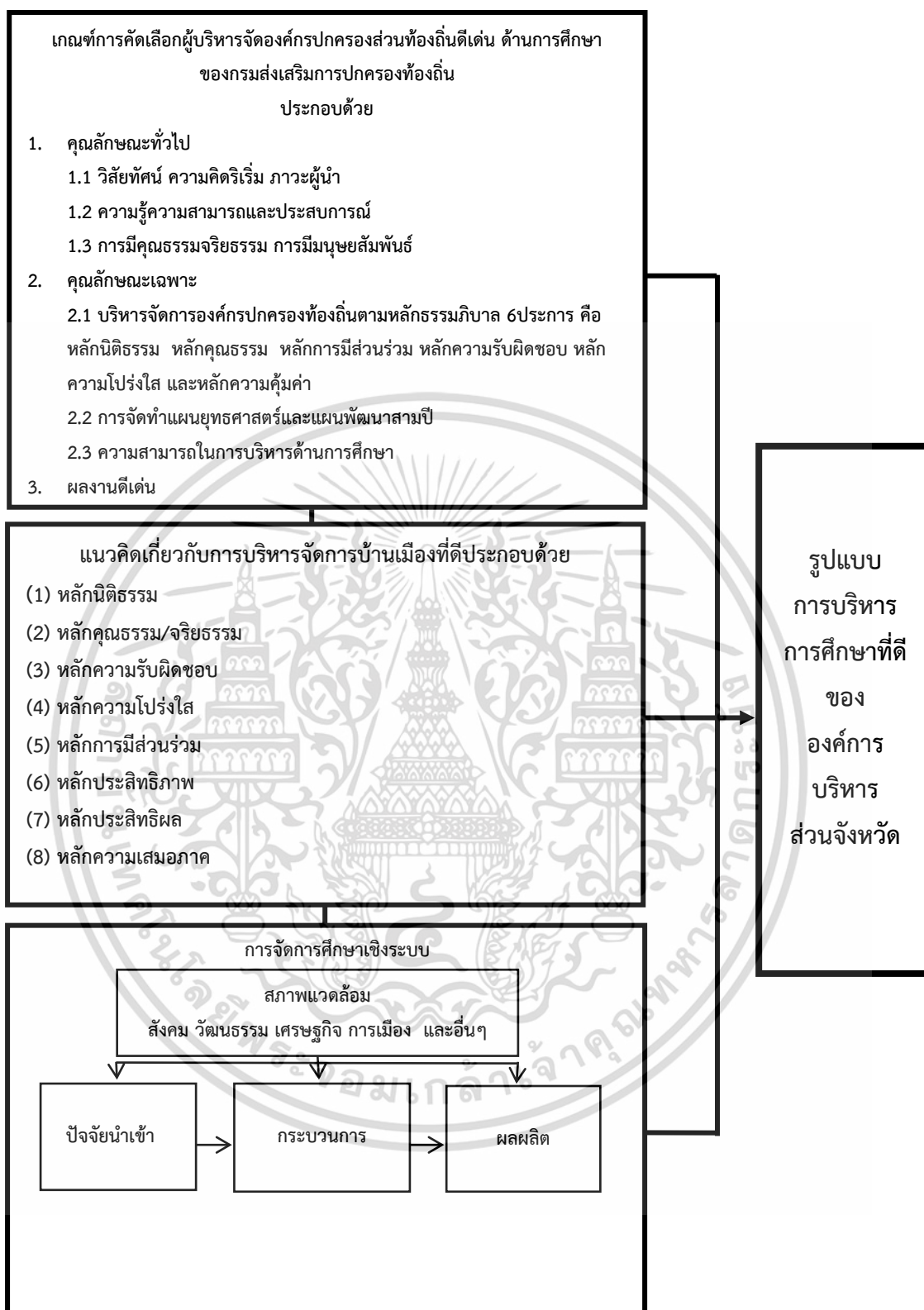
1.3.3 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาเชิงระบบ

ในการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาเชิงระบบ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของ Katz, D., & Kahn, R. L. (1978 : 20) ได้กล่าวว่าองค์การที่มีลักษณะเปิดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานสามารถจัดในรูปแบบเชิงระบบประกอบด้วย สภาพแวดล้อม (Environment) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และ การป้อนกลับ (Feedback) โดยผู้วิจัยนำแนวคิดเชิงระบบมาประยุกต์ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

จากกรอบแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นภาพกรอบความคิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยได้ดังภาพที่ 1.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดเรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในครั้งนี้ ผู้วิจัย กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารเทศบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่น ด้านการศึกษา ดำรงตำแหน่ง ในปัจจุบัน มีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารไม่น้อยกว่า 4 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้สัมภาษณ์และสังเคราะห์เอกสาร คือ แนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม ภาวะผู้นำ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ การมีคุณธรรมจริยธรรม และ มนุษยสัมพันธ์ 2) คุณลักษณะเฉพาะ ได้แก่ การบริหารจัดการองค์การท้องถิ่น ตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี 8 ประการ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค รวมทั้ง ความสามารถในการบริหารการศึกษา 3) การบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต การติดตามประเมินผลเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับและค้ำประกันถึงสภาพแวดล้อม และ 4) ผลงานดีเด่น

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 2,710 คน (กรมการปกครอง. 2558 : ออนไลน์) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 347 คน (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษา. ม.ป.ป. : 7) รวม จำนวน 3057 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 282 คน และ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 108 คน รวม จำนวน 390 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์ของ Hair, et. al. (2010 : 94-118) สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ ตั้งแต่ .30 ขึ้นไป ควรใช้กลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 350 ขึ้นไป และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (พรรณี ลิกิจวัฒน์. 2553 : 165 -167)

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 4 ตัว ดังนี้

2.2.1 ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ

2.2.1.1 ด้านชุมชน

2.2.1.2 ด้านเศรษฐกิจ

2.2.1.3 ด้านกฎหมาย

2.2.1.4 ด้านเทคโนโลยี

2.2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.2.2.1 วิสัยทัศน์ของผู้นำ
- 2.2.2.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ
- 2.2.2.3 ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ
- 2.2.2.4 ภาวะผู้นำของผู้นำ
- 2.2.3 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปร คือ
 - 2.2.3.1 การวางแผน
 - 2.2.3.2 การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม
 - 2.2.3.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.2.3.4 การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ
 - 2.2.3.5 การดำเนินงานโดยใช้หลักความโปร่งใส
 - 2.2.3.6 การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ
 - 2.2.3.7 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ
 - 2.2.3.8 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล
 - 2.2.3.9 การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค
 - 2.2.3.10 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
 - 2.2.3.11 การปรับปรุงการดำเนินงาน
- 2.2.4 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ

4.1 ด้านผู้เรียน

4.2 ด้านสถานศึกษา

4.3 ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด

4.4 ด้านชุมชน สังคม

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วน

จังหวัด

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 2) ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับรางวัลดีเด่น

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) ผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอกขึ้นไป จำนวน 5 คน และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 3 คน รวมเป็นจำนวน 11 คนโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย

3.2.1 ชื่อรูปแบบ

3.2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

3.2.3 ความเป็นมาของรูปแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.4 องค์ประกอบของรูปแบบ

3.2.5 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้

1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง แผนภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ความเป็นมา 4) องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต 5) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้

1.5.2 เกณฑ์การเลือกคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา หมายถึง เอกสารการประเมินการบริหารจัดการดีเด่น ด้านการศึกษาที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับมูลนิธิช่วยการศึกษาท้องถิ่น ในการคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ประจำปี 2553 พิจารณาจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา/ศาสนา/วัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม ภาวะผู้นำ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ การมีคุณธรรมจริยธรรม และ มนุษยสัมพันธ์ 2) คุณลักษณะเฉพาะ ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กรท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาสามปี รวมทั้ง ความสามารถในการบริหารการศึกษา 3) ผลงานดีเด่น

1.5.3 การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง วิธีการจัดระบบการดำเนินงานการศึกษา กับ สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ร่วมกันกำหนดให้บุคคลที่อยู่ในองค์กรสามารถปฏิบัติหน้าที่ และร่วมกันขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมายในองค์กรนั้นได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีความพึงพอใจกับผลงานมีความเป็นสุขต่อผลงานทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1.5.3.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การที่หน่วยงานองค์กรมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานต่างๆ ที่ต้องทำร่วมกันจำเป็นต้องมีข้อกำหนดให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นไปตามระเบียบระเบียบเรียกว่า กฎหมาย หรือ ข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ในหน่วยงานองค์กรนั้นและสังคมของประเทศนั้นตามที่รัฐกำหนด ซึ่งถ้าปฏิบัติตามระเบียบหรือผิดจากข้อกำหนดกฎหมายก็จะมีโทษเป็นตัวกำกับ และที่มีการประกาศให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันในหน่วยงาน แต่การจัดการใช้ระเบียบกฎหมายภายในองค์กรจำเป็นต้องมีการดำเนินการใช้อำนาจตามบทบาทและขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาลงโทษและให้รางวัล ในการปฏิบัติให้กับบุคคลในองค์กรทุกคนรู้สึกถึงความชัดเจนทัดเทียมเท่ากัน ไม่เลือกปฏิบัติ โดยการจัดให้ความรู้เกี่ยวกับ ความสำคัญของระเบียบกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง วินัยที่สอดคล้องกัน มีการประกาศกติกาบริหารงาน ภายในที่นำมาใช้ในองค์กร เช่น การนำมาใช้ในเรื่องขอการปฏิบัติการมาและกลับในการทำงาน การแต่งกาย การให้สวัสดิการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการนำมาใช้และเกิดความพึงพอใจกับทุกฝ่ายทุกคน

1.5.3.2 หลักคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การมีแนวปฏิบัติที่แสดงถึงคุณงามความดีในการทำหน้าที่พิจารณาพลเมืองของสังคมประชาธิปไตยของผู้บริหาร/ ผู้นำที่ดีมีคุณธรรม การทำหน้าที่ให้บริการประชาชน บำบัดทุกข์ บำรุงสุขในทุกด้านให้กับประชาชน ที่ส่งผลต่อประเทศชาติของประชาชน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วย รวมทั้งดำเนินการสร้างการรูปร่างแบบความคิดสร้างสรรค์ทางบวกในการแสดงบทบาทอย่างแข็งขันร่วมพัฒนาคุณธรรมบุคคลให้มีในสังคมองค์กร โดยปลูกจิตสำนึกการดำรงชีวิตการแบ่งปันให้เกิดความสุขใจสุขภายในการทำงาน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นอกเห็นใจกัน การมีความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งใจภายในการทำงาน มีระเบียบวินัยทั้งต่อตัวเองและผู้อื่น มีการใช้สติมุงที่สร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยสันติธรรมให้อภัยกัน สามัคคี ทำงานตามหน้าที่ในรูปแบบที่มงานที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบช่วยกันแก้ไขปัญหาของสังคมในหน่วยงาน องค์กร และการบริการให้กับผู้รับบริการ

1.5.3.3 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความรู้และมีความตระหนักในหน้าที่ของตน และ ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพโดยการกำหนดขอบข่ายภาระงานที่ชัดเจนในการมุ่งให้ผู้รับบริการและสังคมได้รับผลจากการทำงานอย่างดีที่สุด รวมทั้งรับรู้ข้อผิดพลาดของตนเองที่อาจจะมีการทำข้อผิดพลาดขึ้น โดยมีการจัดระบบบริหารความเสี่ยงป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดและเมื่อเกิดข้อผิดพลาดก็ยอมรับบทลงโทษทางสังคมหรือขอใช้ รับผิดชอบต่อคิดเห็นและเคารพข้อคิดเห็น สร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อ ให้มีการสร้างความรู้และเจตคติให้บุคลากรทุกระดับทุกฝ่ายที่มีหน้าที่ในหน่วยงานรู้หน้าที่ที่มีต่อสังคม

1.5.3.4 หลักความโปร่งใส หมายถึง การกระทำการใดๆ ของหน่วยงานทั้งในระดับบุคคลและองค์กรโดยการสร้างความตระหนักรู้ภาระหน้าที่ที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น และเข้าใจได้ ครอบคลุมถึงทุกการกระทำที่เป็นผลจากการตัดสินใจของผู้บริหาร การดำเนินงานในองค์กรและงานสาธารณประโยชน์ต่างๆ มีระบบงานและขั้นตอน การทำงาน รูปแบบ แนวทาง กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ประเมินหรือการให้คุณให้โทษให้เกิดปรากฏชัดแจ้ง รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นจริงไม่ซ่อนเร้น สามารถตรวจสอบความถูกต้อง นำไปสู่การป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต และการนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งระหว่างผู้ปฏิบัติร่วมกันในองค์กรเดียวกัน ระหว่างประชาชนต่อรัฐไปจนถึงระหว่างคนในชาติด้วยกัน เพื่อประชาชน สังคมจะได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก และช่วยตรวจสอบความถูกต้องในการทำงานได้ ในเรื่องของการบริหารงานด้านบุคคลในเรื่องการบรรจุ แต่งตั้ง รวมทั้งเรื่อง การเงิน การบัญชี ที่มีปัญหาสำคัญต่อความเคลือบแคลงทั้งในหน่วยงานและบุคคลภายนอก ฉะนั้น จำเป็นต้องดำเนินการอย่างโดยเป็นระบบ เป็นขั้นตอนโดยประกาศแจ้ง ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสามารถชี้แจงปัญหาต่างๆให้ผู้สงสัยสอบถาม

1.5.3.5 หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม หมายถึง การบริหารงานตามหลักการที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความกระตือรือร้นถึงสิทธิและการใช้สิทธิ์การมีส่วนร่วมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของตนได้แก่บุคคลทั้งในองค์กรและภายนอกองค์กรได้มีส่วนร่วมรับรู้และแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการวางแผน การตัดสินใจในการพัฒนา การแก้ปัญหาสำคัญของหน่วยงาน ทั้งในการให้ข้อเสนอแนะความเห็นในการกำหนดแผนนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณหรือการบริหารจัดการอื่นๆที่สำคัญ โดยการเปิดช่องทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยวิธีการทำประชาคม เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ จัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การสร้างภาคีเครือข่ายการปฏิรูปการสอบถาม หรือการแสดงประชามติ หรือการทำประชาพิจารณ์ เพื่อนำความคิดเห็น คำเสนอแนะเหล่านั้น เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานวางแผน นโยบายต่างๆที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมสำคัญที่พิจารณาแล้วว่าจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและหน่วยงานจะช่วยลดความขัดแย้งภายในองค์กรน้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.3.6 หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานที่มีการจัดระบบหรือขั้นตอนที่ใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่คุ้มค่าทำให้องค์กรสามารถลดต้นทุนแรงงานและระยะเวลา อำนวยความสะดวกก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฉะนั้นในการปฏิบัติงานโครงการต่างๆจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค โอกาส จุดดี จุดเด่น จุดด้อยของหน่วยงาน นำมาวางแผนในการพัฒนาหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินการในแต่ละกระบวนการขั้นตอนได้เลือกใช้กระบวนการที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

1.5.3.7 หลักประสิทธิผล หมายถึง บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้ประสพผลสำเร็จของงานที่เป็นไปตามเป้าหมายตามที่มีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ และการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การมีการวางแผนเป้าหมายในการปฏิบัติที่ชัดเจนและตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายที่มีความพึงพอใจในผลของการดำเนินงานที่สามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีระบบสารสนเทศในการข้อมูลทรัพยากรมาใช้ให้เกิดความสะดวกรวดเร็วอย่างคุ้มค่า สรรวจความพึงพอใจเพื่อประเมินโครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาการศึกษาสร้างวัฒนธรรมขององค์กรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

1.5.3.8 หลักความเสมอภาค หมายถึง การมีปฏิบัติตนต่อบุคคลในหน่วยงานและผู้ได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการสภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ความเป็นพวกพ้อง ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และบุคลากรในองค์กรให้การยอมรับและพึงพอใจต่อการจัดระบบ กฎระเบียบ และแนวปฏิบัติ

1.5.4 การจัดการศึกษาเชิงระบบ หมายถึง การจัดระเบียบกับการบริหารจัดการที่มีระบบย่อยของการศึกษาที่ต้องทำงานตามบทบาทหน้าที่และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน เพื่อให้หน่วยงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านบริบทภายในและภายนอกของ หน่วยงาน ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลลัพธ์ ดดยแต่ละองค์ประกอบมีความหมาย ดังนี้

1.5.4.1 สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่มีลักษณะทั้งที่สามารถมองเห็นสภาพทางกายภาพ อันได้แก่ที่อยู่อาศัย สิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภค การคมนาคม และที่มีสภาพเป็นนามธรรม ที่มนุษย์ตั้งใจทำให้เกิดและไม่ได้ตั้งใจ อันได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางสังคม ระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ ประเพณีวัฒนธรรม สภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

(1) สภาพแวดล้อมด้านชุมชน สังคม หมายถึง คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของชุมชน สังคมที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ ความพอใจและความต้องการ ประกอบด้วย การจัดทำผังเมืองที่อยู่อาศัย การคมนาคม การอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การป้องกันยาเสพติด สิ่งอภัยมุข แหล่งเสื่อมโทรม

(2) สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อประกอบธุรกิจให้เกิดความสำเร็จ ประกอบด้วย การพัฒนาความรู้และทักษะ การส่งเสริมการลงทุนทั้งภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมเพื่อลดอัตราการว่างงาน การสร้างเครือข่ายสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดทางเลือกทางอาชีพ การสนับสนุนกิจกรรมเผยแพร่ผลผลิต

(3) สภาพแวดล้อม ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หมายถึง การใช้ระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ นโยบายของรัฐบาลแนวนโยบายของกฎหมายและพระราชบัญญัติต่างๆ ที่ส่งผลการจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษากำหนดขอบเขตภาระหน้าที่ ให้เกิดคณะกรรมการในการจัดคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและจัดประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ

(4) สภาพแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมีผลการบริหารจัดการพัฒนาประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต โดยมีการนำเอาปัจจัยทางเทคโนโลยีมาพิจารณา จัดการความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วยิ่งขึ้นช่วยให้การอำนวยความสะดวก การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและการจัดการศึกษาประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5.4.2 ปัจจัยนำเข้า หมายถึง การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความริเริ่ม มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ และภาวะของการเป็นผู้นำในการนำ ทรัพยากรอันได้แก่ บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์มาใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการองค์กร ได้ / หน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(1) วิสัยทัศน์ของผู้นำ หมายถึง การที่ผู้นำและบุคลากรในองค์กร มีแนวคิดในการพัฒนางานในอนาคตให้ไปสู่ความสำเร็จได้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรที่เขียนให้ทราบว่า เป้าหมายที่แสดงภาพความสำเร็จของงาน ที่จะดำเนินการโดยวิธีการใดให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการใช้การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต มุ่งสร้างคุณธรรมจริยธรรมมีวิถีชีวิตที่พอเพียง สร้างภูมิคุ้มกันในชีวิต มีเมืองเป็นแหล่งการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่น่าศึกษาท่องเที่ยว

(2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ หมายถึง ความสามารถที่จะสร้างสิ่งใหม่ๆ เป็นความคิดเริ่มแรกที่ไม่ซ้ำแบบใคร และสามารถที่จะสร้างสิ่งใหม่ๆ ในการพัฒนาผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้เกิดความกระตือรือร้น การทำงานในเชิงรุก ในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกีฬา ขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม และพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยขึ้นเป็นพื้นฐานการศึกษาที่ต่อเนื่องยั่งยืน

(3) ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ เกี่ยวกับ งานและหน้าที่ในงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องอย่างผู้ชำนาญการและเชี่ยวชาญ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ เทคนิคความสามารถในการบริหารและเรื่องทั่วไปที่ควรรู้ ได้แก่ เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ การคำนวณ การจัดการข้อมูล การบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน การจัดระบบบริหาร การมีทักษะความสามารถในการใช้คุณธรรมจริยธรรมที่ถูกเวลา และงานวิจัย ให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(4) ภาวะผู้นำของผู้นำ หมายถึง บุคลิกภาพของความสามารถบุคคลที่ใช้ศิลปะและเทคนิคในวางตนให้เหมาะสมในด้านความจริงใจ ความเอื้ออาทร ในการกำกับดูแลหรือใช้อำนาจอิทธิพลที่มีอยู่ในตนเอง อาทิ การตัดสินใจ การบริหารเวลา ความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายให้ดำเนินงานการจัดการศึกษา โดยการดูแลจัดสวัสดิการและพัฒนาบุคลากรที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานให้สำเร็จจนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในทิศทางเดียวกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

1.5.4.3 กระบวนการ หมายถึง การนำปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการนำเทคนิคการบริหารจัดการที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินการโดยหลักการบริหารจัดการที่ดี 8 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริยธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค โดยมีการนิเทศ การวัดประเมินผล การติดตามตรวจสอบ ไปสู่การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(1) กระบวนการวางแผน หมายถึง กระบวนการในการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่ต้องการให้เกิดในอนาคต ขององค์การหรือหน่วยงานโดยการเลือกวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดให้บรรลุผลตามที่กำหนด การวางแผนที่ดี จึงต้องมีทบทวนแผนและเป้าหมายการศึกษาปีที่ผ่านมาและวิเคราะห์ข้อมูล จากการดำเนินงานที่ผ่านมา วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในภายนอก ทั้ง วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติ ด้านการเงินงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษามาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

(2) กระบวนการดำเนินดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี 8 ประการได้แก่ 1) การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม 2) การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม 3) การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ 4) การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส 5) การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม 6) การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ 7) การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล และ 8) การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค ในการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้เกิดกระบวนการการใช้ปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย

(3) การนิเทศ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การชี้แจง แนะนำ เสนอแนะ ให้ผู้รับผิดชอบเกิดการพัฒนารับปรุงการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการนิเทศ การติดตามเป็นตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การกำหนดปฏิทิน ตามที่ให้คำแนะนำ โดยการรวบรวมข้อมูล นำวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

(4) การปรับปรุง หมายถึง การดำเนินงานที่มีการแก้ไขหรือพัฒนางานที่ดำเนินการผ่านมาแล้วให้มีคุณภาพดีขึ้น ในทุกขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบและประเมินผล ให้เกิดคุณภาพการปฏิบัติงานแบบยั่งยืน

1.5.4.4 ผลผลิต หมายถึง สิ่งที่มีการผ่านกระบวนการดำเนินงานต่างๆตามที่กำหนด เกิดเป็นผลงาน ที่เรียก ผลผลิต ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ ผลผลิตมีสองประเภท คือ กับ ผลผลิตที่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นความสำเร็จที่ปรากฏผลงานตรงตามวัตถุประสงค์ ส่วนผลผลิตไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นความสำเร็จที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผลผลิตของการบริหารการศึกษา ได้แก่

(1) ผลผลิตด้านผู้เรียน คือ คุณภาพของนักเรียนทางด้านความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนการนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกการเข้าศึกษาต่อโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่มีอาชีพและงานทำ การเป็นคนดีในสังคมและคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ชื่อเสียงของผลงานรางวัลที่ได้รับและความพึงพอใจตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และผู้เกี่ยวข้อง ผลผลิตที่ไม่ตรงวัตถุประสงค์

(2) ผลผลิตด้านสถานศึกษา หมายถึง แหล่งเรียนรู้สนองตอบความต้องการ โดยมีวัสดุครุภัณฑ์สำหรับจัดกิจกรรมการศึกษาที่เพียงพอ มีจำนวนบุคลากรที่มีความสามารถและเพียงพอต่อความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ผลผลิตด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการบริหารจัดการศึกษาที่ดีสามารถสร้างความมั่นใจต่อประชาชน มีคุณภาพให้การบริการช่วยเหลือสังคม ดูแลช่วยเหลือ พัฒนาการ คนพิการ เด็กและเยาวชน จัดบริการแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด การอนุรักษ์ธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี

(4) ผลผลิตด้านชุมชน สังคม หมายถึง ชุมชน สังคม มีคุณภาพจากการได้รับการบริหารจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจสถานศึกษาในชุมชนตนเอง และพึงพอใจต่อนโยบายผลงานการบริหารจัดการศึกษา การมีศูนย์การเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว ที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เป็นชุมชนที่เข้มแข็งอบอุ่นรู้จักสามัคคี

1.5.5 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ซึ่งมีรูปแบบการปกครองที่เป็นนิติบุคคล และเป็นราชการท้องถิ่นที่มีอยู่จังหวัดละ 1 แห่ง คณะผู้บริหารเกิดจากการเลือกตั้งของประชาชน มีเขตการบริหารเดียวกับเขตของจังหวัด

1.5.6 เทศบาล หมายถึง หน่วยงานที่ได้รับการประกาศตามกฎหมายพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งมี 3ระดับ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร มีรูปแบบการปกครองที่เป็นนิติบุคคล และเป็นราชการ คณะผู้บริหารเกิดจากการเลือกตั้งของประชาชน

1.5.7 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบัน

1.5.8 ผู้บริหารเทศบาล หมายถึง นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล และผู้อำนวยการกองการศึกษาและวัฒนธรรมที่ปฏิบัติหน้าที่ในเทศบาลในปี ปัจจุบัน

1.5.9 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ปฏิบัติหน้าที่ในปี ปัจจุบัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.2 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.3 อำนาจบทบาทหน้าที่การบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.4 แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 แนวคิดเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

2.3.1 ความหมายของการบริหารการบ้านเมืองที่ดี

2.3.2 ความเป็นมาของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

2.3.3 ความสำคัญของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

2.3.4 องค์ประกอบของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

2.3.5 การนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการจัดการศึกษา

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

2.4.1 ความหมายของระบบ

2.4.2 องค์ประกอบของระบบ

2.4.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.4.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.4.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.4.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบ

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการอภิปรายวิธีการประชุมอภิปรายแบบ Multi - Attribute Consensus Reaching (MACR)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาโดยท้องถิ่นของประเทศไทยเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีวัดและบ้านเป็นสถานศึกษา ที่บ้านมีพ่อแม่และญาติพี่น้องอบรมสั่งสอนกล่อมเกลาคิดใจ ถ้ายทอดวิชาอาชีพให้กับลูกหลาน ผู้ชายใช้วัดเป็นที่ศึกษาบวชเรียนด้านหลักธรรมและการศึกษาเกี่ยวกับงานศิลปะ วิทยาการต่างๆ ตามแบบแผนของสังคมไทย การศึกษาของประเทศไทยช่วงแรกยังไม่มีแบบแผน ต่อมาสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดตั้งโรงเรียนหลวง ขึ้นเป็นแห่งแรก คือ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง และในปี พ.ศ. 2427 ได้จัดตั้งโรงเรียนหลวงให้กับราษฎรได้เรียนที่วัดมหารัชมงคล เป็นแห่งแรก ชื่อ โรงเรียนมหารัชมงคล และได้จัดโรงเรียนเพิ่มขึ้นในวัดในกรุงเทพฯขึ้นอีกหลายแห่ง ในปี พ.ศ. 2430 ได้จัดตั้งกรมศึกษาธิการขึ้นให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง โดยโอนโรงเรียนต่างๆ ทั้งหมดมาขึ้นกับกรมศึกษาธิการ ในปี 2441 กระทรวงธรรมการได้มีการประกาศใช้ โครงการแผนการศึกษาในการกรุงสยามของกรมศึกษาธิการ โดยนำแบบอย่างวิธีการจากประเทศอังกฤษ ได้มีการพัฒนาโดยนำเอารูปแบบจากประเทศญี่ปุ่นเป็นต้นแบบ และได้ประกาศใช้ในโครงการศึกษา พ.ศ. 2445 ซึ่งแบ่งหลักสูตรเป็น 3 ระดับ คือ ขั้นต้น (ประถมศึกษา) ชั้นกลาง (มัธยมศึกษา) และขั้นสูงสุด (อุดมศึกษา) เป็นแนวทางการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและความเป็นอยู่ของท้องถิ่น โดยกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เรียกว่า การศึกษาประชาบาล มีกรรมการตำบล ทำหน้าที่คอยสอดส่องดูแลให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าโรงเรียนเพื่อให้บริการศึกษา ซึ่งในปี พ.ศ. 2451 โรงเรียนประชาบาลอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย มีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลการจัดการศึกษา ตามมณฑลต่างๆ หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ปี พ.ศ. 2475 มาได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ได้มีการกำหนดระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็น 3 ระบบย่อย คือ ระบบบริหารราชการส่วนกลาง ระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระบบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ราษฎรในท้องถิ่น และ พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 กำหนดให้โอนโรงเรียนประชาบาลที่อยู่ในเขตเทศบาลให้แก่เทศบาล ในปี พ.ศ. 2486 ก็มีการโอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลคืนให้กระทรวงศึกษาธิการ และ ปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลก็พิจารณาเห็นว่า ในประเทศที่เจริญแล้วการประถมศึกษาถือเป็นเรื่องของท้องถิ่น รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายให้โอนกิจการศึกษาประชาบาลให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งต่อมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2509 ได้โอนการศึกษาประชาบาลที่อยู่นอกเขตเทศบาลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดการศึกษาของประเทศไทยในขณะนั้นจึงอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด จนถึงปี พ.ศ. 2523 ได้มีการตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ปรับการบริหารจัดการประถมศึกษาใหม่ให้มีเอกภาพ โดยให้โอนการศึกษาประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ สำหรับกรุงเทพมหานครและเทศบาลที่มีความพร้อมและสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษาได้ การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงนี้จึงจัดทั้งกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สุวรรณ พิณตานนท์และกาญจนา วัฒนสุนทร. ม.ป.ป. : 1-3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาปี พ.ศ. 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 289 วรรคสอง กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นๆ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น และมาตรา 42 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16(9) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา มาตรา 17 (6) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา มาตรา 30 (1) กำหนดให้รัฐดำเนินการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาและมาตรา 32 ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนดังกล่าวได้กำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับการศึกษา ทั้งการจัดการศึกษาในระบบ และนอกระบบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (วุฒิสาร ตันไชย. (ม.ป.ป.). : ออนไลน์)

จากการศึกษาความเป็นมาของการจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาระยะเริ่มแรกของประเทศไทยมีแนวทางการจัดการศึกษาโดยกระทรวงมหาดไทยที่จัดให้สอดคล้องกับความต้องการ มีคำเรียกเดิมว่า การศึกษาประชาบาล ที่มีคณะกรรมการตำบล ที่ทำหน้าที่ในการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่สอดส่องดูแลให้ประชาชนส่งเด็กเข้าเรียน โดยรัฐบาลไทยมีการพัฒนาระบบการจัดการศึกษามาตลอด เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้ว ให้เกิดการกระจายอำนาจการปกครองและการศึกษาลงสู่ท้องถิ่นที่มีความพร้อมที่กำหนดเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีอำนาจหน้าที่ และส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นต้องการ

2.1.1 การปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดในการปกครองท้องถิ่น (local government) หรือที่เรียกว่า การบริหารจัดการท้องถิ่น (local governance) เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 หลังกจากเสด็จประพาสในปี พ.ศ.2440 รวมทั้งผู้คนชนชั้นนำของประเทศไปค้นพบว่า เมืองต่างๆ ในประเทศทางยุโรปมีความสวยงามสะอาดน่าอยู่มีการวางผังเมืองเป็นระเบียบมีการตกแต่งร้านค้า ทางเดินทางถนนหนทางมีความร่มรื่น สาเหตุสำคัญคือเมืองเหล่านั้นมีการบริหารจัดการโดยคนท้องถิ่นเอง โดยรัฐบาลทำหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบด้านกฎหมาย ไม่มีการก้าวก่ายแทรกแซง (ธเนศวร์ เจริญเมือง. 2551 : คำนำ) ซึ่งเป็นระบบการปกครองที่ยอมรับกันว่าเป็นรากแก้วของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้การปกครองระดับท้องถิ่น โดยกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะอำนวยให้เกิดความชำนาญและมีประสบการณ์ที่สามารถจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองในระดับชาติในโอกาสต่อไปได้เป็นอย่างดี จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยที่จะต้องสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดยผู้จัดทำเอกสารนี้ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยถือเป็นรากฐานที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติ และเพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นการกระจายอำนาจของรัฐบาลและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพของตนเองสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนภายใต้การควบคุมของรัฐ เมื่อใดที่การปกครองท้องถิ่นมั่นคงและมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ประเทศชาติและประชาชนได้มากที่สุด (โกวิท พงงาม. 2550 : 36) และจากแนวคิดใหม่ในกลุ่มนักวิชาการด้านการปกครองในทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่เน้นรูปแบบการบริหารแนวใหม่ที่ต้องการ เพราะต่างเล็งเห็นข้อจำกัดของวิธีบริหารประเทศแบบเก่าว่ามีจุดอ่อนมากมาย นำไปสู่วิกฤตอยู่เนืองๆ โดยพยายามสร้างแนวคิดใหม่ๆ ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารราชการประเทศ การปกครองท้องถิ่นมีพื้นฐานมาจากการจัดเขตพื้นที่ การปกครอง ต่อมาได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของการปกครองท้องถิ่นไทยเป็น 3 ส่วนเป็นไปตามที่ทราบ คือ 1) ระบบการบริหารราชการส่วนกลาง 2) ระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาค และ 3) ระบบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (อุดม ทุมโฆษิต. ม.ป.ป. : 204-508)

การปกครองท้องถิ่นเกิดมาจากการที่รัฐมีความจำเป็นต้องพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศจึงกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อให้อำนาจบางส่วนในท้องถิ่นที่อยู่ไกลจากส่วนกลางให้มีการดำเนินกิจกรรมบางอย่างเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง อันมิได้เกิดอิสระในการปกครองแต่เป็นผลที่เกิดจากรัฐเป็นผู้กำหนดและควบคุมให้เกิดการปกครองในส่วนของท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งซึ่งนักวิชาการ และหน่วยงานองค์กรต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2555 : 11) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การจัดการปกครองท้องถิ่นของคนในท้องถิ่น การจัดการดังกล่าวกระทำโดยการเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาดำเนินการปกครอง ซึ่งท้องถิ่นและชุมชนแต่ละชุมชนดังกล่าว อาจจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันทั้งในด้านพื้นที่ จำนวนประชากร ความเจริญมั่งคั่ง (เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) ทำให้ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะ

ระวี อรรถวิสัย (2555 : 126) ได้ให้ความหมาย การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เป็นการปกครองของประชาชนในระดับท้องถิ่น อันเป็นผลมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐบาลกลางให้กับท้องถิ่น การมอบอำนาจดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีส่วนร่วมทั้งในการเสนอปัญหาตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน และร่วมรับบริการสาธารณะต่างๆ ในเขตพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ในการบริหารงานนั้นประชาชนในท้องถิ่นแม้ว่าจะมีอิสระในการดำเนินงานต่างๆ แต่ก็อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ตรวจสอบ และการสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลกลาง

อำนาจ ปินพิลา (2554 : 6-7) ได้ให้ความหมาย การปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลให้กระจายอำนาจการปกครองไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีสิทธิ มีอำนาจในการปกครอง การบริหารจัดการตนเอง เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีรูปแบบการปกครองอยู่ด้วยกัน 5 รูปแบบ คือเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

บุญอริ ยีหะ (2550 : 14) ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่งๆซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิรูปหน้าที่ด้านต่างๆเพื่อประโยชน์ของประชาชนที่อยู่ภายในชุมชนตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ได้รับจากรัฐบาลหรือส่วนกลาง โดยจัดตั้งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีสิทธิตามกฎหมายในการตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ตลอดจนมีงบประมาณที่มาจากการจัดเก็บภาษีหรือรายได้ในรูปแบบต่างๆภายในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการดำเนินงาน สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีหน้าที่ หรือบุคลากรในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

วิชชุกร นาคธน (2550 : 1) ให้ความความหมายไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น (local administration) หมายถึง การที่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจซึ่งกำหนดให้โดยกฎหมาย ดำเนินการบริหารจัดการกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และบริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยภายในเขตท้องถิ่นของตนเองภายใต้หน่วยงาน ผู้บริหารงบประมาณและบุคลากรของตนเอง แต่ยังคงอยู่ภายใต้ความควบคุมของรัฐบาลระดับชาติมิได้แยกตัวออกเป็นอิสระจากความเป็นรัฐชาติ (ขแต่อย่างใด การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองประเทศโดยรัฐบาลกระจายอำนาจการบริหารจัดการเกี่ยวกับภารกิจการแก้ไขปัญหาต่างของชุมชนท้องถิ่น โดยมีกฎหมายให้อำนาจให้สามารถดำเนินกิจกรรมและบริการสาธารณะบางอย่างที่จำเป็น และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้งนี้ภายใต้หลักของความยืดหยุ่น คล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยมีองค์กรทางการบริหารของท้องถิ่นนั้นเองเป็นผู้ดำเนินการมีใช้การบริหารจัดการโดยองค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือตัวแทนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

ฉะนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การจัดระบบการปกครองเขตพื้นที่ที่อยู่ไกลจากส่วนกลาง โดยให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกบุคคลมาปฏิบัติหน้าที่ในการปกครองควบคุม ดูแล พัฒนากิจกรรมให้กับพื้นที่ที่รับผิดชอบตามที่รัฐจัดขอบเขตให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีกรอบระเบียบ นโยบายในการกำหนดร่วมกันจากหน่วยงานส่วนกลางของภาครัฐ

2.1.2 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ต่อมาในปี 2537 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีก 1 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากนั้นได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาล เป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมี 5 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4) กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 22)

จากการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยที่กำหนดไว้ 5 รูปแบบตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น โดยมีการกำหนดโครงสร้าง อำนาจบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบไว้ ในที่นี้ผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจำนวน 2 รูปแบบ เท่านั้น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล เนื่องจากเป็นองค์กรที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาวิจัย

2.1.2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ เรียกชื่อย่อว่า อบจ. ซึ่งปัจจุบันถือเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทยรูปแบบหนึ่งที่มีความเป็นมาและวิวัฒนาการปรับปรุงแก้ไขตลอดมาตามลำดับ (ศักดิ์สุนทร ขาวลาจันทร์. ม.ป.ป. : 5) ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดขึ้นทุกจังหวัดเพื่อจัดทำกิจการส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่การบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 22-23)

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตาม พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมาย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับล่าสุดที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

1. โครงสร้างและองค์ประกอบของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่าย นิติบัญญัติ) และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่ายบริหาร) (ศักดิ์สุนทร ขวลาจันทร์. ม.ป.ม. : 6)

1.2. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในจังหวัดหนึ่งให้มีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอันประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎร เลือกตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด สำหรับจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเกณฑ์ตามจำนวนราษฎร แต่ละจังหวัดตามหลักฐานะทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

- (ก) จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกิน 500,000 คน มีสมาชิกสภาจังหวัดได้ 24 คน
- (ข) จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่า 500,000 คน แต่ไม่เกิน 1,000,000 คน มีสมาชิกได้ 30 คน
- (ค) จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่า 1,000,000 คน แต่ไม่เกิน 1,500,000 คน มีสมาชิกได้

36 คน

- (ง) จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่า 1,500,000 คน แต่ไม่เกิน 2,000,000 คน มีสมาชิกได้

42 คน

- (จ) จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 2,000,000 คนขึ้นไป มีสมาชิกได้ 48 คน

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปีให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกตั้งสมาชิกสภาเป็นประธานสภา 1 คน และเป็น รองประธานสภา 2 คน

1.3. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งรองนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2553: 11-12) สำหรับรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (เสาวลักษณ์ ปีติ. 2556: 71-72) ดังนี้

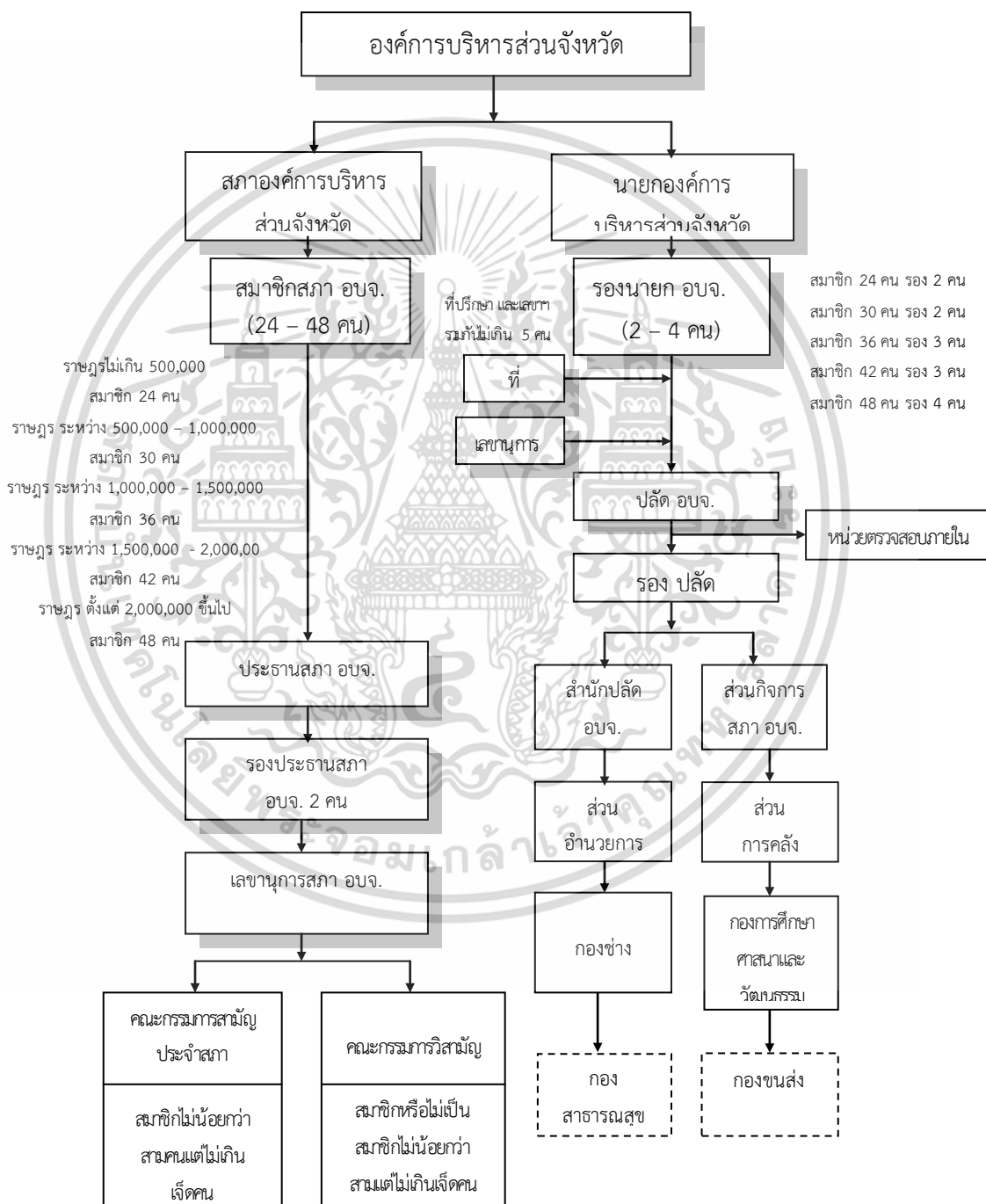
- (ก) ในกรณีมีสมาชิก 48 คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 4 คน
- (ข) ในกรณีมีสมาชิก 36-42 คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 3 คน
- (ค) ในกรณีมีสมาชิก 24-30 คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 2 คน

1.4. ข้าราชการส่วนจังหวัด

สำหรับเจ้าหน้าที่อื่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ได้แก่ ข้าราชการส่วนจังหวัด ซึ่งรับเงินเดือนจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้าราชการส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา และมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด การบริหารงานจะแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้แก่ ส่วนอำนวยการดูแลกิจการทั่วไปของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนแผนและงบประมาณรับผิดชอบเรื่องแผนและงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนโยธารับผิดชอบทางด้านงานช่างและการก่อสร้างโครงการสาธารณูปโภค ส่วนการคลังดูแลด้านเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเงิน การคลังและการเบิกจ่ายเงิน ส่วนกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รับผิดชอบงานของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมเขตจังหวัดและเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งทั้งสองส่วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานบริหารภายในเท่านั้น ไม่ใช่ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

นับตั้งแต่ปี 2540 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 มีเขตรับผิดชอบครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัดในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับชั้นบนที่มีหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดบริการสาธารณะบางอย่างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับชั้นล่าง คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยาทำไม่ได้ เนื่องจากมีขนาดเล็กทั้งในแง่พื้นที่ ประชากร งบประมาณ และบุคลากร ทำให้ไม่มีศักยภาพหรือไม่มีความคุ้มค่าในการจัดทำบริการสาธารณะบางประเภท รวมถึงการบริการสาธารณะที่ครอบคลุมพื้นที่และหลายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (บุษมณี ยีหมะ. 2550 : 117) ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบอำนาจหน้าที่ไปจากเดิมโดยจะมีหน้าที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด ซึ่งเน้นการประสานงานการพัฒนาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับต่ำกว่าภายในจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 45 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด หน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 (ศักดิ์สุนทร ชาวลาจันทร์. ม.ป.ป. : 6) ไว้ดังนี้

2.1 ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

2.2 จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

2.3 สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

2.4 ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

2.5 แบ่งจัดสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่น

2.6 อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498

เฉพาะในเขตสภาตำบล

2.7 คຸ້ມครอง ดุแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8 จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดทำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.9 จัดทำกิจการอื่นๆ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

นอกจากนี้ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 17 รวม 29 ประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 39) อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อื่นนอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากองค์กรนั้นๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคที่มอบให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

อำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้ดำเนินการโดยได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติ โดยการอนุมัติข้อบัญญัติต่างๆ เช่น ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น

3. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2540 มีเจตนารมณ์ที่มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น จึงมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นในด้านต่างๆ ทั้งด้านโครงสร้างทางการบริหาร อำนาจหน้าที่ รายได้ การบริหารงานบุคคล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

- 3.1 รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง (ม. 78)
- 3.2 รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชน (ม. 284)
- 3.3 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น (ม. 283)
- 3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (ม. 284)
- 3.5 ให้มีคณะกรรมการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในรูปแบบไตรภาคี ทำหน้าที่จัดสรรภาษีอากรและกำหนดอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจหน้าที่และรายได้เพิ่มขึ้นให้ท้องถิ่นเป็นสำคัญ (ม.284)
- 3.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกอบด้วยสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น มีวาระคราวละ 4 ปี (ม.285)
- 3.7 ให้อำนาจราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นสามารถถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น และสามารถขอให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ (ม.286-287)
- 3.8 ให้มีคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นในรูปแบบไตรภาคีทำหน้าที่ ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น (ม. 288)
- 3.9 เพิ่มอำนาจให้ท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ม.289-290)

จากการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามความเป็นอิสระของท้องถิ่นดังกล่าวก็ยังคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเป็นกลไกหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะ ต้องกำกับดูแล ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปด้วยความถูกต้องตาม ที่กฎหมายบัญญัติอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไป รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกำกับดูแลท้องถิ่น โดยผ่านการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ ซึ่งถือเป็นตัวแทนและกลไกสำคัญของรัฐบาลในการกำกับดูแลท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 45 และมาตรา 46 ซึ่งจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบาทที่สำคัญในการช่วยพัฒนาท้องถิ่น คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. บทบาทในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวมของจังหวัดในรูปของแผนพัฒนาจังหวัด โดยรวบรวมแผนงานโครงการของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นทั้งหมดของจังหวัดที่หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเอง เพื่อให้เห็นภาพรวมและทิศทางการพัฒนาจังหวัดลดความซ้ำซ้อน และมีลำดับความสำคัญของแต่ละงานที่ชัดเจน

2. สนับสนุนในการดำเนินการกิจกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้จึงต้องให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการจัดทำ เช่น สนามกีฬา บ่อบำบัดน้ำเสียรวม เป็นต้น

3. ประสานและดำเนินโครงการพัฒนา ที่มีลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง หากแยกดำเนินการจะสิ้นเปลืองงบประมาณหรือส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างท้องถิ่นเอง เช่น ถนนสายหลักซึ่งผ่านเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่ง สถานที่ทิ้งขยะสวนสาธารณะ เป็นต้น

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง และเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตามหลักการกระจายอำนาจโดยรัฐบาลกลาง ที่มุ่งกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีผู้บริหารมาจากเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่หรือโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และดำเนินการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลผ่านทางจังหวัด การควบคุมกำกับดูแลจึงต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนด คือ

1. ระดับกระทรวง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อวินิจฉัยสั่งการในเรื่องต่างๆ ที่ได้รับรายงานมา เช่น วินิจฉัยเกี่ยวกับการยับยั้งการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การเพิกถอนมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย ผู้ว่าราชการจังหวัด การสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง การยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. ระดับจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่ายบริหาร) และสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแล้ว ยังมีการกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทยและจังหวัด ตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย เช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ซึ่งสามารถแยกประเภทการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

- การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
- การกำกับดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การกำกับดูแลเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น
- การกำกับดูแลเกี่ยวกับการพัฒนารายได้ท้องถิ่น
- การกำกับดูแลเกี่ยวกับการเงินการคลังและการงบประมาณท้องถิ่น
- การกำกับดูแลเกี่ยวกับการตรวจสอบการคลังท้องถิ่น

กฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้กำหนดเรื่องการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ไว้ โดยในมาตรา 77 ถึงมาตรา 80 ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในกรณีดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 35-40) คือ

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการโดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ในการนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ สั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติราชการในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ หรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติราชการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวได้แล้วให้รายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายใน 15 วัน นับแต่วันออกคำสั่ง ซึ่งรัฐมนตรีจะต้องวินิจฉัยสั่งการเรื่องดังกล่าว ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้ว่าราชการจังหวัด คำสั่งของรัฐมนตรีในกรณีดังกล่าวให้ถือเป็นที่สุด

3. ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถสั่งเพิกถอนมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีใช้บัญญัติได้ ในกรณีที่ปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ หรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการหรือเป็นมติ ที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยคำสั่งเพิกถอนมติของผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องทำภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติและจะต้องแสดงผลของการเพิกถอนมตินั้นไว้ในคำสั่งด้วย แต่อย่างไรก็ตาม หากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยืนยันมติเดิมด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานการยืนยันมติดังกล่าว และเหตุผลของการเพิกถอนมติของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อรัฐมนตรีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติยืนยันมติเดิม ซึ่งรัฐมนตรีจะต้องวินิจฉัยสั่งการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้ว่าราชการจังหวัด

4. ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถดำเนินการสอบสวนนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ หากพบว่านายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการโดยไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือประพฤติตนฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจใช้วิธีตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทำการสอบสวนก็ได้ และหากผลการสอบสวนปรากฏว่านายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีพฤติการณ์ดังกล่าวจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สั่งให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง คำสั่งของรัฐมนตรีในกรณีนี้ให้ถือเป็นที่สุด

5. ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวจะเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม คำสั่งยุบสภาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดของรัฐมนตรีจะต้องแสดงเหตุผลไว้ด้วย และเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ภายใน 45 วัน

จากที่ศึกษามาแล้วข้างต้น ผู้วิจัย สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรูปแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งที่มีระบบบริหารจัดการปกครองของชุมชนภายในของแต่ละจังหวัดในประเทศไทย เป็นนโยบายการกระจายอำนาจรูปแบบหนึ่งของรัฐที่ต้องการให้เกิดความเจริญกับท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากอำนาจส่วนกลาง สำหรับการบริการงานกิจการสาธารณะให้ประชาชนในประเทศได้ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยรัฐมีการกำหนดระเบียบแบบแผน การควบคุมการดำเนินการบริหารจัดการตามบริบทของสภาพพื้นที่ในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัด ให้ประชาชนที่มีหลักฐานอยู่ภายในพื้นที่จังหวัดมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกิจกรรมต่างๆเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย การถ่วงดุลอำนาจการปกครอง และต้องมีภารกิจที่จัดบริการให้ประชาชนในท้องถิ่นของตนได้รับความสะดวกสบาย ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

2.1.2.2 เทศบาล

เทศบาลถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม จนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 โดยมาตรา 9 ถึงมาตรา 11 กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งเทศบาลไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 26) ดังนี้

(1) เทศบาลตำบล ได้แก่ท้องถิ่นที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยในพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไร แต่ในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยได้ตั้งหลักเกณฑ์การเป็นเทศบาลตำบลพื้นที่จัดตั้งเทศบาลจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 12 ล้านบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป และอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 1,500 คน ต่อตารางกิโลเมตร

(2) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไปและมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล

(3) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

โครงสร้างของเทศบาล พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเทศบาลและคณะผู้บริหาร ของนายกเทศมนตรี สำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำเทศบาลในเทศบาล จะมีโครงสร้างทางเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่ง เรียกว่า พนักงานเทศบาล โดยมีสภาเทศบาลมีหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ คอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหารอันวิธีทางแห่งการถ่วงดุลอำนาจ กำหนดให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและสมาชิกสภาเทศบาลนี้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี ปัจจุบันมีการแก้ไขให้อยู่ในวาระคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้จำนวนสมาชิกเทศบาลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทเทศบาล (ศักดิ์สุนทร ขวลาจันทร์. ม.ป.ป. : 7-8) ดังนี้ สภาเทศบาลตำบลมีสมาชิกทั้งหมด 12 คน สภาเทศบาลเมือง มีสมาชิกทั้งหมด 18 คน และสภาเทศบาลนคร มีสมาชิกทั้งหมด 24 คน

ซึ่งคณะบริหาร พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. ได้กำหนดโครงสร้างให้มีองค์ประกอบ (ศักดิ์สุนทร ขวลาจันทร์. ม.ป.ป. : 8) ดังนี้

1. นายกเทศมนตรีโครงสร้างให้เลือกนายกเทศมนตรีโดยตรง จากประชาชนในเขตเทศบาลนคร และเทศบาลเมืองภายหลังที่สมาชิกสภาเทศบาลนคร หรือเทศบาลเมืองครบวาระหรือมีเหตุต้องยุบสภาไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

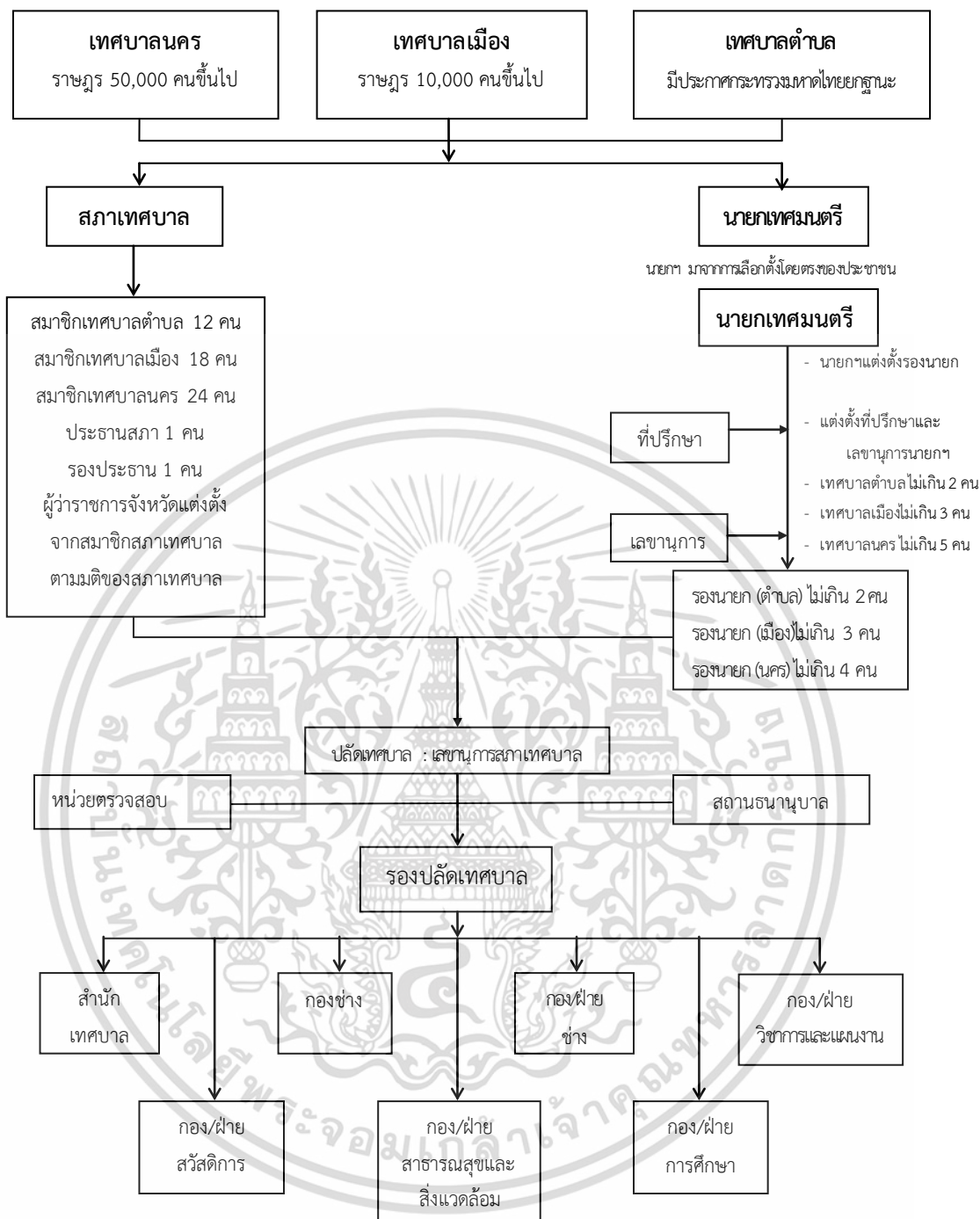
2. เทศบาลตำบล ให้มีทางเลือกกว่า เทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรี หรือนายกเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่ง

คณะผู้บริหารประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่มาจากการแต่งตั้งของ นายกเทศมนตรีตาม จำนวน ดังนี้ เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรี ได้ไม่เกิน 2 คน เทศบาล เมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรี ได้ไม่เกิน 3 คน เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรี ได้ไม่เกิน 4 คน และกฎหมายได้ให้อำนาจนายกเทศมนตรีแต่งตั้งที่ปรึกษา เลขานุการนายกเทศมนตรี เพื่อหน้าที่ช่วยเหลือการ ปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตาม พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 ระบุว่า วันที่ 1 มกราคม 2550 เป็นต้นไป ก็จะจัดให้มีการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีโดยตรงทุกแห่งหรือจะใช้โครงสร้างแบบให้สมาชิกสภา เทศบาลเป็นผู้เลือกคณะเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนโดยลงประชามติ

ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามโครงสร้าง เทศบาล ดังภาพที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546
ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 227

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ.2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามที่กฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่นกำหนดสำหรับอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดมี 2 ส่วน คือ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ทั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร จะต้องดำเนินการให้ราษฎรได้รับการศึกษา อบรม และหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติได้เฉพาะเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร คือ สามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตทางเรา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษาได้ จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับกีฬาและพลศึกษาได้ ส่วนอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดในส่วนของการศึกษา คือ อำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 19(6) ให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่การจัดการศึกษาเทศบาลส่วนใหญ่อ้างอิงให้ “ กองการศึกษา ” เพื่อรับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องการบริการการศึกษา การบริหารวิชาการ และงานโรงเรียน เป็นต้น (ระวี อรรถวิชัย. 2555 : 131)

จากการศึกษาความเป็นมา โครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ ของเทศบาล ผู้วิจัย สรุปได้ว่า เทศบาลเป็นรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่ง ที่เป็นองค์กรหรือหน่วยงานหนึ่งที่มีระบบบริหารจัดการปกครองหนึ่งของชุมชนในประเทศไทย ที่ประสงค์ให้มีการกระจายอำนาจรูปแบบหนึ่งให้เกิดการบริการให้ประชาชนทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยรัฐมีการกำหนดระเบียบแบบแผน การควบคุมการดำเนินการบริหารจัดการเป็นแนวทางในเขตพื้นที่เทศบาล ให้ประชาชนที่มีหลักฐานที่อยู่ภายในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกที่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายเป็นการถ่วงดุลอำนาจการปกครอง เนื่องจากคนในท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงสภาพปัญหาความต้องการดีที่สุด ซึ่งการปกครองเทศบาล มี 3 รูปแบบ คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งแต่ละรูปแบบขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ได้แก่ จำนวน ความหนาแน่นของประชากร และรายได้ เป็นหลัก การกำหนดโครงสร้างของเทศบาลแต่ละระดับ ต้องมีภารกิจที่จัดบริการให้ประชาชนในท้องถิ่นของตนได้รับความสะดวกสบาย

2.1.3 อำนาจบทบาทหน้าที่การบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาอำนาจบทบาทการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดขึ้นตามอำนาจบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย แผนนโยบายการกระจายอำนาจของภาครัฐ และยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

2.1.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจบทบาท ไว้ ใน มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และ เอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติรวมทั้งการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย

2.1.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สำคัญมี ดังนี้ มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดลักษณะและวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสาน ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอและการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จัดการศึกษาอยู่แล้วให้มีสิทธิจัดการศึกษาได้ต่อไป โดยไม่ต้องประเมินอีก แต่ถ้าในการรับโอนสถานศึกษาหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง

2.1.3.3 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ระบุไว้ใน หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ มาตรา 16 (9) การจัดการศึกษา มาตรา 17 (6) มาตรา 18 และ มาตรา 19 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง การจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณะตามที่ระบุไว้

2.1.3.4 กรอบและทิศทางการพัฒนาการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำกรอบทิศทางการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 -2554) ได้กำหนดบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553) ดังนี้

(1) จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กรอบและทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2554) นโยบายแผนที่เกี่ยวข้อง

(2) ส่งเสริมสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทั้งด้านบุคลากร วิชาการ งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์

(3) ร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ค้นหาและให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส พิจารณา ให้ได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559 จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งพบว่ายังมีปัญหาค่าใช้จ่ายที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน ด้านคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารและจัดการศึกษาที่ยังต้องเพิ่มเติม ในด้านประสิทธิภาพ (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555: คำนำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3.5 การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น ตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 29-31) ดังนี้

(1) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทมากขึ้นทั้งในการจัดการศึกษาและเรียนรู้และการสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญา ทรัพยากร วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของชุมชน

(2) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นครูมืออาชีพ โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการสนับสนุนด้านวิชาการ และกำกับดูแล ด้านคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ

(3) จัดทำแผนบูรณาการเพื่อใช้เป็นแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาและกำหนดเป้าหมายผู้เรียนแต่ละระดับ/ประเภท/สังกัดในพื้นที่

(4) ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับพื้นที่ เพื่อกำหนดนโยบายแผนและทิศทางการพัฒนาการศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาและความเป็นอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษาและท้องถิ่นจัดกลุ่มสถานศึกษาตามความพร้อม

(5.1) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบัน/หน่วยงานอื่นในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างภาคีเครือข่ายด้วยตนเอง

2.1.3.6 แผนการศึกษาพัฒนาท้องถิ่นระยะสามปี (พ.ศ.2558 – 2560)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนส่งเสริมความเข้มแข็งศักยภาพในการบริการสาธารณะชุมชน ดังนั้น การจัดการศึกษาของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการดำเนินงานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวนโยบายที่กำหนด ตลอดจนขอเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการศึกษาที่ศทางในเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทำแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเรื่องจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 18 และหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ไปจัดสรรใช้จ่ายในกิจกรรมของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 ข้อ 9 (กระทรวงมหาดไทย. 2559: 1) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี (พ.ศ.2558 – 2560) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน โดยมีรายละเอียด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ม.ป.ป. : 3 - 4) ดังนี้

(1) วิสัยทัศน์ “ท้องถิ่นจัดการศึกษาตลอดชีวิตมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ร่วมกันอย่างปรองดองสันติสุขและยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

(2) พันธกิจ

(2.1) พัฒนาจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

(2.2) พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

(2.3) เสริมสร้างสังคมท้องถิ่นให้มีความปรองดอง และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ยั่งยืน

(2.4) ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยว

(3) จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

(3.1) สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพได้มาตรฐาน

(3.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(3.3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

(3.4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนให้สังคมท้องถิ่นมีความสมานฉันท์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืน

(3.5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวจัดการศึกษาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้ให้อำนาจ บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาชัดเจนในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การจัดทำแผนการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสภาพบริบทอย่างทั่วถึง

2.1.4 แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษารายงานการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด พบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ร่วมกันศึกษาถึงการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แห่งประเทศไทยและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่เป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาที่กรมการปกครอง ท้องถิ่นวางแนวทางไว้ไปตามการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 22-25) ดังนี้

2.1.4.1 ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสังคมและการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ คือ บริการประชาชนให้ทั่วถึง มีคุณภาพ ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตลอดจนบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือบุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

2.1.4.3 ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.1.4.4 กระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปเพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ทั้งนี้ เพราะผลการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผลผลิต และ ผลลัพธ์ ก็ตาม ล้วนแต่เป็นผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติของสถานศึกษา ดังนั้นควรมีความคล่องตัวในการตัดสินใจอย่างอิสระทางการจัดการศึกษา จึงควรเป็นอำนาจของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กรมการปกครองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ซึ่งในขณะนี้วิธีการกระจายอำนาจขององค์กรยังมีได้กำหนดไว้เหมือนกับการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้บริหารมีอำนาจอื่นใดให้เป็นไปตามอำนาจตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติแทน

2.1.4.5 การจัดโครงสร้างองค์กรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เตรียมรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรภายในตามความจำเป็นและเหมาะสม ได้แก่ ระบบบริหารจัดการอย่างครบถ้วน จำนวนบุคลากรโดยการจัดตั้ง ฝ่าย ส่วน กอง หรือสำนักงานการศึกษา ตลอดจนส่วนราชการภายในที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับขององค์กรการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.4.6 วิธีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดได้ 2 วิธี คือ จัดตั้งเอง และถ่ายโอนการศึกษาจากสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.4.7 สวัสดิการและความก้าวหน้าของพนักงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีสิทธิ สวัสดิการ และความก้าวหน้าเท่าเทียมกับข้าราชการครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

(1) ครูและผู้บริหาร ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับความก้าวหน้าตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

(2) พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถโอนย้ายไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศได้

(3) บุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง สามารถโอนย้ายเปลี่ยนสายงานที่ตนมีคุณสมบัติ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถสอบคัดเลือกเปลี่ยนสายงานไปสู่ผู้อำนวยการกองสำนักงานการศึกษาได้แล้วยังสามารถเปลี่ยนสายงานไปสู่ตำแหน่งรองปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการกองอื่นๆได้หากมีคุณสมบัติตรงมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งนั้นๆ

จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักการจัดการศึกษา ดังนี้

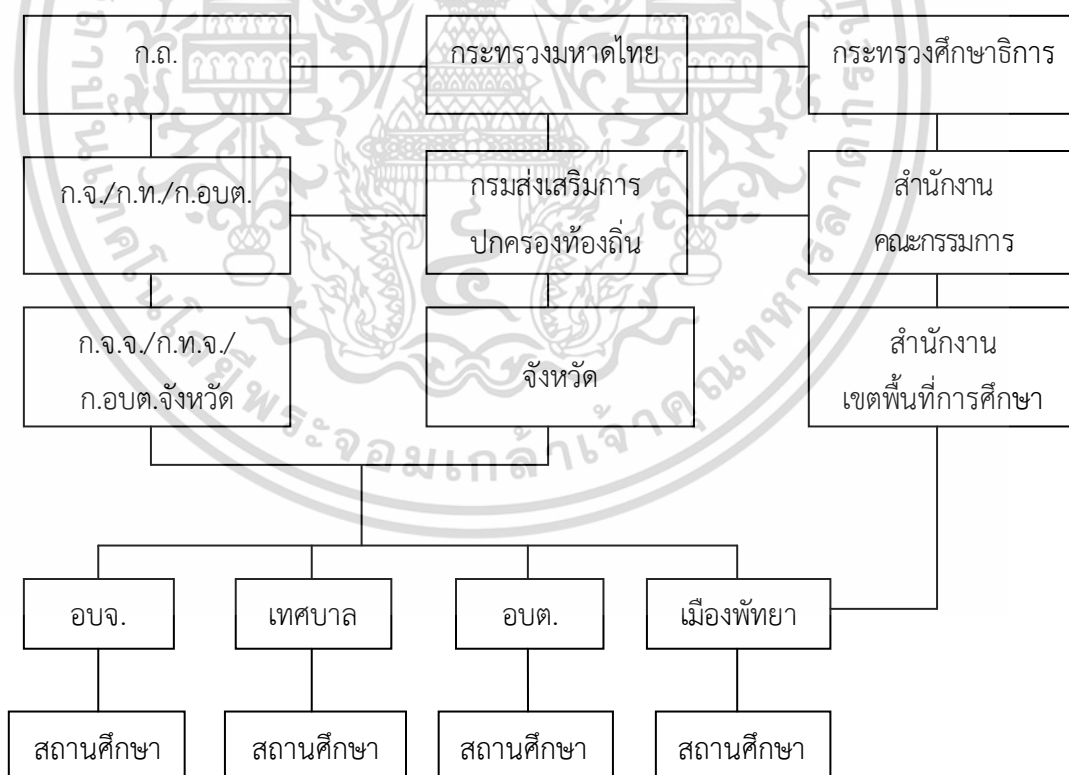
1. การมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต
2. การบริการการศึกษาให้ประชาชนสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่ระบุในกฎหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การปลูกฝังการจัดการศึกษาในการสร้างจิตสำนึกการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
4. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาลงสู่สถานศึกษา
5. การจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาสอดคล้องกับการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. วิธีการจัดการศึกษามี 2 รูปแบบจัดการศึกษาจัดตั้งเอง และ รูปแบบการถ่ายโอน
7. จัดสวัสดิการความก้าวหน้าให้กับบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายตามหลักเกณฑ์ด้วยความทัดเทียมเท่ากับข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.5 การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคลข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น (คณะกรรมการจังหวัด, คณะกรรมการเทศบาล, และ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล) ได้กำหนดโครงสร้างสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา การบริหารจัดการเพื่อให้เป็นหน่วยรับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการในปัจจุบันและในอนาคต รวมทั้งกรณีรับโอนการจัดการศึกษาตามโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงในเชิงระบบการจัดการศึกษาท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 29-30) ดังนี้

ภาพที่ 2.3 ระบบการบริหารจัดการท้องถิ่น

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายเหตุ

ก.ถ. หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

ก.ค. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ก.จ. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก.ท. หมายถึง คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล

ก.อบต. หมายถึง คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล

อ.ก.ก. หมายถึง คณะอนุกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ก.จ.จ. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก.ท.จ. หมายถึง คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ระดับจังหวัด)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554 : 30-35) ได้การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา โดยรวบรวมการบริหารบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ว่า จากที่มีการเปลี่ยนแปลงสืบเนื่องจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 พระราชบัญญัติสภาครูและข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ทำให้การบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดให้มีความสอดคล้อง แม้ว่าการบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะถือปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แต่มาตรฐานกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (คณะกรรมการจังหวัด, คณะกรรมการเทศบาล, และคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล) ต้องนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับในการบริหารงานบุคคลข้าราชการ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยอนุโลม ดังนั้น คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (คณะกรรมการจังหวัด, คณะกรรมการเทศบาล, และคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล) จึงต้องปรับปรุงมาตรฐานและหลักเกณฑ์การบริหารบุคคลของข้าราชการ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามกฎหมายดังกล่าว โดยจัดทำประกาศมาตรฐานทั่วไปและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และมีผลบังคับใช้เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายใดๆ ดังนั้น การบริหารงาน และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ตลอดจนสวัสดิการสิทธิประโยชน์ต่างๆของข้าราชการ พนักงานครูส่วนท้องถิ่น จึงสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับการกำหนดตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

2.1.5.1 บุคลากรในสถานศึกษา

(1) สายงานบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

(2) สายงานการสอน ได้แก่ ครูผู้ช่วย และครู

(3) บุคลากรสนับสนุนการสอน (พนักงานจ้างตามภารกิจ) ได้แก่

(3.1) กลุ่มตำแหน่งการเงิน/บัญชี/พัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (3.2) กลุ่มตำแหน่งธุรการ/บันทึกข้อมูล
- (3.3) กลุ่มตำแหน่งโภชนาการ/อนามัยโรงเรียน
- (3.4) กลุ่มตำแหน่งคอมพิวเตอร์/โสตทัศนศึกษา

2.1.5.2 ข้าราชการและพนักงานครูไม่สังกัดสถานศึกษา

(1) สายงานบริหารการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งนักบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา รองผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา นอกระบบและส่งเสริมการศึกษา

(2) สายงานนิเทศการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

(3) สายงานการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง สันทนาการ นักวิชาการศึกษา นักวิชาการวัฒนธรรมและบรรณารักษ์

(4) สายงานทั่วไป ได้แก่ เจ้าพนักงานห้องสมุด เจ้าพนักงานศูนย์เยาวชน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชน

ซึ่งแนวทางปฏิบัติสำหรับการบริหารบุคคลข้าราชการ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษา ท้องถิ่นได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้ว ดังนี้

1. การกำหนดให้ดำรงตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งที่มีวิทยฐานะแล้วได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 เช่นเดียวกับครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

2. การกำหนดวิทยฐานะ และอัตราเงินวิทยฐานะ กำหนดให้ข้าราชการพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งที่มีวิทยฐานะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2556 : 7-8) ได้จัดทำสถิติข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีการศึกษา 2556 ดังนี้

1. องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล ที่มีกองการศึกษาและมีโรงเรียนในสังกัด 659 แห่ง จำแนกเป็นได้ ดังนี้

1.1 องค์กรบริหารส่วนจังหวัด	54	แห่ง
1.2 องค์กรบริหารส่วนตำบล	119	แห่ง
1.3 เทศบาลนคร	25	แห่ง
1.4 เทศบาลเมือง	134	แห่ง
1.5 เทศบาลตำบล	323	แห่ง
2. จำนวนโรงเรียน	1,450	โรงเรียน
2.1 โรงเรียนในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด	347	โรงเรียน
2.2 โรงเรียนในสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล	135	โรงเรียน
2.3 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร	190	โรงเรียน
2.4 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง	401	โรงเรียน
2.5 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบล	377	โรงเรียน
3. จำนวนนักเรียนทุกระดับการศึกษา	676,833	คน
3.1 ระดับก่อนประถมศึกษา	142,556	คน
3.2 ระดับประถมศึกษา	287,583	คน
3.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	162,403	คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	81,761	คน
3.5 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,412	คน
3.6 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	118	คน
4. จำนวนพนักงานครู/ครูจ้างสอน/ผู้ช่วยครูที่สอนจริง	31,427	คน
4.1 พนักงานครู	27,397	คน
4.2 ครูจ้างสอน/ผู้ช่วยครู	138	คน
4.3 พนักงานครู (ระดับอาชีวศึกษา)	3,847	คน
4.4 ครูจ้างสอน/ผู้ช่วยครู (ระดับอาชีวศึกษา)	45	คน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และให้การสนับสนุนการฝึกอาชีพต่างๆ สนับสนุนงบประมาณ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบของกรรมการสถานศึกษา กรรมการเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ เพื่อร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกัน หรือร่วมมือด้านการศึกษารูปแบบสหกิจระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษา ร่วมวางแผนแก้ปัญหาการแก้ไขการรับนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 63)

จากการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา และการบริหารงานบุคคล ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดโครงสร้างในการบริหารจัดการศึกษา มีการดำเนินการกำหนดชัดเจนเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย บทบาทอำนาจหน้าที่ ในรูปแบบคณะกรรมการ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรตามระเบียบการบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และ พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 2547

2.2 แนวคิดเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา

จากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยร่วมกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินกิจกรรมโครงการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาปฏิบัติตามภารกิจและตามเจตนารมณ์ โดยเน้นการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมาซึ่งในบางปี มีการปรับปรุงเกณฑ์ (โกวิท พวงงาม. 2557: 36) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น มีการจัดรางวัลหลายกิจกรรม รางวัล อาทิ ด้านสตรีและครอบครัว ด้านการป้องกันการทุจริต ด้านการดำเนินงานงานวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการที่ดี คุณภาพการบริการให้ประชาชน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับรางวัลด้านการจัดการจัดการที่ดี ได้จำแนกเป็นด้านความโปร่งใส ของหน่วยงานโดยรวมและ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ เสนอ การบริหารจัดการที่ดีด้านการศึกษา ซึ่งผู้วิจัย ได้ นำเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553) เป็นแนวคิดในการศึกษาในการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด สรุปเกณฑ์ได้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น(2553)ได้ดำเนินการร่วมกับมูลนิธิช่วยการศึกษาท้องถิ่น พิจารณาการคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา โดยคัดเลือกผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์และมี ผลงานการศึกษาเป็นที่ประจักษ์ โดยมีข้อมูลประกอบเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.2.1 คุณลักษณะทั่วไป

2.2.1.1 วิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการมีภาวะผู้นำ เป็นแบบสอบถามที่ พิจารณาจากการปฏิบัติงาน ดังนี้

- (1) การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการทำงานหรือสภาพการณ์ที่ ต้องการ
- (2) การกำหนดแนวทางหรือวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย
- (3) การจัดลำดับขั้นตอนการทำงานเพื่อให้งานของท่านประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (4) การติดตามประเมินผลการทำงานเพื่อให้งานของประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (5) การให้ความสำคัญและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา

- (6) เทคนิคและวิธีการทำงานและวิธีการใหม่ๆในการทำงาน
- (7) การพัฒนาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
- (8) ผลความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงาน
- (9) ผลความพึงพอใจของผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา
- (10) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างต่อเยาวชน ชุมชน

2.2.1.2 การมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เป็น แบบสอบถามที่พิจารณาจากความรู้ความสามารถ ดังนี้

- (1) การแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชน
- (2) จัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่มาจากการประชุมประชาคมการสำรวจหรือ จากแผนของชุมชน
- (3) วิธีการให้พนักงานส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหาร
- (4) ความรู้ในการใช้งบประมาณรายจ่ายในการทำโครงการและกิจกรรมใน ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
- (5) ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (6) ความรู้ความสามารถเบิกจ่ายเงินในการตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่ หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, รัฐวิสาหกิจ,ชุมชน หรือองค์กรเอกชน
- (7) ความรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างสิ่งก่อสร้างและวัสดุครุภัณฑ์
- (8) ความรู้เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินสะสม
- (9) ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเอกสารประกอบฎีกาการเบิกจ่ายเงิน เพื่อ จ่ายเป็นค่าซื้อทรัพย์สิน หรือจ้างทำของ ได้แก่ (1) สัญญาซื้อขาย สัญญาจ้าง ใบสั่งซื้อ หรือ ใบสั่งจ้าง (2) ใบแจ้งหนี้ หรือใบส่งมอบทรัพย์สิน หรือมอบงาน และ (3) เอกสารแสดงการตรวจรับทรัพย์สิน หรือตรวจรับ

งาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(10) ความรู้ความสามารถอื่นๆที่เกี่ยวข้องในตำแหน่งการบริหารอื่นก่อนการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

2.2.1.3 การมีคุณธรรมจริยธรรม การมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นแบบสอบถามที่พิจารณาแนวปฏิบัติจากคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

- (1) การพิจารณาอนุมัติโครงการที่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการเข้าปฏิบัติหน้าที่
- (3) การปฏิบัติตนในการใช้รถของราชการและวัสดุครุภัณฑ์ของราชการ
- (4) การปฏิบัติตนที่แสดงออกระหว่างเป้าหมายความสำเร็จของงานกับการให้ขวัญกำลังใจบุคลากร

- (5) ทักษะคิดด้านการทุจริตในการปฏิบัติต่อปฏิบัติหน้าที่
- (6) จุดเน้นถึงผลประโยชน์ในการทำงาน
- (7) ทักษะคิดด้านความขัดแย้งในการปกครองผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา
- (8) ทักษะคิดด้านการรักษาประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม
- (9) แนวคิดเกี่ยวกับทีมงานเป็นปัจจัยความสำเร็จของงาน
- (10) คุณลักษณะนิสัยทักษะด้านอารมณ์ที่มีต่อการบริหารของผู้บริหาร

2.2.2 คุณลักษณะตามหลักเกณฑ์เฉพาะ แบ่งเป็น 2 ความสามารถ ดังนี้

2.2.2.1 ความสามารถในการบริหารทั่วไป พิจารณาจากการปฏิบัติโดยใช้แบบสอบถามและการรายงาน

พิจารณา ดังนี้

- (1) บริหารจัดการองค์กรปกครองท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล 5 ประการ
 - (1.1) หลักนิติธรรม จำนวนเรื่องที่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทักท้วง
 - (1.2) หลักคุณธรรม จำนวนรางวัลทางด้านคุณธรรมที่ได้รับ
 - (1.3) หลักการมีส่วนร่วม จำนวนประชาชนที่มาร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น
 - (1.4) หลักความรับผิดชอบต่อประชาชน จำนวนโครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชน
 - (1.5) หลักความคุ้มค่า จำนวนโครงการที่มีเงินเหลือจ่าย

2.2.2.2 จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ได้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น

- (1) จัดแสดงขั้นตอนของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
 - (1.1) การเตรียมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
 - (1.2) การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ
 - (1.3) การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน

- (1.4) การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่น
- (1.5) การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
- (1.6) การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาท้องถิ่น
- (1.7) การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (1.8) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น
- (1.9) การอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
- (2) ขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
 - (1) การเตรียมการจัดทำแผน
 - (2) การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
 - (3) การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางพัฒนา
 - (4) การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา
 - (5) การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา
 - (6) การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี
 - (7) การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

2.2.2.3 ความสามารถในการบริหารด้านการศึกษา โดยใช้การสอบถามข้อมูลตามหัวข้อคะแนนประเมิน 20 คะแนน โดยการพิจารณา ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา(แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและพัฒนาสามปี) โดยใช้แบบสอบถาม ระบุปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสามปี

(2) การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในปี 2553

(3) จัดการศึกษาตลอดชีวิต พิจารณาจาก จำนวนสถานศึกษา และผลการประเมินจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำแนกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

(3.1) จัดการศึกษาในระบบ

(3.2) จัดการศึกษานอกระบบ

(3.3) จัดการศึกษาตามอัธยาศัย

2.2.3 ผลงานดีเด่น พิจารณาจากการรายงานผล แบ่งออกเป็น

2.2.3.1 ผลงานดีเด่นทั่วไป พิจารณาจาก การรายงานผลงานดีเด่นด้านอื่นนอกจากด้านการศึกษา รวมทั้งการเป็นสถานศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่น

2.2.3.2 ผลงานดีเด่นด้านการศึกษา พิจารณารายงานผลงานดีเด่นด้านการศึกษา

1) งานศึกษาปฐมวัย 2) งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) งานอาชีพ 4) งานศาสนา ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม 5) งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา ตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ.2553 สรุปได้ว่า มีข้อมูลที่ใช้ประกอบการประเมิน ดังนี้ 1) คุณลักษณะทั่วไป ที่ประกอบด้วย วิทยทัศน์ ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม 2) คุณลักษณะตามหลักเกณฑ์เฉพาะ ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี และด้านความสามารถในการบริหารด้านการศึกษา 3) ผลงานดีเด่น ประกอบด้วย ผลงานทั่วไป และผลงานดีเด่นด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณา ดังนี้

1. วิทยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการมีภาวะผู้นำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิสัยทัศน์ (Vision) มีนักวิชาการและองค์กรต่างๆให้ความหมาย คือ ความสามารถให้ทิศทางที่ชัดเจน และก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในหมู่คณะผู้ได้ผู้บังคับบัญชาเพื่อนำพางานเหล่านั้นให้สำเร็จเพื่อนำพางานภาครัฐไปสู่จุดหมายเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2556. : 13)

เทียน ทองแก้ว (2010 : 2) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคตที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร มีความเป็นไปได้สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย

จากการศึกษาผู้วิจัย สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ คือ การที่ผู้นำและบุคลากรในองค์กร ร่วมกันวางแผนกำหนดภาพงานในอนาคตให้ไปสู่ความสำเร็จได้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรที่เขียนให้ทราบว่า เป้าหมายที่แสดงภาพความสำเร็จของงานว่าจะดำเนินการโดยวิธีการใด

Guilford, J.P. (1959: 389) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองเป็นความสามารถที่จะคิดได้กว้างไกลหลายทิศทางซึ่งนำไปสู่การคิดประดิษฐ์แปลกใหม่รวมถึงการคิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จอีกด้วย ความคิดสร้างสรรค์นี้จะประกอบด้วยความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดแปลกใหม่ คนที่มีลักษณะดังกล่าวจะต้องเป็นคนกล้าคิด ไม่กลัวถูกวิพากษ์วิจารณ์และมีอิสระในการคิด

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แยกออกได้เป็นสองคำ คือ ความคิดริเริ่มกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งความคิดริเริ่ม คือ ความสามารถที่จะสร้างสิ่งใหม่ ๆ เป็นความคิดเริ่มแรกที่ไม่ซ้ำแบบใคร ส่วนความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถที่จะสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม และพัฒนาขึ้นเป็นความคิดใหม่ที่ต่อ เนื่องและมีคุณค่า ฉะนั้น ความการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในด้านการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่ผู้นำจำเป็น ต้องมีความคิดในการพัฒนางานการศึกษาใหม่ๆสนองนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่นที่ต้องรับผิดชอบ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555 : 181) ได้สรุปถึง ภาวะผู้นำ (leadership) ว่า เป็นภาวะการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มของตนกระตุ้น ชี้แนะ ผลักดันให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่างๆตามต้องการโดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ด้วยกัน 3 มิติ ได้แก่ มิติผู้นำ มิติผู้ตาม และมิติสถานการณ์

DuBrin, J. (2007: 2) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ ว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

ผู้วิจัยมีความเห็นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถบุคคลที่ใช้ศิลปะและเทคนิคในการจูงใจ หรืออำนาจอิทธิพลที่มีอยู่ในตนเองให้ผู้อื่นหรือผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานให้สำเร็จจนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

จากการศึกษา ผู้วิจัย สรุปได้ว่า คุณลักษณะทั่วไปของผู้บริหารที่ดีด้านการจัดการศึกษาเกี่ยวกับ ประกอบด้วย ทักษะการวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่ภาวะผู้นำ ในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาให้ไปสู่ความสำเร็จสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการของบริบทและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ทันทต่อความเจริญก้าวหน้าของเศรษฐกิจโลกอนาคต

2. การมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552 : 7) ให้ความหมาย ความรู้ความสามารถ หมายถึง องค์กรความรู้ต่างๆที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ฉะนั้น ความรู้ คือ สิ่งที่ได้จากกระบวนการที่มนุษย์รับข้อมูลผ่านกระบวนการคิด เปรียบเทียบ เชื่อมโยง จนเกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเอกชนเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบราชการ. 2547 : ออนไลน์) สำหรับ ประสบการณ์ หมายถึง ความเจตจำนงที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา หลักทางปรัชญาถือว่าประสบการณ์เป็นบ่อเกิดของความรู้ทุกอย่าง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. 2546 : 666) และ Dewey, J. (1969: 180-183) ได้กล่าวว่า “ประสบการณ์” แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประสบการณ์ปฐมภูมิและประสบการณ์ทุติย ประสบการณ์ปฐมภูมิ คือ ประสบการณ์ที่ยังไม่เป็นความรู้ หรือยังไม่ได้มีการคิดไตร่ตรอง เป็นเพียงกระบวนการของการกระทำและการประสบความเปลี่ยนแปลงระหว่างอินทรีย์และสภาพแวดล้อม ส่วนประสบการณ์ทุติยภูมิ เป็นประสบการณ์ประเภทที่เป็นความรู้ คือได้ผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองมาแล้ว ประสบการณ์ปฐมภูมิจะเป็นเนื้อหาของประสบการณ์ทุติยภูมิ เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับคิดไตร่ตรอง ตัวอย่างเช่น เด็กเล่นชน ไปเหยียบถ่านไฟร้อน ๆ ผลปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ คือ เท้าถูกไฟลวก เป็นประสบการณ์ปฐมภูมิ เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้จากผลของการเหยียบถ่านไฟร้อน ทำให้เกิดความเจ็บปวด และไม่อยากเล่นบริเวณที่มีถ่านไฟร้อนอีก หรือระแวงที่จะเล่นไฟ เป็นประสบการณ์ทุติยภูมิ ประสบการณ์ที่เกิดจากการคิดไตร่ตรอง เรียกอีกอย่างว่าประสบการณ์การเรียนรู้ จอห์น ดิวอี้ มีความเห็นว่าการศึกษาก็ต้อง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษาแบบเก่าหรือแบบจารีต (Traditional) หรือแบบอนุรักษ กับการศึกษาแบบใหม่หรือแบบก้าวหน้า (Progressive) เพียงระบบใดระบบหนึ่ง ปรัชญาของดิวอี้เป็นปรัชญาที่สะท้อนออกมาเด่นชัดในเรื่องการศึกษาที่ยกย่องประสบการณ์ทั้งปวงที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้สถานการณ์ที่เป็นจริง เพราะการศึกษาตามความคิดของจอห์น ดิวอี้ คือ ความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรม ดังนั้นกระบวนการสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ที่ต้องเนื่องกับประสบการณ์เก่าไปเรื่อย ต้องส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ใหม่เพื่อเป็นวิถีนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในปัจจุบันและอนาคตได้

รัชนีวรรณ วนิชย์ถนอม (ม.ป.ป.: 1) สรุปความหมาย ความสามารถ ว่า เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมนั้นมาจากแรงผลักดันเบื้องต้น อุปนิสัย ภายลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ที่แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมในการทำงานที่ต่างกัน

จากการศึกษา ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารในทุกตำแหน่ง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารจัดการ คือ ความรู้ที่เกี่ยวกับงานและหน้าที่ในงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้อง นำมาใช้ปฏิบัติได้อย่างผู้ชำนาญและเชี่ยวชาญความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคความสามารถในการบริหาร และเรื่องทั่วไปที่เรื่องควรรู้ ความสามารถ หมายถึง ผู้บริหารนำความรู้มาปฏิบัติได้ มีทักษะความสามารถในเรื่องของเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ การคำนวณ การจัดการข้อมูล ทักษะความสามารถในหลักการบริหาร ในเรื่องของการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน การจัดระบบบริหาร การมีทักษะความสามารถในการใช้คุณธรรมจริยธรรมที่ถูกเวลา จำเป็นต้องมีในตัวตนของผู้บริหารทุกคนซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เกิดการเรียนรู้และความชำนาญหรือเชี่ยวชาญอันเกิดจากการกระทำที่ผ่านมากเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรที่ตนเองเป็นผู้บริหาร และนำเอาองค์ความรู้นั้นๆมาทำสิ่งต่างๆให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ การมีความรู้ด้านการบริหารงาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3. การมีคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์

อรัญ ธรรมโน (2551 : 1) ประธานกรรมการบริษัท ไทยวิจัยและฝึกอบรมจำกัด ได้บรรยายสรุปย่อ “คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักบริหาร” ให้กับนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 52 ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 ไว้ว่า “คุณธรรม – ธรรมที่เป็นคุณ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีท่านนักบริหาร ในวันที่ หน้าที่ค่อนข้างใหญ่หลวง สำคัญมากคือ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ถ้าท่านผู้บริหารมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณธรรม ทุกข์ของประชาชนก็จะไม่หนักนัก สุขก็จะสมบูรณ์ขึ้น จริยธรรม – ธรรมที่ดี ที่งาม ที่จะทำให้ผู้ถือปฏิบัติมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความสง่างาม (ทำให้คนไหว้ได้ทั้งกายและใจ) คล้ายๆ สมบัติผู้ดีทั้งกายและใจใน ความหมายโบราณ คนสามารถสรรเสริญได้ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่ใช่ เยินยอตต่อหน้า นินทาลับหลัง (คุณธรรมและจริยธรรมมักจะไปด้วยกัน)”

สมบัติ ทิมทรัพย์ (2554 : 1-5) ให้ความหมาย “คุณธรรม” ไว้ว่า โดยความหมายแล้วจะมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ที่เป็นความดีความงาม เป็นสิ่งที่ควรกระทำ โดยปกติเรามักจะคิดอย่างคนทั่ว ๆ ไป ว่า “จริยธรรม” และ “คุณธรรม” เป็นสิ่งเดียวกัน คือ เป็นความดีความงามเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ คำสองคำนี้จึงใช้ทดแทนกันในบางครั้ง อย่างไรก็ตามเมื่อนำคำ 2 คำนี้ ไปเทียบเคียงกับภาษาอังกฤษ จะพบว่า คำว่า คุณธรรม จะตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Merit” ส่วนคำว่า จริยธรรม จะตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Ethics” เมื่อพิจารณาจากความหมายตามคำ “Merit” เป็นคุณสมบัติภายในของบุคคลแต่ละคน ในทางสังคมวิทยา และจิตวิทยา “คุณธรรม” เป็นสภาวะที่บุคคลมีอยู่ในตนโดยกำเนิดและโดยการขัดเกลาทางสังคม ที่เป็นสภาวะโดยกำเนิด หมายถึง คุณสมบัติทางจิต ที่บุคคลมีอยู่ตามพื้นฐานของจิต ในทางพุทธศาสนา พื้นฐานของจิตมนุษย์ 2 ลักษณะมักจะถูกกล่าวอ้างบ่อยครั้ง คือ จิตที่ใฝ่ดี กับจิตที่ใฝ่ต่ำ “คุณธรรม” เป็นสภาวะใฝ่ดีของจิต สำหรับ จริยธรรม นักสังคมวิทยาจะมองเป็นบรรทัดฐานประเภทหนึ่ง ที่ถูกสร้างขึ้นมาแล้วนำไปใช้กับบุคคลเป็นแนวทางที่คนในสังคมเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นความดี ความงามเป็นสิ่งที่กระทำแล้วคนอื่นเกิดประโยชน์ มีความสุขสงบเกิดขึ้นแก่คนที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยนัยนี้ จริยธรรม จึงเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างคุณธรรมให้กับบุคคล กล่าวคือ เป็นแนวทางที่ผู้ปฏิบัติปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดสภาวะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้นั้น “จริยธรรม” และ “คุณธรรม” จึงเป็นสิ่งที่คล้ายคลึงกันในหน้าที่ แต่มีความต่างกันในที่มา

การมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นธรรมชาติของมนุษย์จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ ตั้งแต่ในครอบครัว สังคม และในการทำงานในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะในการทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล หลายครั้งเมื่อบุคคลต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์หรือทำงานด้วยกันมักจะพบปัญหาความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจกัน ไม่ชอบกัน ไม่อยากเห็นหน้าหรือพูดคุยกัน มีอคติต่อกัน อิจฉาริษยากัน มีพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจกันและกัน และอาจจะถึงขั้นไม่สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ สมพร สุทัศนีย์ (2554 : 3) ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อ เกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความรักใคร่ชอบพอ ความร่วมมือร่วมใจในการทำ กิจกรรม ให้บรรลุเป้าหมาย และการดำเนินชีวิตให้มีความราบรื่น

เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2556 : 1) ให้ความหมาย คำว่า "มนุษยสัมพันธ์" หมายถึง ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์ด้วยกัน หรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับกลุ่มหรือสังคม อันจะเป็นสะพานทอดไปสู่การสร้างมิตรภาพ ความพึงพอใจ รักใคร่สนิทสนม ก่อให้เกิดความสุข อันนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันให้บรรลุความต้องการได้

หวน พินธุพันธ์ (ม.ป.ป. : 15) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า มนุษยสัมพันธ์ คือ ทักษะในความสามารถที่จะทำงาน ร่วมกับคนอื่นได้ เพราะผู้บริหารจะต้องทำงานสัมพันธ์กับคนอื่น เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้ช่วย หัวหน้าภาควิชา ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่จากการศึกษา

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ต้องมีทั้ง ศาสตร์และศิลป์ ที่สำคัญอย่างยิ่งที่ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรเพื่อสามารถ ปรับตัวและฝึกปฏิบัติ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมและมีมนุษยสัมพันธ์ให้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมีความเข้าใจและสามารถเข้าใจผู้อื่นในองค์กรให้เกิดการขับเคลื่อนของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น การมีคุณธรรมและจริยธรรม ต้องประกอบด้วย การมีระเบียบวินัย การรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ กฎหมาย ข้อตกลงในองค์กร ได้ยึดหลักในการปฏิบัติในทางเดียวกัน มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความสุภาพ ความรับผิดชอบงาน ความมีความหนักแน่น สุขุม ความมีเหตุมีผล หลักธรรมในการบริหาร การแสดงออกเป็นที่น่านับถือในสังคมได้นำไปสู่การยอมรับและการสร้างความสัมพันธ์อันดี เพื่อให้ชีวิตที่ใช้ดำรงในสังคมอย่างมีความสุข มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

4. การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล จากการศึกษาเกณฑ์การประเมินของการประเมินผู้บริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษา การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล คือ คุณธรรมของนักปกครองนักบริหารที่ดี (Good Governance) ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิธีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลที่เป็นกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สุเมธ แสงนิมนวล. 2552 : 26) ดังต่อไปนี้

หลักนิติธรรม เป็น เรื่องที่ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา การทำการตัดสินใจ และสั่งการ ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบ วินัยข้าราชการ และจรรยาบรรณครู ซึ่งเป็นข้อบังคับภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน ให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ถูกต้อง ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ และถูกต้องตรงประเด็นตามหลักวิชา และได้รับความพึงพอใจ จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน อันได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

หลักคุณธรรม คือ ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความเหมาะสม คือ รู้จักคิด พูด ทำ กิจการงาน และปฏิบัติงานได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์ ตามหลักสัปปริสธรรม 7 และหลักความยุติธรรม คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ และปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยความชอบธรรม บนพื้นฐานแห่งหลักธรรม หลักการ เหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และตรงประเด็น และด้วยความเที่ยงธรรม คือ ไม่อคติ หรือลำเอียงด้วยความหลงรัก หลงชัง ด้วยความกลัวเกรง และด้วยความหลง ไม่รู้จักจริง คือขาดข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และสมบูรณ์ เป็นเครื่องประกอบการวินิจฉัย ตัดสินใจ ให้ความเที่ยงธรรม

หลักการมีส่วนร่วม คือ ผู้บริหารจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนทั้งชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาในโครงการและกิจกรรมของสถานศึกษาที่จัดขึ้นตลอดปีการศึกษา ในรูปแบบของคณะกรรมการ

หลักความโปร่งใส ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความบริสุทธิ์ คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ กระทำ กิจการงาน ด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ด้วยเจตนา ความคิดอ่าน ที่บริสุทธิ์ โปร่งใส ใช้ระบบสารสนเทศ สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา โดยใช้หลักการ PDCA ในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน

หลักความรับผิดชอบต่อผู้บริหารจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมกันในผลของการจัดการศึกษาที่มีผลผลิตคือตัวผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารจะต้องใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินการกับทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้หลักการ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุง เข้ามาตรวจสอบคุณภาพของระบบงานทั้ง 4 งานอย่างครบถ้วน

5. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดังได้กล่าว ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียด (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น. 2558) ดังนี้

“แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” หมายความว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาอำเภอ

“แผนพัฒนาสามปี” หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการ อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด แผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จะมีความเชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณประจำปีอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการจัดทำงบประมาณในระบบมุ่งเน้นผลงาน

สำหรับ “แผนปฏิบัติการ” ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2546 นั้น มิใช่การจัดทำแผนพัฒนา แต่เป็นเอกสารที่รวบรวมแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้ทราบกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ที่ดำเนินการ

จากการศึกษา ผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่า การจัดทำแผนแต่ละประเภทในองค์กรและหน่วยงานมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของงานในการที่กำหนดทิศทาง กรอบงานให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยข้อจำกัดในงบประมาณของภาครัฐ

6. ความสามารถในการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการคุรุสภา (ม.ป.ป.) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้ให้ความหมายของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า “ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้” และในหมวด ๑ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

6.1 มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้ 1) การพัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การบริหารการศึกษา 4) การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา 5) การประกันคุณภาพการศึกษา 6) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

6.2 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้ 1) มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอน มาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปี หรือ 2) มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือ 3) มีประสบการณ์ในตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี หรือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) มีประสบการณ์ในตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่มีประสบการณ์การบริหาร ไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากลุ่ม หรือ ผู้อำนวยการกลุ่ม หรือเทียบเท่า มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ 5) มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หรือบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่มีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากลุ่ม หรือผู้อำนวยการกลุ่ม หรือเทียบเท่า รวมกันมาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปี จากข้อบังคับดังกล่าวได้มีประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 คณะกรรมการคุรุสภากำหนดสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5 และข้อ 10 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ 5/2556 วันที่ 16 พฤษภาคม 2556 จึงมีมติให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้และสมรรถนะของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาตามมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง มาตรฐานความรู้ มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ สาระความรู้ สมรรถนะ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ ลงวันที่ 3 เมษายน 2549 และประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง มาตรฐานความรู้ มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ สาระความรู้ สมรรถนะ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 30 มีนาคม 2553 คณะกรรมการคุรุสภา จึงออกประกาศคณะกรรมการคุรุสภากำหนดสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ระบุไว้ในหมวด 3 ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้บริหารการศึกษา สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาตามมาตรฐานความรู้ในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

6.2.1 การพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย สาระความรู้ ในเรื่อง จิตวิญญาณ อุดมการณ์ของผู้บริหาร การจัดการความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และสมรรถนะ ในเรื่องการมีอุดมการณ์ของผู้บริหารและแนวทางการพัฒนาเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

6.2.2 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย สาระความรู้ ในเรื่อง ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พลวัตกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การบริหารงานระบบเครือข่าย การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน (6) การนิเทศการศึกษา และ สมรรถนะในด้าน ความสามารถบริหารงานระบบเครือข่าย ความสามารถบริหารการศึกษา และการกำกับ ติดตาม ส่งเสริม และประเมินสถานศึกษา

6.2.3 การบริหารการศึกษา ประกอบด้วย สาระความรู้ ในเรื่อง ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และหน้าที่ในการบริหาร การบริหารองค์การ สำนักงาน และองค์คณะบุคคล การบริหารงานบุคคล กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้บริหารการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้ การวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการบริหาร การศึกษา และสมรรถนะในด้าน การกำหนดนโยบาย แผน กลยุทธ์ และนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานทางการศึกษา เลือกใช้ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการบริหารให้สอดคล้องกับบริบทมหภาคและภูมิสังคม สามารถบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการเรียนรู้

6.2.4 การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย สาระความรู้ ในเรื่องการพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียน การบริหารแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และหลักสูตร สถานศึกษา การประเมินหลักสูตร และ สมรรถนะ ในด้าน ความสามารถพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมการจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ติดตาม ประเมินผล รายงาน และนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.2.5 การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย สารความรู้ ในเรื่อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก การกำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาและ สมรรถนะ ในด้านความสามารถกำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษา นำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา

6.2.6 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ประกอบด้วย สารความรู้ ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด และ สมรรถนะในด้าน การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะและเสียสละให้สังคม การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 63 - 64) ได้สรุปแนวคิดและการบริหารการศึกษา ไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานร่วมระหว่างผู้บริหารกับครู หรือบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพ แม้การบริหารการศึกษาจะเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งซึ่งมีวิธีการจัดการความรู้เป็นหมวดหมู่และเป็นระบบ การบริหารการศึกษายังเป็นศิลป์ ซึ่งผู้บริหารต้องประยุกต์ทฤษฎีและหลักการใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพจริง นอกจากนี้แล้วการบริหารการศึกษายังถือเป็นวิชาชีพซึ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องได้รับประสบการณ์การศึกษาและพัฒนาเพื่อสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารการศึกษาแตกต่างจากการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารธุรกิจ ภารกิจทางการศึกษาคครอบคลุมการบริหารวิชาการ งานธุรการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน นักศึกษา งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นรูปแบบการจัดการที่มุ่งเน้นความสำเร็จขององค์กร โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะกดดันและสภาพการแข่งขัน แล้วกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย สร้างกลยุทธ์ และนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการบริหารการศึกษา เป็น คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีดำเนินการจัดการการศึกษา อันประกอบด้วย ต้องมีความรู้และทักษะความสามารถระเบียบ กฎหมาย ระเบียบจรรยาบรรณและหลักคุณธรรมในการบริหารการศึกษาที่ดี ประกอบด้วย ด้านการบริหารหลักสูตร การมีระบบประกันที่รับรองคุณภาพการศึกษาและการบริหารทรัพยากรด้านการเงิน ด้านบุคลากรที่มีอยู่ในข้อจำกัด ให้มีการดำเนินงานวิชาการและกิจกรรมที่สนับสนุนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ความสามารถในการบริหารงานบุคลากรที่เป็นครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนได้ร่วมกันทำงานขับเคลื่อนงานการศึกษาให้เกิดคุณภาพความสามารถในการจัดระบบงานธุรการ พัสดุ และจัดทำแผนงานงบประมาณให้มีการเบิกจ่ายเงินใช้เงินที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีความคุ้มค่า โปร่งใส มีความสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีความสามารถในการประสานชุมชนและบุคคลให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. ผลงานดีเด่น ประกอบด้วย ผลงานทั่วไป และผลงานดีเด่นด้านการศึกษา

ผลงานดีเด่น ศูนย์สารสนเทศราชบัณฑิตยสถาน (2558) ได้ให้ความหมายถึง คำว่า “ผลงาน” สิ่งที่เป็นผลจากการสร้างสรรค์งาน ผลจากการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจมีผลพึงพอใจ ส่วน คำว่า “ดีเด่น” ได้ให้ความหมายไว้ มีคุณสมบัติหรือความสามารถเยี่ยม เช่น สวยเด่น ดีเด่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2557: 17) ผลงานดีเด่น หมายถึง มีผลงานเชิงประจักษ์ ดีเด่น เป็นที่ยอมรับ สมควรได้รับการยกย่อง ให้หมายรวมถึงผลการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอันดับแรก ผลงานเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการอุทิศทุ่มเท เสียสละ เกิดประโยชน์ยิ่งกับส่วนราชการและประชาชน ทั้งนี้อาจปรากฏเป็นผลงานด้านเอกสารที่สืบค้นได้เชิงประจักษ์ และ/หรือ ผลการปฏิบัติที่ไม่ปรากฏเป็นเอกสารแต่เป็นรูปธรรมที่ยอมรับอย่างกว้างขวางของผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของลูกจ้างประจำ เป็นผลงานดีเด่นที่ได้รับความนิยมเป็นที่ยอมรับและปรากฏผลเด่นชัด เช่น โถงรางวัล เกียรติบัตรและอื่นๆ

สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน. (ม.ป.ป. 1-2) ผลงานวิจัยดีเด่นด้านตลาดทุน หมายถึง งานวิจัยที่มีความถูกต้องเหมาะสมในระเบียบวิธีวิจัยตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในวงการวิชาการ มีการวิเคราะห์ผลและการนำเสนอผลซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและเป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดทุน

จากการที่ผู้วิจัย ได้ศึกษา ความหมายและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การคัดเลือกประเมินผลงานดีเด่นพบว่า ผลงานดีเด่น เป็นงานที่เกิดจากการทำงานด้านการศึกษา งานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่หน่วยงาน ผู้เกี่ยวข้องทางสังคม ได้รับการยกย่อง ได้รับการประกาศแจ้งสิ่งที่กระทำนั้นเป็นที่ยอมรับต่อสังคมสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจ ความพึงพอใจ ประทับใจ ปรากฏผลงานที่โดดเด่นในการกระทำนั้น

จากการศึกษาจาก ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย พบว่า ข้อกำหนดการประเมินการบริหารจัดการดีเด่น ด้านการศึกษาที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมกับมูลนิธิช่วยการศึกษาท้องถิ่น ในการคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ประจำปี 2553 ซึ่งพิจารณาจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา/ศาสนา/วัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม ภาวะผู้นำ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ การมีคุณธรรมจริยธรรม และ มนุษยสัมพันธ์ 2) คุณลักษณะเฉพาะ ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กรท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล 8 ประการ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค รวมทั้ง ความสามารถในการบริหารการศึกษา 3) การบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต การติดตามประเมินผลเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับและคำนึงถึงสภาพแวดล้อม 4) ผลงานดีเด่น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

2.3.1 ความหมายของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีการใช้เรียกที่แตกต่างกัน การใช้คำต่างๆมีความหมายเดียวกัน ได้แก่ ประชาธิปไตย ธรรมรัฐ ธรรมาภิบาล สุประศาสนการ การปกครองที่ดี การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และท้ายสุดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 (สุเมธ แสงนันทกุล. 2552 : 26) ได้กล่าวถึงความหมาย ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรมะ บวกกับ อภิบาล แปลว่า การดูแลปกครองโดยใช้ธรรมะ เป็นเครื่องช่วยในด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอใช้คำว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมีความหมายเดียวกับ คำว่า Good Governance ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดของนักวิชาการ และองค์กรต่างๆ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555 : 15-17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชาติ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ความหมายของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย”

สถาบันพระปกเกล้า (2558 : 3) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง “หลักการการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีใช้หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด”

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี ของ United Nation Development Programme : UNDP (1997: 11-12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารจัดการที่ดี (good governance) หมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง และภาคเศรษฐกิจ ในประเทศทุกระดับ ประกอบด้วยกระบวนการ กลไก และสถาบันที่ประชาชนสามารถแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย การแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกับหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรม ที่ยืนบนความเห็นพ้องต้องกันทางสังคมและเสียคนยากจนผู้ด้อยโอกาสได้รับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนา

United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP (2009: 1-3) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) หมายถึง กระบวนการของการตัดสินใจที่จะดำเนินการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีประสิทธิภาพไม่นำไปสู่การทุจริต ในการปกครองสามารถใช้ในบริบทต่างๆระดับชาติและการปกครองท้องถิ่นที่

อุบล ยะไวทย์ธนวิชัย (2553 : 35) ได้ให้ความหมายว่า “การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง แนวทางในการบริหารงานที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนใดๆที่จัดขึ้นทั้งในองค์กรและในสังคมหรือชุมชน เริ่มจากงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละคนเป็นไปตามกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจการเมืองและสังคม โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเสียงของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาและเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรในการตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อส่วนที่ส่วนของสังคมหรือชุมชนจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

Qudrat-I Elahi, Khandakar (2009: 1167- 1180) ให้ความหมายของ good governance ไว้ว่า หมายถึง การปกครองที่ดีในการจัดการบริหารจัดการของประเทศให้ได้รับมีการกำกับดูแลให้มีกระบวนการและโครงสร้างที่ดี นำไปสู่ความสัมพันธ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจและสังคม โดยการมีส่วนร่วมที่ผ่านกระบวนการที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีความยุติธรรม มีความโปร่งใส แสดงความรับผิดชอบต่อในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลตอบสนองความต้องการและให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Patton, D. (2008) Good governance หมายถึง การปกครองสามารถนำไปใช้กับประชาชนที่มีความชอบธรรมอำนาจในการปกครองหรือนำไปใช้ในกำกับดูแลปกครองชีวิตทางสังคมและเศรษฐกิจหรือประยุกต์ใช้กับองค์กรได้เช่นกัน

จากนิยามความหมายทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ ว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การสร้างระบบการดำเนินงานต่างๆของหน่วยงานและหรือองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ร่วมกันกำหนดให้บุคคลที่อยู่ในองค์กรสามารถปฏิบัติหน้าที่และร่วมกันขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมายในองค์กรนั้นได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีพึงพอใจกับผลงานมีความเป็นสุขต่อผลงานทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 ความเป็นมาของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์เป็นมาหลายพันปีที่ต้องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสงบ ประสานประโยชน์และลดปัญหาให้คลี่คลายจากข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี และพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน ซึ่งในอดีตสังคมประเทศไทยอยู่ร่วมกันภายใต้การปกครองที่เรียกว่าระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและผู้นำสังคมมีหน้าที่บริหารกิจการบ้านเมืองให้เกิดประโยชน์สุข ซึ่งในการบริหารกิจการบ้านเมืองขณะนั้นเรียกว่าปกครองด้วยหลักทศพิธราชธรรม หรือธรรม 10 ประการของพระราชา ในการบริหารราชการแผ่นดินตามความจริงแล้วนั้น แนวคิดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มีกำเนิดจากข้อสรุปของที่ประชุมองค์การให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ได้แก่ ธนาคารโลก (World Bank) องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UN) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เป็นต้น โดยต่อมาได้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืนและการช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน ซึ่งก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1989 ธนาคารโลก ได้ริเริ่มใช้ธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งปรากฏในรายงานเรื่อง Sub-Saharan African : From Crisis to Sustainable Growth ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมี ธรรมาภิบาลในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย และสรุปว่า ภาวะด้อยการพัฒนาและปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นในประเทศในซีกโลกใต้โดยเฉพาะในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกา โดยที่องค์การทางการเงินระหว่างประเทศไม่สามารถแก้ปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่ดีของประเทศนั้นๆ ธนาคารโลกจึงได้ใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาอนุมัติให้กู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการภาครัฐที่ดียิ่งขึ้น ยึดหลักนิติธรรมรวมทั้งการขจัดคอร์รัปชันในประเทศเหล่านั้นให้หมดสิ้นไป และยังได้ให้คำนิยาม 'Good Governance' ว่าหมายถึง ลักษณะการใช้อำนาจเพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และต่อมาองค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program UNDP) ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์ในเอกสาร 'Governance for Sustainable Human Development' ส่งผลให้นับจากประมาณปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมาแนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล เริ่มได้รับความสำคัญมากขึ้นและกลายเป็นประเด็นสำคัญในบริบทการพัฒนาในระดับสากล แนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาลในต่างประเทศ ได้รับความสำคัญนามกล่าวถึงอีกครั้งในช่วงปี ค.ศ. 1995 โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) สำหรับประเทศกำลังพัฒนานั้น Good Governance หรือที่นิยมเรียกในปัจจุบันว่า ธรรมาภิบาลนั้น ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการขยายความสามารถของประเทศเพื่อสร้างรายได้และลดปัญหาความยากจนในอนาคต หรือก่อให้เกิดการพัฒนาทางการบริหารปกครองของประเทศไปได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบทางเศรษฐกิจแล้ว หลักการธรรมาภิบาล ยังได้รับการกล่าวถึงว่า เป็นแนวความคิดหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นส่งเสริมศักยภาพให้ภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างยั่งยืน (สภาหอการค้าไทย. ม.ป.ป. : ออนไลน์)

ภาคส่วนโดยสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรในภาครัฐและเอกชนที่มีความบกพร่องและขาดประสิทธิภาพ รวมถึงการกระทำผิดทุจริตและขาดจริยธรรมส่งผลให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดและสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนภายในประเทศดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ยกเลิกเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2547) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552: 1)

2.3.3 ความสำคัญของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การที่ภาครัฐได้ผลักดันให้ระบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบสังคมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคี และอยู่ร่วมกันเป็นพลังที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2550 : 15) โดยการพัฒนาประเทศช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และ ฉบับที่ 11 มุ่งเน้นความสำคัญอย่างยิ่งกับการส่งเสริมการสร้างหลักการบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในประเทศอย่างแท้จริง เพราะการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นปัจจัยให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะเปิดให้ประชาชนมีเสรีภาพการพัฒนาภายใต้เศรษฐกิจเสรีนิยม มีความเป็นธรรมให้กับทุกภาคส่วนมากขึ้น เกิดกระบวนการรวมตัวของประชาชนสร้างค่านิยมใหม่ๆให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาที่สร้างความเป็นธรรม และความสันติสุขในสังคม การเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในการบริหารจัดการประเทศมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีพื้นฐานทางจิตใจที่ยึดมั่นคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและรอบรู้ เป็นเงื่อนไขที่จะเกิดการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุมีผล รู้จักสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 30) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้กำหนดความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีในการพัฒนาประเทศ โดยได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้มีคุณค่าและร่วมตระหนักถึงประโยชน์ของสังคมและเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบ ตรวจสอบและการรับผิดชอบต่อสังคม สร้างค่านิยมใหม่ให้ยอมรับร่วมกันบนฐานความไว้วางใจและเกื้อกูลกันในสังคม ส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองที่มีธรรมาภิบาลนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องและเหมาะสม เสริมสร้างการบริหารราชการให้เกิดความเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ มีระบบถ่วงดุลอำนาจการตรวจสอบที่เข้มงวดและรอบด้าน พัฒนาข้าราชการให้มีคุณภาพสูง มีคุณธรรม จริยธรรมทางอาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อ ปฏิรูปเมืองไทยทั้งระบบให้เป็นประชาธิปไตยของมวลชน สร้างความเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรม และเพิ่มช่องทางในการรับข้อร้องเรียนและให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้เสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสนับสนุนการใช้สื่อเพื่อสังคมทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่นและสังคมออนไลน์ให้เป็นพลังหนุนเสริมการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ม.ป.ป.: 10-11)

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญโดยทั่วไปว่า การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภท ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาคธุรกิจ องค์กรทางการศึกษา หรือองค์กรทางสังคมต่างๆ ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่ดี เป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งหมด ผู้วิจัยจึงสรุปความสำคัญเป็นข้อๆ ดังนี้

2.3.3.1 การบริหารจัดการที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน หรือบุคลากรที่อยู่ร่วมกันในองค์กรหรือหน่วยงานแนวทางการบริหารจัดการที่ดีเป็นการบริหารที่สำคัญที่สุดคือการนำมาใช้ในการจัดระบบให้เกิดระเบียบการทำงานในหน่วยงานองค์กรและที่อยู่ร่วมกันของสังคมเกิดปกติสุข

2.3.3.2 การบริหารจัดการที่ดีก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ องค์กร หน่วยงานและสังคม ที่คุ้มค่า ด้วยการบริหารจัดการที่ดี มุ่งเน้นบริหารการพัฒนาคนให้เกิดความ เข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ผลประโยชน์ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ที่เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุน

2.3.4 องค์ประกอบของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

องค์ประกอบของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นมาและแนวคิดจาก ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยพิจารณาจากแนวนโยบายและหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อให้เกิด การบริหารจัดการที่ดีของหน่วยงานหลักที่มีความสำคัญ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาคู่มือ การจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552 : 1-15) และผู้วิจัยศึกษาเพิ่มเติมคู่มือการ จัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและ ได้ศึกษาการปรับปรุง หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ใน คราวที่คณะรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 24 เมษายน 2555 มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย (สำนัก คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555: 19-22) ดังนี้

(1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย 3 หลักการย่อย คือ

(1.1) ประสิทธิภาพ

(1.2) ประสิทธิภาพ

(1.3) การตอบสนอง

(2) ค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วย 4 หลักการย่อย คือ

(2.1) ภาวะรับผิดชอบ

(2.2) เปิดเผย/โปร่งใส

(2.3) หลักนิติธรรม

(2.4) ความเสมอภาค

(3) ประชาธิปไตย ประกอบด้วย 2 หลักการย่อย คือ

(3.1) การมีส่วนร่วม /การแสวงหาฉันทามติ

(3.2) หลักการกระจายอำนาจ

(4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร ประกอบด้วย

(4.1) หลักการย่อย คือ คุณธรรม/จริยธรรม

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีของสถาบันพระปกเกล้า (2558 : 3 – 122) สรุปได้ ว่ามี 10 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) หลักนิติธรรม

(2) หลักคุณธรรม

(3) หลักความโปร่งใส

(4) หลักความมีส่วนร่วม

(5) หลักความรับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (6) หลักความคุ้มค่า
- (7) หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- (8) หลักการบริหารจัดการ
- (9) หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (10) หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี ของ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO (2005 : 2-76) สรุปได้ว่าการบริหารจัดการที่ดี มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้

- (1) หลักความโปร่งใส
- (2) หลักนิติธรรม
- (3) หลักความรับผิดชอบ
- (4) หลักความเสมอภาค
- (5) หลักฉันทานุมัติร่วมในสังคม
- (6) หลักคุณธรรม
- (7) หลักความคุ้มค่าหรือหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (8) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี ของ United Nation Development Programme : UNDP (1997 : 11-113) สรุปได้ว่า มี 9 องค์ประกอบ ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมของประชาชน
- (2) กฎหมายที่ยุติธรรม
- (3) ความเปิดเผยโปร่งใส
- (4) การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม
- (5) กลไกการเมืองที่ชอบธรรม
- (6) ความเสมอภาค
- (7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (8) พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม
- (9) การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์

ผู้วิจัยได้ศึกษา United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP (2009 : 1) สรุปได้ว่า มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

- (1) การมีส่วนร่วม
- (2) การปฏิบัติตามกฎ
- (3) ความโปร่งใส
- (4) ความรับผิดชอบ
- (5) ความสอดคล้อง
- (6) ความเสมอภาค
- (7) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (8) การมีเหตุผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นของนักวิชาการ และหน่วยงานต่างๆดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปและนำเสนอองค์ประกอบของหลักการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.4.1 หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม หมายถึง หลักในการปฏิบัติราชการที่ต้องใช้อำนาจทางกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 21)

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตาม กฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการแบ่งแยกอำนาจ 2) หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ 3) หน่วยงานมีหลักความผูกพันต่อกฎหมายของเจ้าหน้าที่ 4) หน่วยงานได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา 5) ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ 6) หน่วยงานยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” และ 7) หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎ ระเบียบสูงสุด (สถาบันพระปกเกล้า. 2558 :13-14)

หลักนิติธรรม หมายถึง การมีกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรง เป็นธรรมต่อทุกฝ่ายในสังคม มีการบังคับใช้กฎหมายมีความยุติธรรมและบังคับใช้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ(United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO. 2005 : 2-76)

หลักนิติธรรม หมายถึง กฎหมายที่ยุติธรรม มีกรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน (United Nation Developtment Programme : UNDP. 1997. 11-113)

หลักนิติธรรม เป็น การปฏิบัติตามกฎธรรมาภิบาล เกี่ยวข้องกับความถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ มีการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม เสมอภาคและเป็นความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน โดยทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดกฎหมายเดียวกัน (United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP. 2009:1)

จากคำนิยามที่นำเสนอข้างต้น สามารถสรุปความหมายของหลักนิติธรรม ได้ดังนี้ หลักนิติธรรม คือ การที่หน่วยงานองค์กรมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานต่างๆที่ต้องทำร่วมกันจำเป็นต้องมีข้อกำหนดให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นไปตามระบบระเบียบเรียกว่ากฎหมาย หรือข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ในหน่วยงานองค์กรนั้นและสังคมของประเทศนั้นตามที่รัฐกำหนด ซึ่งถ้าปฏิบัติตามระเบียบหรือผิดจากข้อกำหนดกฎหมายก็จะมีบทลงโทษเป็นตัวกำกับ และที่มีการประกาศให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันในหน่วยงาน แต่การจัดการใช้ระเบียบกฎหมายภายในองค์กรจำเป็นต้องมีการดำเนินการปฏิบัติให้กับบุคคลในองค์กรทุกคนรู้สึกถึงความชัดเจนที่ทัดเทียมเท่ากัน ไม่เลือกปฏิบัติ โดยการจัดให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของระเบียบกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง วินัยที่สอดคล้องกัน มีการประกาศกติกาของการบริหารงานภายในที่นำมาใช้ในองค์กร เช่น การนำมาใช้ในเรื่องของการปฏิบัติภารกิจและกลับในการทำงาน การแต่งกาย การให้สวัสดิการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการนำมาใช้และเกิดความพึงพอใจกับทุกฝ่ายทุกคน

2.3.4.2 หลักคุณธรรม /จริยธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักคุณธรรม/จริยธรรม หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของระบบราชการไทย หรือ I AM READY ได้แก่

- I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
- M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
- R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 22)

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่น ในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติมี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การปลอดจากการทุจริต 2) การปลอดจากการทำผิดวินัย และ 3) การปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ 4) ความเป็นกลางของผู้บริหาร (สถาบันพระปกเกล้า. 2558 : 15)

หลักคุณธรรม หมายถึง ประชาชนในสังคมนั้นๆมีจิตสำนึกและยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน มีระเบียบวินัย (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO. 2005 : 2-76)

จากการศึกษาคำนิยามข้างต้น สามารถสรุปความหมายของหลักคุณธรรมจริยธรรมได้ว่า หลักคุณธรรม /จริยธรรม หมายถึง การมีแนวปฏิบัติที่แสดงถึงคุณงามความดีในการทำหน้าที่พลเมืองของสังคมประชาธิปไตยของ ผู้บริหาร ผู้นำ ที่ดีมีคุณธรรม การทำหน้าที่ให้บริการประชาชน บำบัดทุกข์ บำรุงสุขในทุกด้านให้กับประชาชน ที่ส่งผลต่อประเทศชาติของประชาชนด้วย รวมทั้งดำเนินการสร้างรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ทางบวกในการแสดงบทบาทอย่างแข็งขันร่วมพัฒนาคุณธรรมบุคคลให้มีในสังคมองค์กร โดยปลูกจิตสำนึกการดำรงชีวิตการแบ่งปันให้เกิดความสุขใจสุขกายในการทำงาน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นอกเห็นใจกัน การมีความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งใจกายในการทำงาน มีระเบียบวินัยทั้งต่อตัวเองและผู้อื่น มีการใช้สติมุ่งที่สร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยสันติธรรม ให้อภัยกัน สามัคคี ทำงานตามหน้าที่ในรูปแบบทีมงานที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบช่วยกันแก้ไขปัญหาของสังคมในหน่วยงาน องค์กร และการบริการให้กับผู้รับบริการ

2.3.4.3 หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตนเอง มี 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน 2) หน่วยงานมีเป้าหมายที่ชัดเจน 3) หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล 5) หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน และ 6) หน่วยงานมีแผนสำรอง (สถาบันพระปกเกล้า. 2558 : 15-16)

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การตัดสินใจกระทำการใดต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสาธารณะและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงานนั้นๆ กล้าที่จะรับผลจากการกระทำนั้น (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO. 2005 : 2-76)

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้มีอำนาจตัดสินใจไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การภาคประชาสังคม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (United Nation Development Programme : UNDP. 1997. 11-113)

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การพยายามให้คนในทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงาน กล้าที่จะตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้นๆ และการมีเหตุมีผล เป็นความต้องการของทุกสังคม ประชาชนทุกคน ต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนอย่างมีเหตุผล การมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้อัปราคจากการปฏิบัติตามกฎหมายและความโปร่งใส (United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP. 2009: 2)

จากการศึกษาคำนิยามดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความคิดเห็นได้ว่า หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความรู้และมีความตระหนักในหน้าที่ของตน และปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพในการมุ่งให้ผู้รับบริการและสังคมได้รับผลจากการทำงานอย่างดีที่สุด รวมทั้งรับรู้ข้อผิดพลาดของตนที่อาจจะมีการทำข้อผิดพลาดขึ้น โดยมีการจัดวางระบบป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดและเมื่อเกิดข้อผิดพลาดก็ยอมรับบทลงโทษทางสังคมหรือชดเชย ที่รู้รับความชอบความพึงพอใจจากการกระทำที่สังคมได้รับสิ่งดีและไม่ดีที่กระทำไป ทั้งมีการสร้างความรู้และเจตคติให้บุคลากรทุกระดับทุกฝ่ายที่มีหน้าที่ในหน่วยงานรู้หน้าที่

2.3.4.4 หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 21)

หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใสพอเทียบได้ว่า มีความหมายตรงกันข้ามหรือเกือบตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่การทุจริตคอร์รัปชันให้ความหมายในเชิงลบและมีความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ใ้แก่มุมในเชิงบวกและให้ความหมายในเชิงสงบสุข มี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน 2) ความโปร่งใสด้านระบบการให้คุณ 3) ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ และ 4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน (สถาบันพระปกเกล้า. 2558 : 15-16)

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน โดยมีกลไกทำงานของทุกองค์กร ให้มีกระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์กติกา ข้อมูล ข่าวสารที่เปิดเผยตรงไปตรงมาตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการสะดวก มีระบบตรวจสอบที่ดี มีสื่อมวลชนที่เป็นอิสระ(United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO. 2005 : 2-76)

หลักความเปิดเผยโปร่งใส ความโปร่งใสต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารโดยบุคคลที่มีความสนใจจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการและข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ดังกล่าวต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตาม(United Nation Development Programme : UNDP. 2011. 11-113)

หลักความโปร่งใส เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งช่วยแก้ปัญหาคอร์รัปชันและคอร์รัปชันได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยสื่อเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานโดยการเสนอข่าวสารให้สังคมรับทราบ (United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP. 2009: 3)

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การกระทำการใดๆ ของหน่วยงานทั้งในระดับบุคคลและองค์กรที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น คาดเดาและเข้าใจได้ ครอบคลุมถึงทุกการกระทำที่เป็นผลจากการตัดสินใจของผู้บริหาร การดำเนินงานในองค์กรและงานสาธารณประโยชน์ต่างๆ มีระบบงานและขั้นตอน การทำงาน รูปแบบ แนวทาง กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประเมินหรือการให้คุณให้โทษที่ปรากฏชัดเจน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นจริงไม่ซ่อนเร้น ที่สามารถตรวจสอบความถูกต้อง นำไปสู่การป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต และการนำไปสู่การสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันทั้งระหว่างผู้ปฏิบัติร่วมกันในองค์กรเดียวกัน ระหว่างประชาชนต่อรัฐไปจนถึงระหว่างคนในชาติด้วยกัน เพื่อประชาชน สังคมจะได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก และช่วยตรวจสอบความถูกต้องในการทำงานได้ ในเรื่องของการบริหารงานด้านบุคคลในเรื่องการบรรจุ แต่งตั้ง รวมทั้งเรื่อง การเงิน การบัญชี ที่มีมักเป็นปัญหาสำคัญต่อความเคลือบแคลงทั้งในหน่วยงานและบุคคลภายนอก ฉะนั้นจำเป็นต้องดำเนินการอย่างโดยเป็นระบบ เป็นขั้นตอนโดยประกาศแจ้ง ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสามารถชี้แจงปัญหาต่างๆให้ผู้สงสัยสอบถาม

2.3.4.5 หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมิตีร่วม

หลักการมีส่วนร่วม /การแสวงหาฉันทามติ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ การให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆที่อาจจะเกิดขึ้น(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 22)

หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชนและการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลประชาชน 2) การมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือ 3) การมีส่วนร่วมในระดับวางแผน/ตัดสินใจ และ 4) พัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน(สถาบันพระปกเกล้า. 2558 : 16-17)

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารจัดการที่ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมในทุกระดับ ได้มีการใช้สิทธิ์ใช้เสียง ในการแสดงออกทางความคิดเห็นโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญๆและมีผลกระทบต่อผู้คนในสังคม (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO. 2005 : 2-76)

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชน ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยทางตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็นรวมถึงความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์(United Nation Development Programme : UNDP. 1997. 11-113)

การมีส่วนร่วม สมาชิกทั้งหญิงและชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเด็นที่สำคัญในสังคม และสร้างความสามัคคีให้เกิดในประชาชน การมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระ สมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเองโดยไม่มีการบังคับ หรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงาน สถาบัน หรือ ผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย(United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP. 2009: 2)

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม หมายถึง การบริหารงานตามหลักการที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่บุคคลทั้งในองค์กรและภายนอกองค์กรได้มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านการวางแผน การตัดสินใจในการพัฒนา การแก้ปัญหาสำคัญของหน่วยงาน ทั้งในการให้ข้อเสนอแนะความเห็นในการกำหนดแผนนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณหรือการบริหารจัดการอื่นๆที่สำคัญ โดยการเปิดช่องทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยวิธีการสอบถาม หรือการแสดงประขามติ หรือการทำประชาพิจารณ์ เพื่อนำความคิดเห็น คำเสนอแนะเหล่านั้น เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงาน วางแผน นโยบายต่างๆ ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมสำคัญที่พิจารณาแล้วว่าจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและหน่วยงานจะช่วยลดความขัดแย้งภายในองค์กรน้อยลง

2.3.4.6 หลักประสิทธิภาพ

หลักประสิทธิภาพ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 21)

หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า(United Nation Development Programme : UNDP. 1997. 11-113)

หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุน หรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน(United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP. 2009)

จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานที่มีการจัดระบบหรือขั้นตอนที่ใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่คุ้มค่าทำให้องค์กรสามารถลดต้นทุน แรงงานและระยะเวลา อำนวยความสะดวกก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฉะนั้นในการปฏิบัติงานโครงการต่างๆจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค โอกาส จุดดี จุดเด่น จุดด้อยของหน่วยงาน นำมาวางแผนในการพัฒนาหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินการในแต่ละกระบวนการขั้นตอนได้เลือกใช้กระบวนการที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

2.3.4.7 หลักประสิทธิผล

หลักประสิทธิผล หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 21)

หลักประสิทธิผล หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ายึดประโยชน์สูงสุดของสังคม และประเทศชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO. 2005 : 15)

ประสิทธิผล หมายถึง ผลการบริหารจัดการตามที่สังคมและประเทศชาติ(United Nation Deverlopment Programme : UNDP. 1997. 11-113)

ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ พุดต่างๆ ชัดๆ ก็คือ ประสิทธิผล พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย(United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UN ESCAP. 2009: 2)

จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จของงานที่เป็นไปตามเป้าหมายตามที่มีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ และการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การมีการวางแผนเป้าหมายในการปฏิบัติที่ชัดเจนและตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายที่มีความพึงพอใจในผลของการดำเนินงานที่สามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ที่สืบเนื่องจากการบริหารที่มีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง

2.3.4.8 หลักความเสมอภาค

ความเสมอภาค หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555 : 21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านเมืองที่มาใช้ในการบริหารประเทศ หน่วยงานรัฐอื่นๆ โดยให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้มีผลเป็นบทบังคับให้ทุกส่วนราชการกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินการเพื่อให้บริหารราชการที่ดี (สุเมธ แสงนิมนวล, 2552 : 25) ฉะนั้นในแง่ของวิธีการคิดให้มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี และวิธีการ เพื่อมุ่งไปสู่องค์กรสมัยใหม่ทำงานในเชิงรุกแบบบูรณาการ คล่องตัว รวดเร็ว มีขีดสมรรถนะและสร้างผลงานสูง เปิดเผยโปร่งใส ตรวจสอบได้ สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม (หวน พิณรุฬห์, 2556 : 88)

สมเกียรติ พ่วงรอด (2559 : 1- 4) ได้กล่าวถึง หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา (Good Governance and Education) ไว้ว่า การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาฯ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เพราะจะช่วยให้มีคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษา และบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ อาทิ การสร้างหลักสูตรอันเหมาะสมของท้องถิ่นที่ทันสมัย ทันโลก ผสมผสานกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ทำให้เกิดการประหยัดการใช้ทรัพยากร ในด้านต่างๆ อาทิ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ เพราะทุกภาคส่วนร่วมพัฒนาโดยเข้ามามีส่วนร่วม ในความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ มีผลทำให้การจัดการศึกษาในท้องถิ่นดีขึ้น สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ไว้ใน ข้อ 4 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ที่ระบุไว้ในข้อย่อย 4.2 ว่าในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่าคุ้มทุน โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรือ อื่น ๆ และข้อ 6 แนวทางปฏิบัติในข้อย่อย 6.3 เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบราชการ และการปฏิรูปการศึกษา

ธีระ รุญเจริญและคณะ. (2550 : คำนำ) ได้สรุปแนวคิดว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญของทุกองค์กร ไม่ว่าจะหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน แต่ต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมพร้อมของประชาชน

พร้อมเพรา วราพันธ์พิพิธ (2556 : 44) ได้สรุปแนวคิดและหลักการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ต่อท้องถิ่น สรุปว่า ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อควรคำนึงในการบริหารการศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อท้องถิ่น ดังนี้ 1) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึงการบริหารแบบมีแบบแผน การทำงานเป็นทีม การนำความทันสมัยมาใช้ในงาน การสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ 2) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน การตระหนักถึงปัญหาของสังคม ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาและการมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน 3) การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น หมายถึงการตอบสนองต่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน การให้ความสำคัญกับประชาชนกลุ่มน้อยและการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น 4) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน หมายถึงการยอมรับความแตกต่างทางความคิด การยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลและการยอมรับการตรวจสอบที่เกี่ยวข้อง 5) ความซื่อสัตย์เป็นธรรม โปร่งใส หมายถึง การบริหารงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายการไม่ทุจริต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การยึดถือหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในการบริหารงาน 6) ความมีจริยธรรมและเคารพกฎหมาย หมายถึง การปฏิบัติตนภายในกรอบของกฎหมายและจริยธรรมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารในทุกระดับทุกหน่วยงานองค์กร และการที่จะทำให้การบริหารจัดการศึกษาที่ดีเป็นการบริหารที่ใช้กระบวนการทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่กระบวนการรวบรวมข้อมูล กระบวนการดำเนินการไปสู่ผลผลิตที่ดีในสังคมได้อย่างยั่งยืน ฉะนั้นการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ในการจัดการศึกษา บนพื้นฐานขององค์ประกอบทั้ง 8 หลักการ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ในเบื้องต้น คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม จริยธรรม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ และหลักความเสมอภาค ในการนำมาใช้เป็นหลักการในกระบวนการพัฒนาคุณภาพงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การศึกษา 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานแผนและงบประมาณ งานบริหารทั่วไป (ธุรการ อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน กับชุมชน) ที่จะต้องใช้องค์ประกอบทั้ง 8 หลักการในการบูรณาการบริหารงานต่างๆให้เกิดการขับเคลื่อนไปด้วยกัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

ทฤษฎีระบบ (System theory) เป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีแนวคิดหลัก คือ หน่วยงานหรือองค์การมีฐานะเป็นระบบ ระบบประกอบด้วยส่วนต่างๆที่รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว การที่จะศึกษาองค์การโดยเน้นเฉพาะโครงสร้างตามแนวคิดของกลุ่มการจัดการทางวิทยาศาสตร์ หรือเน้นเฉพาะ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามแนวความคิดของกลุ่มมนุษยสัมพันธ์ย่อมมีข้อจำกัด เพราะไม่ครอบคลุมพฤติกรรมองค์การทั้งระบบ ฉะนั้นทฤษฎีระบบจึงเป็นทฤษฎีที่มีขอบเขตครอบคลุมพฤติกรรมทุกภาคส่วนในองค์การ ทำให้สามารถอธิบายพฤติกรรมในองค์การได้ทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์การทฤษฎีจึงเป็นประโยชน์ต่อการบริหารเป็นอย่างมาก

2.4.1 ความหมายของระบบ

การนำทฤษฎีระบบมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นทฤษฎีการศึกษาองค์การและการบริหารที่นักวิชาการหลายๆท่านได้ให้ความหมายของ ระบบ ดังนี้

พระมหาวิชาญ สุวิชาโน (2555) ได้ให้ความหมายของคำว่าระบบ หมายถึง เป็นกลุ่มขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการ ปัจจุบันคำว่า “ระบบ” เป็นคำกล่าวที่ใช้กันแพร่หลายโดยทั่วไป เวลาที่กล่าวถึงระบบ เรามักจะต้องคำนึงถึงคำ 3 คำ คือ 1) การคิดอย่างมีระบบ หมายถึง การคิดอย่างมีเหตุผล โดยคิดอย่างรอบคอบถึงผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นทั้งในภาพรวม และทุกๆ ส่วนขององค์ประกอบย่อยของระบบว่าต่างก็มีส่วนสัมพันธ์กัน และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม 2) วิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ หมายถึงวิธีปฏิบัติงานที่เป็นระบบ โดยมีการนำเอาปัจจัยที่จำเป็นต่อการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งปัจจัยกระบวนการทำงาน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะมีส่วนสัมพันธ์กัน และเป็นผลซึ่งกันและกัน 3) ทฤษฎีเชิงระบบ เป็นทฤษฎีที่ระบุว่าองค์การประกอบด้วยส่วนประกอบที่เป็นอิสระ และเป็นวิธีการบริหารงานที่จะเพิ่มความเข้าใจ รู้จุดเด่นจุดด้อยในองค์การ เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมมา ธรณิธย์ (2556 : 154) ให้หมายถึงการจัดกลุ่มขององค์ประกอบต่างๆที่ซับซ้อน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วยหลักการของเหตุผลทางวิชาการ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตฤณ สุขนวน (ม.ป.ป.) ให้ความหมายว่า คือการรวบรวมส่วนประกอบต่างๆที่มีความสัมพันธ์กันภายในและมีปฏิสัมพันธ์กันโดยส่วนประกอบทั้งหลายนั้นจะร่วมกันทำงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมาย

Robbins, Bergman, Stagg and Coulter (2006 : 54) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์ซึ่งกัน ซึ่งกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นเอกภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์ จากการศึกษาความหมายของระบบ

ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า ระบบ หมายถึง การจัดระเบียบการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคม จากสังคมองค์กรกลุ่มย่อย ไปสู่สังคมองค์กรกลุ่มใหญ่ โดยมีองค์ประกอบต่างๆเป็นตัวการสำคัญให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จของผลงานในองค์กรหรือหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 องค์ประกอบของระบบ

Katz, D., & Kahn, R. L. (1978 : 186 -221) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบไว้ในหนังสือชื่อ “The Psychology of Organization” โดยมองว่าองค์การเป็นระบบเปิด (Open System) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและสิ่งแวดล้อมโดยมีลักษณะต่างๆ ไป ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) : ระบบเปิดจะต้องแสวงหาปัจจัยนำเข้า เพื่อป้อนเข้าไปสู่ระบบ เช่น การนำทรัพยากรคน ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ มาใช้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ 2) กระบวนการแปรเปลี่ยน (Conversion Process) : ระบบเปิดจะต้องมีกระบวนการแปรเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าให้เป็นปัจจัยนำออก 3) ปัจจัยนำออก (Outputs/Throughputs) : ระบบเปิดจะต้องมีผลผลิตหรือปัจจัยนำออกที่ออกมาจากระบบ 4) การหมุนเวียนของเหตุการณ์ (Cycles of Event) : ระบบเปิดจะต้องมีการหมุนเวียนของเหตุการณ์ นั่นคือผลผลิตที่ออกไปยังสิ่งแวดล้อมจะก่อให้เกิดพลังงานที่จะไปทำให้เกิดวัฏจักรใหม่อีกครั้ง 5) การหยุดความเสื่อมขององค์การ (Negative Entropy) : ระบบเปิดจะต้องคอยสำรวจให้พบว่าปัจจัยอะไรบ้างที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงขององค์การเพราะการที่องค์การจะดำรงอยู่ และสามารถรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยเอาไว้ได้นั้น จำเป็นต้องแสวงหาพลังงานเข้ามาป้อนระบบให้มากกว่าที่จะใช้ในการแปลงปัจจัยนำเข้าเป็นปัจจัยส่งออก 6) กระบวนการเก็บข่าวสารข้อมูลที่เป็นระบบ (The coding Process) : ระบบเปิด จะต้องปัจจัยนำเข้าที่เป็นข่าวสารข้อมูลป้อนกลับ (Negative Feedback) และกระบวนการตรวจสอบว่าข้อมูลข่าวสารใดมีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ 7) การสร้างดุลยภาพให้เกิดในระบบย่อย (The Strady State) : ระบบเปิดจะต้องพยายามปรับตัวให้เกิดดุลยภาพขึ้นในระบบย่อย หรือการรักษาระดับ (Homeostasis) ให้องค์กรมีเสถียรภาพ 8) มีการแบ่งหน้าที่กันทำ (Differentiation) : ระบบเปิดจะมีการวางแผนโครงสร้างของระบบ โดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำ และระบุว่าฝ่ายใดควรมีหน้าที่อะไร เพื่อให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ของตน ในการนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดขององค์การเป็นส่วนรวม

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีระบบเปิดของ Katz & Kahn มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า คือ คน ทรัพยากร ข้อมูล ข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งจะถูกละเปลี่ยนไปเป็นปัจจัยนำออกต่อไป เพื่อที่จะทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ องค์การจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก อันได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้ตัวระบบยังมีส่วนต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการส่งข้อมูลป้อนกลับไปยังปัจจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเข้าเพื่อให้เกิดการตรวจสอบเป็นวัฏจักรหมุนเวียนต่อไป ประโยชน์ของทฤษฎีเกี่ยวกับระบบก็คือ ช่วยให้สามารถมองภาพรวมขององค์การได้โดยเฉพาอย่างยิ่งการมองเห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยต่างๆ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นการปรับตัวขององค์การที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

อัญชลี ธรรมะวิริกุล (2552 : 1-2) ได้สรุปแนวคิดเชิงระบบ ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบในระบบ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) อาจได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ แรงงาน เงินทุน ทรัพยากรต่างๆ รวมไปถึงเวลาและสถานที่

1.2 กระบวนการ (Process) ได้แก่ เทคนิควิธี ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

1.3 ผลที่ได้รับหรือผลผลิต (Output) เป็นผลที่ได้รับจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการทั้งหมด ผลผลิตเป็นสิ่งที่ต้องการในขั้นสุดท้ายของระบบ ผลผลิตอาจเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายๆ อย่างรวมกัน เช่น ในกระบวนการผลิตสินค้า ก็อาจหมายถึงการเพิ่มคุณภาพ การเพิ่มจำนวน การยืดอายุผลผลิต การเปลี่ยนรูปผลิตภัณฑ์ การลดต้นทุน การผลิต การลดต้นทุนการขนส่ง ลดอุบัติเหตุ หรือการเปลี่ยนแปลงในด้านดี อื่นๆ เป็นต้น

โดยในระบบจะต้องมีการตรวจสอบอยู่ทุกขั้นตอน เรียกว่า Feedback หรือข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเป็นการบอกให้รู้ว่าแต่ละขั้นตอนดี หรือไม่ดีเพียงใด อย่างไร ตัวอย่างเช่น ในกรรมวิธีการผลิต ถ้าในด้านปัจจัยนำเข้า ต้องมีการตรวจสอบว่าวัตถุดิบที่ใช้ มีคุณภาพตรงตามความต้องการหรือไม่ อาจรวมถึงกรรมวิธีในการสั่งซื้อวัตถุดิบ การเก็บรักษา การขนส่ง เป็นต้น ในด้านกระบวนการผลิตอาจจะต้องตรวจสอบดูสูตรการผลิต การทำงานของเครื่องจักร การแบ่งหน้าที่ทำงาน การมอบหมายความรับผิดชอบ วิธีสั่งการ การควบคุม การรายงาน เป็นต้น สำหรับด้านผลผลิตนั้นต้องตรวจสอบดูว่าผลผลิตที่ได้ มีปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการหรือไม่ ตรงกับความต้องการของตลาดแล้วหรือยัง ยังมีส่วนจะต้องปรับปรุง พัฒนาขึ้นอย่างไร ดังนี้ เป็นต้น

2. องค์ประกอบที่อยู่นอกระบบ

โดยทั่วไปมักมีองค์ประกอบอื่นที่อยู่นอกระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.1 ทรัพยากร ได้แก่ ปัจจัยด้านมนุษย์ เงิน วัสดุ ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

2.2 ความคาดหวัง ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ผลิต ของลูกค้า พ่อค้า รัฐบาล ชุมชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

2.3 สภาพแวดล้อม เช่น ภาวะการตลาด ภาวะเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การปกครอง การเมือง และสังคม เป็นต้น

ความสำคัญของการนำแนวคิดเชิงระบบไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1. แนวคิดเชิงระบบเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถกำหนดกรอบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถมองเห็น กระบวนการทำงานทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

2. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เนื่องจากสามารถสื่อสารกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนกับทีมงาน ได้กระจ่างชัด ซึ่งทำให้สามารถอธิบาย หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ในมุมมองที่กว้าง

3. ทำให้มองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้น หรือสิ่งที่กำลังปฏิบัติอยู่ ความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดจากระบบ จะทำให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและหาวิธีแก้ไขได้ถูกต้องทันที่ ซึ่งเป็นผลดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีความถูกต้อง ประหยัดค่าใช้จ่าย ทันตามเวลาที่กำหนดและสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556 : 13 -15) ได้สรุปแนวคิดไว้ดังนี้ ระบบการบริหารประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า หรือ ทรัพยากรการบริหาร เป็นทรัพยากรการบริหารเป็นทรัพยากรที่จัดเตรียมไว้สำหรับการดำเนินงาน ได้แก่ คน หรือทรัพยากรมนุษย์ เงิน/งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคนิค วิธีการบริหาร และเวลา 2) กระบวนการบริหารเป็นการบริหารจัดการให้งานดำเนินไปได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม การใช้ทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมาย 3) ผลผลิต เป็นผลผลิตหรือการบริการประชาชน ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการประเมินการดำเนินงานได้ ดัดยเปรียบเทียบวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 51) ให้ความหมาย ระบบเปิด หมายถึง ระบบที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้าหรือวัตถุดิบ กระบวนการ ผลลัพธ์ ข้อมูลย้อนกลับ และสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาผู้วิจัย สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเชิงระบบ เป็นระบบการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการที่ดีในหน่วยงานที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน และมีระบบย่อยที่ต้องทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่มีลักษณะโดยทั่วไปที่สำคัญ เพื่อจัดการให้หน่วยงานประสบความสำเร็จไปตามการกำหนดเป้าหมาย ภารกิจ โดยคำนึงถึงระบบจัดการบริหารภายในและภายนอกของหน่วยงาน การศึกษา ที่จะป็นปัจจัยนำเข้า โดยมีกระบวนการ ที่มีรูปแบบที่ดีในการปรับเปลี่ยนองค์กรหรือหน่วยงานด้วยองค์ประกอบต่างๆเกิดการขับเคลื่อน ที่มีการวางแผน มีการดำเนินงานการบริหารจัดการที่ดีมีการนิเทศติดตามและประเมินผล มีการปรับปรุง เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ส่งผลให้ปัจจัยนำเข้าเหล่านั้นเกิดผลผลิต เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ซึ่งสิ่งเหล่านั้นจะเกิดการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในภายนอกองค์กร

2.4.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการนำมาสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ชนิษฐา นิมแก้ว (2554: 10) ได้สรุปความหมายว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานและมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

Robbins, S.P. (1990: 206) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายนอกองค์กร คือ เป็นภาพรวมทั้งหมด ส่วนองค์การถือว่าเป็น ส่วนประกอบย่อยที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมภายนอกนั้น และองค์การจะอยู่โดดเดี่ยวไม่ได้ต้อง มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกด้วย

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552 : 1-2) ได้กล่าวถึง สภาพสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบนอกระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการได้แก่ ภาวะการตลาด ภาวะเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การปกครอง การเมือง และสังคม

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552 :49) มีแนวคิดในเชิงระบบว่า การทำงานในองค์กรที่เผชิญกับสภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร องค์กรจะต้องปรับตัวให้สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ผลสะท้อนกลับจากการดำเนินการจะช่วยให้องค์กรเกิดการปรับปรุง

Dewey, J. (1969 : 180-183) ได้ให้ปรัชญาการศึกษาหลักการสามข้อที่สำคัญส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้: (1) สภาพแวดล้อม (2) ประสบการณ์; และ (3) ประชาธิปไตย

Jayanandhan, S. R. (2009 : 104-110) มีความเชื่อว่า การใช้สื่อเทคโนโลยี ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ท่องไปในโลกกว้างได้ดีไม่มีความจำเป็นต้องไปถึงสถานที่ให้สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้เพราะมันเป็นยุคโลกาภิวัตน์

Easton, D. (1953,: 78). มีแนวคิดที่ว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายของหน่วยงาน

Rasekhi, A. and Mohammadi, J. (2016 : ABSTRACT) ได้ศึกษาและมีความคิดเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์อำนาจและบทบาทของกระบวนการกำหนดนโยบายผลกระทบของสภาพแวดล้อมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศต่อการตัดสินใจและความสำคัญขององค์กรที่สนับสนุนระบบของการทำงาน

จากการศึกษา ผู้วิจัย สรุปแนวคิดได้ว่า สภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลกระทบทั้งภายในภายนอกในการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีความจำเป็นที่ต้องนำไปใช้เป็นพิจารณาพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาพแวดล้อมประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยต่างๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านชุมชน และสังคม สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมด้านกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี

2.4.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากการศึกษาแนวคิดของ Katz, D., & Kahn, R. L. (1978 : 186 -221) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบ ว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs) : องค์ประกอบหนึ่งที่ผู้นำจะต้องแสวงหาปัจจัยนำเข้า เพื่อป้อนเข้าไปสู่ระบบ เช่น การนำทรัพยากรคน ข้อมูล ข่าวสาร ฯลฯ มาใช้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สัมมา รธนินธ์ (2556 : 249) ได้กล่าวว่า “องค์กรที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านความคิด ค่านิยม ความเชื่อ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถและอื่นๆ มาปฏิบัติภารกิจร่วมกัน จำเป็นจะต้องมีบุคคลหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือเป็นการส่วนตัวหรือมีความสามารถในการชี้แนะให้บุคคลเหล่านั้นกระทำตาม แก่ไขที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้สามารถร่วมมือกันดำเนินการตามที่ตนปรารถนา หรือตามภารกิจขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายองค์การนั้น ที่เรียกว่า ผู้นำ ผู้บริหาร หัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา”

วีรพงษ์ ไชยหงษ์. (2558) มีแนวคิดว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ เพราะเป็นผู้นำที่มีอำนาจสูงสุดในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ในการบริหาร มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ โปร่งใส เอาใจใส่และทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างจริงจังองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล ผู้บริหาร ครู เป็นบุคลากรมืออาชีพ ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ - ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณได้มาตรฐาน เหมาะสม ทันสมัยและเพียงพอ หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น- แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย- การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานยุทธศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Mårtensson, K., & Roxå, T. (2016: 247-262) มีแนวคิดที่ว่า ผู้นำชุมชนท้องถิ่นมีความสามารถในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้กับชุมชน และสนับสนุนให้ชุมชนในท้องถิ่นมีการศึกษาได้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัย จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้ ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญคือ การมีวิสัยทัศน์ การมีความริเริ่มสร้างสรรค์ การมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ การภาวะผู้นำของการเป็นผู้บริหารในการดำเนินการต่างๆที่จะนำทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งที่มีอยู่ทั้งในสภาพแวดล้อมภายในภายนอกบริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมาใช้กำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดกระบวนการมาบริหารการศึกษาที่ดีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปสู่เป้าหมายอย่างประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.4.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากการศึกษาแนวคิดของ Katz, D. & Kahn, R. L. (1978 : 186 -221) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการแปรเปลี่ยน : ระบบเปิดจะต้องมีกระบวนการแปรเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าให้เป็นปัจจัยนำออก

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552 : 2) กระบวนการแปรสภาพ (transformation process) เมื่อนำตัวป้อนเข้าสู่ระบบแล้ว จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้เป็นผลผลิต กระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้เป็นผลผลิตมีหลายกระบวนการ ที่สำคัญ ได้แก่ การจัดโครงสร้างองค์กร การตัดสินใจ การวางแผน การควบคุม นโยบายขององค์กร กฎ ระเบียบ กระบวนการผลิต กระบวนการให้บริการ ตลอดจนถึงกระบวนการพัฒนาองค์กรภายในระบบ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 94) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ การบริหารงานที่ดีจะช่วยให้การบริหารดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบไม่สับสน และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ประกอบด้วย การตัดสินใจ การวางแผน การนำแผนปฏิบัติ การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมงาน การประเมินผลงาน และการปรับปรุง

จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นการนำปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารนำมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินงานตามแผนโดยมีการนำเทคนิคการบริหารจัดการที่ดี 8 ประการไปสู่การปฏิบัติ การนิเทศ การวัดประเมินผล และการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. กระบวนการวางแผน เป็น กระบวนการที่กำหนดทิศทางวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ขององค์การหรือหน่วยงานโดยการเลือกวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้บรรลุผลตามที่กำหนด การวางแผนที่ดี จึงต้องมีทบทวนแผนและเป้าหมายการศึกษาปีที่ผ่านมาและวิเคราะห์ข้อมูล จากการดำเนินงานที่ผ่านมา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในนอก ทั้ง วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติ ด้านการเงินงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษามาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์
2. กระบวนการดำเนินงาน เป็น การดำเนินงานใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี 8 ประการที่นำมาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษาได้แก่ 1) การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม 2) การดำเนินงานเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม 3) การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ 4) การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส 5) การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม 6) การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ 7) การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล และ 8) การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค ในการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้เกิดกระบวนการการใช้ปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย

3. การนิเทศ ติดตามและประเมินผล เป็น การชี้แจง แนะนำ เสนอแนะ ให้ผู้รับผิดชอบเกิดการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการนิเทศ การติดตามเป็นตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การกำหนดปฏิทิน ตามที่ให้คำแนะนำ โดยการรวบรวมข้อมูล นำวิเคราะห์และประเมินผล การดำเนินการเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

4. การปรับปรุง เป็น การดำเนินงานที่มีการแก้ไขหรือพัฒนางานที่ดำเนินการผ่านมาแล้วให้มีคุณภาพดีขึ้น ในทุกขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบและประเมินผล ให้เกิดคุณภาพการปฏิบัติงานแบบยั่งยืน

2.4.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากการศึกษาแนวคิดของ Katz and Kahn (1978 : 186 -221) ได้กล่าวถึงปัจจัยนำออก ว่า ระบบเปิดจะต้องมีผลผลิตหรือปัจจัยนำออกที่ออกมาจากระบบ

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552 : 2) ได้กล่าวถึง ผลผลิต เป็น ผลที่ได้รับจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการทั้งหมด ผลผลิตเป็นสิ่งที่ต้องการในขั้นสุดท้ายของระบบ

ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556.: 13) ได้สรุปแนวคิด ผลผลิตของการศึกษา ไว้ว่า เป็นผลการบริการ การศึกษาให้แก่ประชาชน

สัมมา รธนิตย์ (2556 : 160) ได้กล่าวว่า ผลผลิตเป็นผลรวมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม ผลผลิตตามคำจำกัดความย่อมหมายถึงผลที่เกิดขึ้นจริง ที่อาจเป็นรูปของผลผลิตที่ส่งออกสู่สภาพแวดล้อมภายนอก ผลที่เกิดขึ้นสามารถพิจารณาผลที่เกิดขึ้นทันที ผลที่เกิดตามมาหรือผลกระทบที่ได้ก็เช่นเดียวกับปัจจัยนำเข้า ที่มีทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม คือ ที่เป็นสินค้า สิ่งประดิษฐ์ และ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เจตคติที่ดีของผู้รับบริการ ฉะนั้นผลผลิตที่เป็นจริงจึงต้องพิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผลผลิตของการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็น สิ่งที่มีการผ่านกระบวนการบริหารจัดการการดำเนินงานด้านการศึกษาต่างๆตามภาระงานที่กำหนด เกิดเป็นผลงาน ที่เรียก ผลผลิต ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ ผลผลิตมีสองประเภท คือ กับ ผลผลิตที่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นความสำเร็จที่ปรากฏผลงานตรงตามวัตถุประสงค์ ส่วนผลผลิตไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นความสำเร็จที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผลผลิตของการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1. ผลผลิตด้านผู้เรียน คือ คุณภาพของนักเรียนทางด้านความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนการนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกการเข้าศึกษาต่อโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่มีอาชีพและงานทำ การเป็นคนดีในสังคมและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ชื่อเสียงของผลงานรางวัลที่ได้รับและความพึงพอใจตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และผู้เกี่ยวข้อง ผลผลิตที่ไม่ตรงวัตถุประสงค์

2. ผลผลิตด้านสถานศึกษา หมายถึง แหล่งเรียนรู้สนองตอบความต้องการ โดยมีวัตถุประสงค์สำหรับจัดกิจกรรมการศึกษาที่เพียงพอ มีจำนวนบุคลากรที่มีความสามารถและเพียงพอต่อความต้องการ

3. ผลผลิตด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการบริหารจัดการศึกษาที่ดีสามารถสร้างความมั่นใจต่อประชาชน มีคุณภาพให้การบริการช่วยเหลือสังคม ดูแลช่วยเหลือ พัฒนาการ คนพิการ เด็กและเยาวชน จัดบริการแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด การอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณี

4. ผลผลิตด้านชุมชน สังคม หมายถึง ชุมชน สังคม มีคุณภาพจากการได้รับการบริหารจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจสถานศึกษาในชุมชนตนเอง และพึงพอใจต่อนโยบายผลงานการบริหารจัดการศึกษา การมีศูนย์การเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว ที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เป็นชุมชนที่เข้มแข็งอบอุ่นรู้จักสามัคคี

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบ

2.5.1 ความหมายของรูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (ม.ป.ป. : 1) มีความหมายหลายประการ ในที่นี้หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ หรือตัวแปรต่างๆ ผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

สุเทพ บุญเติม (2549 : 26) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ คือ รูปแบบหรือแบบจำลอง หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นวิธีการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและจินตนาการของบุคคลที่มีต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการคณิตศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆได้อย่างกระชับ

ฉลาด จันทรสมบัติ (2550:98) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ คือ รูปย่อที่เลียนแบบความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยจัดระบบความคิดในเรื่องนั้นให้ง่ายขึ้นและเป็นระเบียบ สามารถเข้าใจลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์นั้นได้

รัตน์ บัวสนธ์ (2552 : 124) ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางทีเรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอนรูปแบบ การบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Cater V. Good (อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ. 2555:14) ให้ความหมายไว้ รูปแบบ ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. รูปแบบ คือ แบบอย่างของสิ่งหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
2. รูปแบบ คือ ตัวอย่างที่ทำให้เกิดการเลียนแบบ
3. รูปแบบ คือ แผนภูมิที่ใช้เป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้เป็นหลักการหรือแนวคิด
4. รูปแบบ คือ ชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันหรือเป็นองค์ประกอบที่สามารถรวมตัวกันและเขียนเป็นหลักการ สิ่งของสิ่งหนึ่งที่คล้ายคลึงกับสิ่งหนึ่งและจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 รูปแบบเชิงกายภาพ (physical model) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หมายถึง แบบจำลองที่ออกแบบมาจากของจริง รูปแบบเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หมายถึง แบบจำลองสร้างและออกแบบไว้เพื่อใช้เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4.2 รูปแบบเชิงแนวความคิด (conceptual model) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ โมเดลเชิงแนวความคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว โมเดลเชิงแนวความคิดเพื่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือ รูปแบบ ที่สร้างขึ้นเพื่อให้อธิบายตัวสาระของทฤษฎีรูปแบบ เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหลายอย่างโดยทั่วไปจะหมายถึงสิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง

ศราวูร สัจจวรรณ (2555 : 92) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ คือ การจำลองภาพในอุดมคติที่นำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ที่ไม่มียุคประกอบตายตัวหรือรายละเอียดทุกแง่มุม โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความแม่นยำและเชื่อถือได้

จากการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบ คือ การจัดการความคิดให้เกิดภาพการดำเนินงานตามความต้องการของวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมองเห็นกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

2.5.2 คุณลักษณะรูปแบบที่ดี

Keeves, J.P. (1997 : 507-530) ได้สรุปถึงรูปแบบที่นำไปใช้ประโยชน์ ควรมีคุณลักษณะ 4 ประการดังนี้

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบรวม (Associative Relationship)
2. รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบ ควรระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงสาเหตุของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
- 4) รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมเดลที่คนใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

จากการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบที่ดีควรประกอบด้วยความสัมพันธ์ของโครงสร้าง สามารถพยากรณ์ผล อธิบายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสร้างโมเดลที่คนใหม่ในเรื่องที่ศึกษา

2.5.3 การสร้างรูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (2552 : 2) กล่าวถึง การวิจัยโดยใช้รูปแบบ เป็นรูปแบบตามสมมุติฐานโดย การศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ (ที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่นๆ) และ ผลการศึกษาหรือวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบ หรือตัวแปรเหล่านั้น หรือ ลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบในการพัฒนารูปแบบนี้ จะต้องใช้หลักของเหตุผลเป็น รากฐานสำคัญและการศึกษาค้นคว้ามามากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบอย่างยิ่ง ผู้วิจัยอาจคิด โครงสร้างของรูปแบบขึ้นมาก่อน แล้วปรับปรุงโดยอาศัยข้อเสนอเทศจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ หรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือการศึกษาองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วคัดเลือกองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรที่สำคัญ ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้ขั้นที่ สองเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบ เป็นวิธีการที่ถ่ายทอดหรือการแสดงให้ เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้กระชับแลเข้าใจ ฉะนั้นการสร้าง รูปแบบที่ดีการบริหารการศึกษาที่ดีโดยใช้ทฤษฎีระบบ ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการจัดการความคิดให้เกิดภาพ การดำเนินงานตามความต้องการของวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมองเห็นกระบวนการขั้นตอนในการ ดำเนินการไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และรูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์ ของโครงสร้าง สามารถพยากรณ์ผล อธิบายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสร้างมโนทัศน์ใหม่ใน เรื่องที่ศึกษาของหน่วยงาน องค์กรนั้น ฉะนั้น รูปแบบการจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วน จังหวัดในประเทศไทย ควรมี องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ 1) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่มีลักษณะทั้งที่สภาพสามารถ มองเห็นทางกายภาพ อันได้แก่ที่อยู่อาศัย สิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภค การคมนาคม และที่มีสภาพเป็น นามธรรม ที่มนุษย์ตั้งใจทำให้เกิดและไม่ได้ตั้งใจ อันได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางสังคม ระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ ประเพณีวัฒนธรรม สภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 2) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความริเริ่ม มี ความรู้ความสามารถประสบการณ์ และภาวะของการเป็นผู้นำในการนำ ทรรศการอันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์มาใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการองค์กร ได้ / หน่วยงานอย่างมี ประสิทธิภาพ 3) องค์ประกอบด้าน 4) องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียนและ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และองค์ประกอบที่สอง คือ องค์ประกอบเสริม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และข้อมูลย้อนกลับ คือ ผลการประเมินที่ต้อง ปรับปรุงพัฒนา คุณลักษณะของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีที่ย้อนให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ ขององค์กรเพิ่มปัจจัยนำเข้าโครงสร้างแบบองค์รวม

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการประชุมอภิปรายแบบ Multi – Attribute Consensus Reaching (MACR)

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2548 : 1-5) ได้สรุปแนวคิด การประชุมอภิปรายแบบ Multi – Attribute Consensus Reaching (MACR) ของ King และคณะ ไว้ใช้ในการวิเคราะห์สมรรถภาพที่จำเป็นของผู้ประเมิน ในบริบทของการประเมินโครงการ โดยมีการประชุมผู้ประเมินเพื่อประเมินความสำคัญและความจำเป็น ของรายการสมรรถภาพผู้ประเมินผลการวิเคราะห์จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับความสอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของรายการสมรรถภาพ และข้อมูลเชิงคุณภาพในลักษณะของเหตุผลประกอบการประเมิน วิธีนี้สามารถให้ความมั่นใจในความตรงเชิงผิว (Face Validity) ของสมรรถภาพผู้ประเมินได้อย่างดี

สำหรับการวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมอภิปรายแบบ Multi – Attribute Consensus Reaching (MACR) ตามวิธีการของ King และคณะ (2001: 229-247). มีดังนี้

2.6.1 กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุม

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุม จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ หรือนักวิชาการ ถ้าประชุมกลุ่มเล็ก 3 – 10 คน หรืออาจใช้กลุ่มใหญ่ก็ได้

2.6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นการใช้ในขั้นตอนการประชุมกลุ่ม จะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert type rating) ช่วงคะแนน 5 ระดับ ตั้งแต่ 0 – 100 คะแนน โดยแบ่งเป็นช่วงการให้คะแนนดังนี้

0 - 20	หมายถึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อน้อยที่สุด
21 - 40	หมายถึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อน้อย
41 - 60	หมายถึงมีความสำคัญและจำเป็นต้อมีปานกลาง
61 - 80	หมายถึงมีความสำคัญและจำเป็นต้อมีมาก
81 - 100	หมายถึงมีความสำคัญและจำเป็นต้อมีมากที่สุด

2.6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.6.3.1 ผู้เข้าร่วมประชุมตัดสินความสำคัญและความจำเป็นของรายการที่กำหนดตามการรับรู้ของตนเอง (รอบแรก) โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0-100 คะแนน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเขียนคะแนนลงในช่องสี่เหลี่ยมของการประเมินรอบที่ 1 ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการ

ทั้งนี้ในแต่ละด้านหรือแต่ละกลุ่มจะต้องมีรายการใดรายการหนึ่งที่ได้รับการประเมิน ให้มีค่าคะแนนเต็ม 100 คะแนน ส่วนรายการอื่นๆสามารถประเมินค่าได้ตั้งแต่ช่วง 0-100 คะแนน

2.6.3.2 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอค่าเฉลี่ยและพิสัยของคะแนนในแต่ละรายการ ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยที่สูงและพิสัยแคบเป็นตัวชี้ว่ารายการนั้นได้รับความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็น

2.6.3.3 ผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เข้าร่วมประชุม โดยแสดงให้เห็นค่าเฉลี่ยและพิสัย

2.6.3.4 หลังจากผู้เข้าร่วมประชุมได้เห็นผลการวิเคราะห์แล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนได้ร่วมกันอภิปรายแสดงเหตุผลที่ตนเองประเมิน ในขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรายการที่ประเมิน

2.6.3.5 ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนยืนยันการประเมิน (รอบที่ 2) โดยพิจารณาการประเมินตัดสินความจำเป็นของรายการที่ประเมินอีกครั้ง ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงคะแนนจากเดิมก็ได้ ในขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลเชิงปริมาณและนำไปสู่การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าพิสัย และค่าน้ำหนัก ความจำเป็นของรายการที่ประเมิน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์และผลการศึกษาของการวิจัย ดังนี้ (1) สภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการศึกษาในระบบ พบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่จัดการศึกษานอกระบบ โดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ โดยการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษาเป็นงบประมาณปกติ และจัดสรรเป็นงบประมาณเพื่อพัฒนาปีละไม่เกิน 10 ล้านบาท (2) สภาพปัญหา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาด้านการขาดแคลนหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร การผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านงานวิชาการ ขาดแคลนงบประมาณ การจัดสรรล่าช้า ไม่เป็นธรรมและไม่ตรงกับความต้องการ มีระเบียบและเงื่อนไขการใช้มากเกินไป ระบบและโครงสร้างการบริหารไม่ชัดเจน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การศึกษายังขาดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (3) สภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาการประเมินให้จัดตั้งสถานศึกษาใหม่โดยส่วนใหญ่จัดการศึกษารูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ยังคงขาดประสบการณ์ในการจัด (4) ปัจจัยที่ส่งเสริมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ฝ่ายบริหารเป็นทีมเดียวกันและทำงานอย่างต่อเนื่อง ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีเจตคติไม่ดีต่อองค์กรท้องถิ่น ฝ่ายการเมืองไม่มุ่งมั่นในการถ่ายโอนการศึกษากระทรวงศึกษาธิการไม่ประสงค์กระจายอำนาจการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

อุบล ยะไวยุทธวิชัย (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล มีแนวทางในการบริหารจัดการเป็น 2 ส่วน คือ 1) การบริหารจัดการพัฒนาเป็นการบริหารงานพื้นที่ ชุมชน หมู่บ้าน โดยมุ่งตรงไปที่ประชาชนให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข สุขภาพจิตดี สุขภาพกายดี สิ่งแวดล้อมดีและสังคมดี และ 2) การบริหารจัดการองค์การมุ่งเน้นการบริหารจัดการด้านบุคลากรและระบบการทำงานในองค์กร เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการประชาชนอย่างรวดเร็ว และสนองตอบความต้องการประชาชน โดยบริหารงานอย่างโปร่งใส ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตไม่ทุจริต ไม่คอร์รัปชัน เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สร้างความมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นทีม สามารถทำแทนกันได้ มีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน นำระบบคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคล โดยมีความสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้บุคลากรคิดนอกกรอบสร้างนวัตกรรมและสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อสนับสนุนการทำงานเพื่อประชาชนโดยการบริหารจัดการที่ดี สามารถมองได้จาก ประเด็น คือ ตัวบุคคล หลักการหรือวิธีการบริหาร และผลที่เกิดจากการบริหารจัดการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : ข - จ) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีผลรายงานสรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกได้ เป็น

1.1 คุณภาพผู้เรียน ส่วนใหญ่มีคุณภาพได้มาตรฐานเกือบทุกมาตรฐาน มีส่วนใหญ่นักเรียนขาดความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้เข้ามาดูแลผู้เรียนเป็นอย่างดี เมื่อเข้าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แข่งขันมักได้รับรางวัลและเป็นที่ยอมรับ ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

1.2 คุณภาพครู ผู้บริหารและกระบวนการจัดการศึกษา โดยส่วนใหญ่ สถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีครูที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยมีครูวุฒิและความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีคุณภาพมาตรฐานทุกมาตรฐาน สถานศึกษาส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมหลากหลาย มีการบูรณาการสาระเกี่ยวกับท้องถิ่นโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง

1.3 การตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสถานศึกษาทั้งที่จัดตั้งเองและรับถ่ายโอนสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นโดยการหาข้อมูลความจำเป็นในด้านความจำเป็นด้านการจัดการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำเสนอปัญหาความต้องการจำเป็นโดยตรงที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการเยี่ยมบ้าน โดยภาพรวมผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับมากถึงมากที่สุด

1.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุดวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน คือ การร่วมเสนอความต้องการ การเป็นวิทยากร การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษา

2. ความเสมอภาคในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการจัดการศึกษาให้มีความเสมอภาคทั้งโรงเรียนที่จัดตั้งและรับถ่ายโอนสถานศึกษา และยังจัดการสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับสถานศึกษานอกสังกัด

3. สภาพการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่รับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554 : ค - ญ) ได้ดำเนินการวิจัยการประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า (1) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ครูมีความพอเพียงและมีความสามารถในการสอน สถานศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา (2) ด้านความเสมอภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาให้มีความเสมอภาค (3) ด้านการเปลี่ยนแปลงหลังการถ่ายโอน มีพัฒนาการด้านวิชาการดีขึ้น ได้งบประมาณและอัตราค่าจ้างครูเพิ่มขึ้น กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาตามสภาพของท้องถิ่น แต่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งขาดงบประมาณสนับสนุน และสถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง (4) ปัจจัยที่ส่งเสริมคือ ผู้บริหารของทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์ และองค์กรเอง มีความพร้อมเรื่องรายได้ จัดครูให้เพียงพอ สำหรับปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ก็ คือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดวิสัยทัศน์ มีบุคลากรไม่เพียงพอและชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วม สรุปได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีก็มีผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความเพียงพอตามความต้องการท้องถิ่น

พริ้มเพรา วราพันธ์พิพิธ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า จุดเด่นที่สำคัญ คือ มีอำนาจตามกฎหมายในการจัดการศึกษาครอบคลุมทุกระดับการกำหนดภาระงานในสถานศึกษามีกฎหมายรองรับ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างชัดเจนส่งเสริมให้บุคลากรเรียนต่อในระดับสูงขึ้นมีนโยบายการสร้างค่านิยมของบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนให้มีระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ จุดด้อยที่สำคัญ คือขาดนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี การสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัฒนธรรมองค์กร ความไม่พร้อมในการใช้เทคโนโลยีของครู โอกาสที่สำคัญ คือมีกฎหมายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา มีขอบเขตความรับผิดชอบต่อกลุ่มเป้าหมายชัดเจน มีนโยบายการให้ทุนพัฒนาบุคลากรโดยทำ MOU กับมหาวิทยาลัยในการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม บริบทสถานศึกษาเป็นสังคมกึ่งเมืองและสังคมเมือง ภาวะคุกคามที่สำคัญ คือ มีกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร บทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน ความไม่พร้อมของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทัศนคติแบบอนุรักษ์นิยมปฏิเสธหรือต่อต้านเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะแนวทางของนโยบายที่สำคัญ คือ ควรส่งเสริมการจัดรูปแบบการจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการที่เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาสถานศึกษากระจายอำนาจการสรรหา บุคลากรเข้าปฏิบัติงานไปยังสถานศึกษา สร้างวัฒนธรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพ การทำงาน และมีข้อเสนอแนะ กลไกของนโยบายที่สำคัญ คือ สร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการและวิชาชีพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดตั้งศูนย์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ อบรม และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวโน้มหรือกระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และควรจัดตั้งกรมการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ

โกวิท พวงงาม (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี พบว่า องค์กรที่ผ่านการประเมินระดับจังหวัดโดยคณะทำงานในปี 2555 จำนวน 404 แห่งมีความพร้อมให้ปะประสงค์ให้ตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติราชการเพียง 204 แห่ง และผลการตรวจสอบการปฏิบัติราชการทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน ตรวจสอบศูนย์ข้อมูลข่าวสาร 2) ตรวจสอบช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร 3) การนำผลการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาปรับปรุงและพัฒนางาน 4) ตรวจสอบการรับเรื่องร้องทุกข์ 5) ตรวจสอบการกำหนดขั้นตอนการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ และ 6) ตรวจสอบการจัดทำบัญชีรับเรื่องร้องทุกข์ พบว่า ร้อยละ 63 มีการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในด้านการมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารโดยจัดคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตให้บริการประชาชนในการสืบค้นข้อมูล มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติราชการขององค์กรมาปรับปรุง มีการรับเรื่องร้องทุกข์หลากหลายช่องทาง มีการจัดทำบัญชีเรื่องร้องทุกข์และยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 53 ที่มีจุดอ่อนต้องปรับปรุงในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ในศูนย์ข้อมูลให้พร้อมใช้งาน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีผลการประเมินการปฏิบัติงาน มีข้อเสนอแนะการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2555 ให้ถือเป็นบทเรียนรู้ในการประเมินตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหาจุดเด่นจุดด้อยสำหรับเป็นแนวพัฒนาในปีต่อไป

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kimmet, P. (2005 : 32) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี(Good Governance) มาใช้ในระบอบการเมืองในอาเซียน 4 ประเทศ จากการศึกษาพบว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีได้ถูกนำไปใช้ในเชิงกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานการศึกษาวิจัยนี้เกี่ยวกับการนำหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศ คือ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และ อินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นประเทศประเทศไปและเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาว่าประเทศเหล่านี้มีการนำหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีไปใช้อย่างไรบ้าง ไปจนถึงการมีส่วนร่วมของหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีในการเลือกตั้ง 2004 พบว่า มีการนำหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีอย่างกว้างขวาง และเป็นประเด็นสำคัญสำคัญในการปฏิรูประบบการปกครอง นอกจากนี้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ได้กล่าวมานี้ยังได้เรียนรู้ในการนำหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี พัฒนาการเมือง การปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอน เศรษฐกิจคับขัน เพื่อเป็นรูปแบบและเป็นทางเลือกในการบริหารประเทศใหม่ๆ

Hendrik Joost. Tenneks (2005 : 27) ได้ ศึกษาวิจัย เรื่อง การสังคมสงเคราะห์และหลักการบริหารที่ดีมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มนโยบายในประเทศเนเธอร์แลนด์และประเทศเยอรมันนี พบว่า หลังจากสงครามเย็นผ่านไปแล้วประเทศทั้งสองได้กำหนดนโยบายในการดูแลประเทศในโลกที่ สาม โดยสังคมสงเคราะห์ได้นำเอาหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายของประเทศทั้งสองแต่ยังขาดความเข้าใจในการกำหนดรูปแบบการประเมินเพราะการกำหนดยุทธศาสตร์ในกระบวนการจัดทำนโยบายมีการแยกย่อยออกเป็นส่วนๆมากเกินไปและยังขาดความเข้าใจของความหมายการบริหารบ้านเมืองที่ดี

Marcella (2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารปกครองด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอนโก (MoronGo) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย การวิจัยนี้ พบว่า การรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการปกครองทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โมรอนโก ข้อมูลที่ได้รับมีการเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่ทำการศึกษาเอกสาร ได้จัดหัวข้อที่สอดคล้องกันเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้ จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย อีกทั้ง การวิจัยครั้งนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้นำในการบริหารสถานศึกษาความทุ่มเทเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและระดับความสำเร็จที่สูงขึ้นนำไปสู่การปรับโครงสร้างและปรับเปลี่ยนในสิ่งที่จะควรจะเป็นเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

Givens, R.J. (2008: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ติดตามบรรลุผลสำเร็จมากขึ้นโดยมุ่งเน้นที่ค่านิยมของผู้ติดตามและช่วยให้ผู้ติดตามปรับค่าเหล่านี้ด้วยค่านิยมขององค์กร การตรวจสอบผลกระทบของรูปแบบการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อองค์กรผลลัพธ์และผลลัพธ์ส่วนบุคคลของผู้ติดตาม การตรวจสอบนี้จะตรวจสอบองค์กรต่อไป นี้ ผลลัพธ์: พฤติกรรมการเป็นพลเมืองขององค์กร / ประสิทธิภาพวัฒนธรรมองค์กรและองค์กร วิสัยทัศน์ การตรวจสอบยังเป็นการสำรวจผลลัพธ์ส่วนบุคคล การเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน ความเชื่อมั่น, ความเชื่อมั่นในตนเอง และแรงจูงใจ โดยการทำความเข้าใจผลกระทบของผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมของพนักงานได้เพื่อให้พฤติกรรมมีผลดีต่อองค์กร และสร้างคุณภาพผลผลิตที่ดีให้กับองค์กร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา(Research and Development) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดยแสดงเป็นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	ผลที่ได้
1. ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล	<p>1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการศึกษาดีเด่น จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)</p> <p>2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกตแบบเอกสาร และ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง</p> <p>3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)</p>	ทราบแนวปฏิบัติด้านการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล
2. ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	<p>2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง</p> <p>2.1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 3,057 คน</p> <p>2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 282 คน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 108 คน รวม จำนวน 390 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน</p>	องค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	ผลที่ได้
	2.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสอบถาม 2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ ค่าเฉลี่ย \bar{X} ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์องค์ประกอบ (Confirmatory factor analysis : CFA)	
3. สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	3.1 ยกร่างรูปแบบ 3.2 ประเมินร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 11 คน ด้วยเทคนิคการระดมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) 3.3 ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบตามความคิดเห็นที่สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ	รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

การพัฒนาแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้บริหารเทศบาลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่น ด้านการศึกษา ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน มีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารไม่น้อยกว่า 4 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.1.2 ผู้บริหารเทศบาลนคร จำนวน 2 คน ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี และเทศบาลนครภูเก็ต

1.1.3 ผู้บริหารเทศบาลเมือง จำนวน 2 คน ได้แก่ เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

1.1.4 ผู้บริหารเทศบาลตำบล จำนวน 2 คน ได้แก่ เทศบาลตำบลคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เทศบาลตำบลท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.2.1 แบบสังเคราะห์เอกสาร ประกอบด้วยประเด็นในการสังเคราะห์ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.2.1.1 ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- 1.2.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

1.2.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง(Semi Structure Interview)โดยใช้กรอบแนวคิด

ตามเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553) ครอบคลุม ใน 4 ประเด็น ดังนี้

1.2.2.1 คุณลักษณะทั่วไป ประกอบด้วย

- (1) การมีวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม และการมีความเป็นผู้นำ
- (2) การมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
- (3) การมีคุณธรรม จริยธรรมและการมีมนุษยสัมพันธ์

1.2.2.2 คุณลักษณะตามหลักเกณฑ์เฉพาะ ประกอบด้วย

(1) ความสามารถในการบริหารทั่วไป แบ่งเป็น
(1.1) บริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมจริยธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักความเสมอภาค

(1.2) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว และ แผนพัฒนาสามปี) ได้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

(2) ความสามารถในการบริหารด้านการศึกษา
(2.1) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว และ แผนพัฒนาสามปี)

(2.2) จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

(3) จัดการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วย

(3.1) การจัดการศึกษาในระบบ

(3.2) การจัดการศึกษานอกระบบ

1.2.2.3 ระบบการบริหารของ (Katz, D. and Kahn, R. L. 1978 : 20) ที่มีแนวคิดลักษณะขององค์กรเชิงระบบ ประกอบด้วย

(1) การคำนึงถึงสภาพแวดล้อม(Environment) ประกอบด้วย

(1.1) สังคม

(1.2) วัฒนธรรม

(1.3) การเมือง

(1.4) อื่นๆ

(2) ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย

(2.1) บุคลากร

(2.2) งบประมาณ

(2.3) วัสดุอุปกรณ์

(3) กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (3.1) การบริหารจัดการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์
- (3.2) การจัดระบบการเรียนการสอน
- (3.3) การนิเทศติดตาม
- (4) ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย
 - (4.1) คุณภาพผู้เรียน
 - (4.2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- (5) การติดตามประเมินผลเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

ประกอบด้วย

- (5.1) ข้อมูลปัญหาที่ค้นพบ
- (5.2) โอกาสที่มาเพิ่ม

1.2.2.4 ผลงานดีเด่น ประกอบด้วย

- (1) ผลงานดีเด่นทั่วไป
- (2) ผลงานดีเด่นด้านการศึกษา

1.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีกระบวนการดังนี้

- 1.3.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นกรอบในการสร้างแบบสังเคราะห์เอกสารและการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลในประเทศไทย
- 1.3.3 นำแบบสังเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
- 1.3.4 ปรับแก้ไขแบบสังเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จากนั้นนำไปใช้เก็บข้อมูล

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล โดยการสัมภาษณ์และสังเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน
- 1.4.2 ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มตัวอย่าง
- 1.4.3 ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลโดยศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์
- 1.4.4 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารพร้อมสัมภาษณ์และบันทึกเทป ระหว่าง 7 มกราคม 2559 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตและเอกสารและการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 2,710 คน (กรมการปกครอง. 2558: ออนไลน์) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 347 คน(สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษา. 2556 : 7) รวม จำนวน 3,057 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 282 คน และ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 108 คน รวม จำนวน 390 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์ของ Hair, et. al (2010: 94-118) เกี่ยวกับสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า การพิจารณาค่า Factor loading ตั้งแต่ .30 ขึ้นไป ควรใช้กลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 350 ขึ้นไป และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนของ พรณี ลีกิจวัฒน์ (2553 : 165 -167) ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งจังหวัดออกเป็น 4 ภูมิภาค ตามเขตการปกครองภูมิภาค โดยเขตการปกครองภาคเหนือมี 17 จังหวัด ภาคกลาง 25 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด และภาคใต้ 14 จังหวัด

ขั้นที่ 2 สุ่มจังหวัดในกลุ่มภูมิภาค 4 ภูมิภาค ภูมิภาค ละ 50% ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ได้จังหวัดตาม เขตการปกครองภาคเหนือ 9 จังหวัด ภาคกลาง 13 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 จังหวัด และภาคใต้ 7 จังหวัด

ขั้นที่ 3 แบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 282 คน และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น

ขั้นที่ 4 สุ่มอย่างง่าย โดยคิดสัดส่วนตามจำนวนของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดในขั้นตอนที่ 3 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ภูมิภาค	ประชากรจังหวัด	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่างจังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง(คน)		
		ผู้บริหาร อบจ.	ผู้บริหารสถานศึกษา	รวม		ผู้บริหาร อบจ.	ผู้บริหารสถานศึกษา	รวม
ภาคเหนือ	17	580	26	606	9	70	20	90
ภาคกลาง	25	868	86	954	13	98	32	130
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	769	211	980	10	62	38	100
ภาคใต้	14	517	24	517	7	52	18	70
รวม	76	2710	347	3,057	39	282	108	390

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตการปกครองภูมิภาค

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) มุ่งสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่ง และที่ตั้งของสถานที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ จำนวน 128 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม มีจำนวน 19 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 ด้านชุมชน จำนวน 5 ข้อ
- 1.2 ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 4 ข้อ
- 1.3 ด้านกฎหมาย จำนวน 5 ข้อ
- 1.4 ด้านเทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีจำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 2.1 วิสัยทัศน์ของผู้นำ จำนวน 5 ข้อ
- 2.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ จำนวน 5 ข้อ
- 2.3 ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำจำนวน 7 ข้อ

- 2.4 ภาวะผู้นำของผู้นำ จำนวน 6 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีจำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบ ดังนี้

- 3.1 การวางแผน จำนวน 6 ข้อ
- 3.2 การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรมจำนวน 7 ข้อ
- 3.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 ข้อ
- 3.4 การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อ
- 3.5 การดำเนินงานโดยใช้หลักความโปร่งใสจำนวน 6 ข้อ
- 3.6 การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ จำนวน 5 ข้อ

- 3.7 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ จำนวน 4 ข้อ
- 3.8 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผลจำนวน 6 ข้อ
- 3.9 การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค จำนวน 5 ข้อ
- 3.10 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.11 การปรับปรุงการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ
องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบด้านผลผลิต จำนวน 26 ข้อประกอบด้วย
องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 4.1 ด้านผู้เรียน จำนวน 7 ข้อ
- 4.2 ด้านสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ
- 4.3 ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 6 ข้อ
- 4.4 ด้านชุมชน สังคม จำนวน 7 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยวิเคราะห์และการสังเคราะห์จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการ ดังนี้

2.2.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ครอบคลุม 4 ด้าน

2.2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.2.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิใช้หลักการพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2553: 196-197)

คะแนน +1	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามคำศัพท์
คะแนน 0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามคำศัพท์
คะแนน -1	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามคำศัพท์

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ที่คำนวณได้โดยค่าที่คำนวณได้ ต้องมากกว่า .50 (IOC > .50) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538: 251) จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร.กฤษณา คิตดี อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ดร.เสาวคนธ์ จันทร์ม่วงศรี ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ เทศบาลเมืองชลบุรี
3. ดร.สุวรรณ พิณตานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ดร.สมรภัค กิ่งรุ่งเพชร ผู้อำนวยการส่วนแผนและงบประมาณทางการศึกษาท้องถิ่น
 5. ศน.นงนุช พรชัยไชยวัฒน์ ศึกษานิเทศน์เชี่ยวชาญ องค์การบริหารจังหวัดชลบุรี
- ผลการวิเคราะห์ ค่า IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า มีค่าระหว่าง 0.60-1.00

2.2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามไปหาค่าความความเที่ยง (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (อ้างในพรพรณี ลีกิจวัฒน์. 2553 : 204) ผลการวิเคราะห์ค่าความความเที่ยง (Reliability) พบว่า องค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.927 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเท่ากับ 0.961 องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 0.990 องค์ประกอบด้านผลผลิต มีค่าเท่ากับ 0.985 และโดยรวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.993

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.3.1 ขอนหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึง ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.2 ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือในข้อ 1 ไปพร้อมแบบสอบถามองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 ฉบับ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมส่งกลับและบางส่วนเดินทางไปส่งด้วยตนเอง โดยดำเนินการในเดือนเมษายน ถึงเดือน พฤษภาคม 2559

2.3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนและด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.95

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ซึ่งใช้การกำหนดค่าดัชนีและเกณฑ์การวิเคราะห์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 53-55) ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงกำหนดค่าดัชนีและเกณฑ์การวิเคราะห์

ค่าดัชนี	เกณฑ์
χ^2 / df	< 2.00
p-value	>0.05
GFI	>0.90
AGFI	>0.90
RMSEA	<0.05
RMR	<0.05

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยผู้วิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล จากขั้นตอนที่ 1 และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในขั้นตอนที่ 2 มายกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1.2 ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยรูปแบบประกอบด้วย

3.1.2.1 ชื่อรูปแบบ

3.1.2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

3.1.2.3 ความเป็นมาของรูปแบบ

3.1.2.4 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี 4) ผลผลิต ซึ่งแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย

3.1.2.5 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้

ผู้วิจัยนำร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมตรวจสอบ ปรับแก้ไขและสรุปร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำไปใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

3.2 การประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้วิจัย ได้นำร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ยกร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและประเมินโดยใช้เทคนิคกระบวนการประชุมปรึกษาแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) มีรายละเอียด ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1 ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) ประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น จำนวน 5 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

3.2.1.1 ผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

3.2.1.2 ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป ที่มีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านการศึกษา และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี

โดยรายนามผู้เชี่ยวชาญปรากฏในภาคผนวก ข

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.2.2.1 สร้างแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้ร่างขึ้น มีประเด็นคำถาม จำนวน 20 ข้อ ประเด็นคำถาม โดยมีช่องสำหรับผู้เชี่ยวชาญได้ให้น้ำหนักคะแนน ระหว่าง 1 – 100 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

0-20	หมายถึง	มีความสำคัญและจำเป็นน้อยที่สุด
21-40	หมายถึง	มีความสำคัญและจำเป็นน้อย
41-60	หมายถึง	มีความสำคัญและจำเป็นปานกลาง
61-80	หมายถึง	มีความสำคัญและจำเป็นมาก
81-100	หมายถึง	มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด

3.2.2.2 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม

3.2.2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการจัดประชุมอภิปราย MACR ต่อไป

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน โดยรายชื่อ ผู้เชี่ยวชาญปรากฏในภาคผนวก ข เข้าร่วมการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching)

3.2.3.2 ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือในข้อที่ 3.2.3.1 พร้อมเอกสารร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาก่อนการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching)

3.2.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) ในวันเสาร์ที่ 21 มกราคม 2560 เวลา 09.00 น. ณ ห้อง 234 ชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(1) ผู้ดำเนินรายการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) แนะนำ ผู้วิจัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม

(2) ผู้ดำเนินรายการกล่าวถึงกำหนดการและจุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่มผู้วิจัยสรุปผลการดำเนินการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ให้ผู้เชี่ยวชาญทราบ

(3) ผู้ดำเนินรายการแจ้งผลการวิเคราะห์ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรอบที่ 1 และขอให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามประเด็นคำถาม

(4) ผู้ดำเนินรายการแจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามและขอความกรุณาให้เขียนน้ำหนักคะแนนตามความคิดของผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมิน รอบที่ 2

(5) ผู้ดำเนินรายการสรุปผลการประชุมอภิปราย และกล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ในรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และใช้การวิเคราะห์ทางสถิติสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณารายการประเมินแต่ละรายการ ของผู้เชี่ยวชาญว่าสอดคล้องกันอย่างไร ดังนี้

3.2.4.1 รายการประเมินแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 80 ขึ้นไป

3.2.4.2 รายการประเมินแต่ละรายการ มีค่าพิสัยไม่กว้างเกินไป โดยช่วงคะแนนควรอยู่ระหว่าง 60-100 (ค่าต่ำที่สุดควรมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 60 คะแนน)

3.2.4.3 ไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง (The Outlier Rating) โดยพิจารณาจากการแจกแจงความถี่ระหว่างชั้นของคะแนนความถี่ที่สะสมที่อยู่ติดกันไม่มีช่วงห่างคะแนนในชั้นใดชั้นหนึ่งมากกว่า 20

3.2.4.4 รายการประเมินในแต่ละด้านมีน้ำหนักความสำคัญโดยผลรวมของค่าน้ำหนักภายในแต่ละด้านมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าค่าน้ำหนักที่คำนวณได้ของรายการประเมินในแต่ละด้านมีค่าใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่ารายการตรวจสอบในแต่ละรายการมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

ผู้วิจัยนำผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปใช้ในการปรับปรุงและจัดทำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด 3) เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และขั้นตอนที่ 3 สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 3 ผลการสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2 ผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

ผลจากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ด้วยวิธีการ ศึกษาเอกสาร และ สัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง กับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษา จำนวน 9 คน โดยแยกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 2 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 2 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 2 แห่ง พบว่า

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 9 คน มี อายุอยู่ระหว่าง 48 – 67 ปี มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ทุกคนมีการศึกษาระดับปริญญาโท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ที่ระบุชัดเจนในแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี และแผนงบประมาณประจำปีในใช้การศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่รับผิดชอบ โดยใช้วิธีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีผลคุณภาพผลิตด้านผู้เรียนอยู่ในระดับที่พึงพอใจ ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนมีความทักษะความสามารถในด้านต่างๆตามศักยภาพของผู้เรียนและประชาชนเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาสูงขึ้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลมีแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการบริการการศึกษาให้กับประชาชน แตกต่างกันไปตามบริบทพื้นที่ของเขตรับผิดชอบ และงบประมาณการบริหาร ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาล พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาที่ดีมากกว่า เทศบาล ในด้านงบประมาณ และการบริหารแบบกระจายอำนาจให้ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนเทศบาลตำบลมีลักษณะการบริหารตอบสนองความต้องการและความชัดเจนในการบริหารงานระหว่างผู้บริหารเทศบาล กับสถานศึกษาและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในด้านข้อมูลมากกว่า หน่วยงานอื่น ทุกด้าน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดรูปแบบการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลไม่แตกต่างกันมากเนื่องจากใช้ระเบียบกฎหมายเป็นตัวกำหนดอำนาจหน้าที่ ในการตัดสินใจ และพัฒนาการศึกษาที่ตนเองมีหน้าที่รับผิดชอบ ความเป็นอิสระที่จะเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด

เมื่อจำแนกรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะทั่วไป 2) ด้านคุณลักษณะตามหลักเกณฑ์เฉพาะ 3) ด้านระบบการบริหาร 4) ด้านผลงานดีเด่น มีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์รายด้านของแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(1) ด้านคุณลักษณะทั่วไป (1.1) วิสัยทัศน์	<p>การบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล เน้นจัดการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตในสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดทำวิสัยทัศน์องค์กร มีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน 2) สถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องหน่วยงานต้นสังกัด และจัดการศึกษาเป็นส่วนงานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันขององค์กร/หน่วยงาน การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความเป็นคนมีคุณธรรม การใช้ชีวิตที่พอเพียง การสร้างเมืองเป็นเมืองน่าอยู่ น่าท่องเที่ยว น่าศึกษาหาความรู้ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ และ ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจอาเซียน การให้ความเสมอภาคและความโปร่งใส เป็นการสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับใช้ภายในหน่วยงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่ไปยังประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(1.2) ความคิดริเริ่ม	<p>ผู้บริหารมอบนโยบายให้ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้คิดริเริ่มในการพัฒนา การศึกษาโดยเน้นให้ค่านึง สภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่เป็นสำคัญ และ ใช้การมีส่วนร่วมในการสรุป ใช้โดยการฟังเสียงของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการฯ แนวคิดที่ไปสู่การคิดริเริ่ม ในเชิงรุก ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - การพัฒนาพื้นฐานกีฬาให้กับนักเรียนก้าวสู่ระดับชาติ - การศึกษาที่มีคุณภาพควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับปฐมวัย - ส่วนใหญ่ผู้บริหารมอบนโยบายให้ กองการศึกษา ฯ และ รร. เป็นผู้คิดริเริ่ม ในการเตรียมคนสำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคเศรษฐกิจอนาคต และความพร้อมสู่อาเซียน - การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชน - การจัดปฏิรูปเชิงพื้นที่ให้ประชาชนมีการศึกษาให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน มีทิศทางเดียวกัน - การให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสร้างเอกภาพเชิงพื้นที่ในการศึกษาที่มีเป้าหมายปลายทางเดียวกันการสร้างที่ยั่งยืน
(1.3) ภาวะผู้นำ	<p>บุคคลที่สำคัญต่อภาวะผู้นำทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล คือ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไปในทิศทางเดียวกัน มีความจริงจัง มีความมั่นคงต่อข้อเปลี่ยนแปลง นโยบายและเป้าหมาย ฉะนั้น ผู้บริหารมีการใช้ภาวะผู้นำในเรื่องการตัดสินใจการทำงานโดยใช้ข้อมูลจาก การประสานงาน การใช้ประสบการณ์ การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจระเบียบกฎหมาย ความเอื้ออาทร ทางพฤติกรรมที่แสดงออก การรับฟังความคิดเห็น การจัดระบบดูแลรุ่นพี่และรุ่นน้อง การมีต้นทุนชีวิตที่ดี การเป็นบุคคลที่มีศักยภาพป็นที่ยอมรับขององค์กร</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(1.4) ความรู้	ผู้นำรอบรู้ทุกด้าน ที่ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนายกเทศมนตรี และผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมทุกคนจบปริญญาโท มีความรู้จากพื้นฐานการเรียน และการศึกษาเพิ่มเติมจากที่ต่างๆ อาทิ การศึกษาดูงาน ติดตาม ข่าวสาร ความรู้จากคำบอกเล่า การส่งบุตรหลานเรียน ความรู้ที่ประยุกต์ของชีวิตการศึกษาในสมัยเยาว์วัย ประสบการณ์การทำงาน ความรู้จากนักวิชาการสรุปแนวคิดแนวปฏิบัติจากการทำวิจัย การถอดแบบเรียนจากการศึกษาค้นคว้า
(1.5) ความสามารถในการจัดการศึกษา	ผู้บริหารใช้เทคนิคในการบริหาร คือ การเป็นนักฟัง การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ความเป็นกันเอง การสร้างการยอมรับ การมีเทคนิคในการคัดเลือกบุคลากรครู การกระจายอำนาจ การสร้างความโปร่งใส การประสานงานให้เกิดการมีส่วนร่วม การให้อิสระกับผู้บริหารสถานศึกษา
(1.6) ประสบการณ์	ผู้บริหารทุกคนมีประสบการณ์การบริหารงานมาไม่น้อยกว่า 10 ปี มีอายุ อยู่ในระหว่าง 48 - 76 ปี ความรู้ระดับปริญญาโท มีประสบการณ์จากการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารองค์กรอื่นๆ ได้แก่ การศึกษาดูงานต่างประเทศ การศึกษาอบรมกับสถาบันประปกลเกล้า การทำงานที่ประสบความสำเร็จจากรางวัลที่ได้รับ การจัดตั้งรางวัลให้กับบุคลากรที่มีผลงาน การสร้างโอกาสให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพการเติบโตในงานหน้าที่ การคัดเลือกคนเข้าทำงาน
(1.7) คุณธรรม จริยธรรม	มีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ใช้หลักการครองตน ครองคน ครองงาน ที่ยึดระเบียบวินัยและข้อกฎหมาย สร้างความเสมอภาคไม่แบ่งพรรคพวก ส่งเสริมความสามัคคี สร้างแบบอย่างที่ดี มีความโปร่งใส กำหนดจะเน้นให้ปลูกฝังให้นักเรียน เน้นการดูแลคุณธรรมจริยธรรมบุคลากร ข้าราชการ พนักงาน ส่งเสริมกิจกรรมวิถีพุทธในหน่วยงาน
(1.8) การมีมนุษยสัมพันธ์	มีการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยการลงพื้นที่ จัดปฏิทินกำหนดการประชุมประชาคม การกำหนดจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ให้ประชาชนนำผลิตภัณฑ์มาเผยแพร่และจำหน่าย และรับฟังข้อมูลปัญหา จัดช่องทางสื่อสาร ทาง อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น line / Facebook การบูรณาการกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ จัดประชุมสื่อสารสร้างความเข้าใจนโยบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(2) คุณลักษณะเฉพาะ เกณฑ์	
(2.1) หลักนิติธรรม	<p>มีการนำหลักนิติธรรมมาใช้ปฏิบัติ ดังนี้ มีการเน้นนโยบายให้ผู้ปฏิบัติงาน ยึดระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูและการเป็นข้าราชการ จัดทำแนวปฏิบัติการทำงานที่องค์กรกำหนด อบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระเบียบต่างๆให้บุคลากรได้มีความรู้และเข้าใจ จะได้ปฏิบัติถูก เน้นการจัดการบริหารจัดการการเงินงบประมาณ ให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเป็นสำคัญ การประชาสัมพันธ์ การจัดการบริการ สาธารณะตามหน้าที่ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น การมีนโยบาย ขับเคลื่อน การบรรจุในแผนพัฒนาจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ให้บุคลากร พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมบุคลากร</p>
(2.2) หลักคุณธรรม	<p>มีการนำหลักคุณธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างให้กับ หน่วยงานและประชาชน และ จัดกำหนดแผนยุทธศาสตร์การสร้าง คุณธรรมจริยธรรม บรรจุพฤติกรรมปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมใน การกำหนดผลการประเมินคุณภาพบุคลากร การสร้างความตระหนัก สร้างจิตวิญญาณให้และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับวิชาชีพครู เน้นความ ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติของบุคลากร เน้นความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตร การทำงานที่เน้นประสิทธิภาพการศึกษา ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจของผู้ปกครอง นำมาหลักการของคุณธรรม จริยธรรมมาใช้การพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร ความยุติธรรม เป็นส่วนหนึ่งในหลักการให้คุณธรรมจริยธรรม</p>
(2.3) ความรับผิดชอบ	<p>ความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติดังนี้ การสร้างความตระหนักและจิตสำนึก ต่องานที่ปฏิบัติ ปัญหาทุกอย่างเกี่ยวข้องกับประชาชนหน่วยงานในเขต พื้นที่รับผิดชอบถือเป็นความรับผิดชอบ เปิดช่องทางรับข้อมูลปัญหา ตลอด24 ชั่วโมง เปิดช่องทางรับข้อมูลหลากหลาย อาทิ ตู้รับคำร้อง เปิด ช่องทางโซเชียล Line website Facebook และโทรศัพท์ สำหรับรับ ข้อมูลแก้ไขความเดือดร้อน ของประชาชน สร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ การให้อิสระทางความคิดในการทำงานร่วมกัน การใช้ระยะเวลาในการ พิสูจน์ความรับผิดชอบ การปรับค่านิยมในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างหลักประกันคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมนักเรียนให้มี ศักยภาพอย่างทั่วถึง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(2.4) หลักความโปร่งใส	<p>หลักความโปร่งใส มีการดำเนินการ ดังนี้ มีการประกาศเจตนารมณ์และแนวทางการดำเนินงานที่โปร่งใสต่อสาธารณชน เปิดช่องทางการรับฟังข้อมูลที่หลากหลาย อาทิ การลงพื้นที่รับฟังข้อร้องเรียนของประชาชนโดยตรง ประชุมประชาคม การใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นสื่อรับและประชาสัมพันธ์ข้อมูล ได้แก่ ทางWebsite, Line, Facebook แต่งตั้งคณะกรรมการให้มีส่วนร่วมในการรับฟัง / พิจารณากลั่นกรอง / กำหนดเกณฑ์/ ตรวจสอบติดตาม / ประเมินผลการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อแสดงความโปร่งใส มีการระดมทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนต่าง มีการรายงานผลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา แผนการใช้งบประมาณ ให้กับหน่วยงานอื่นๆมีรายงานผลการใช้งบประมาณตามแผนการใช้จ่าย มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงการใช้จ่ายเงินงบประมาณต่อสาธารณชน</p>
(2.5) หลักการมีส่วนร่วม	<p>หลักการมีส่วนร่วมมีการใช้วิธีการ ดังนี้ มีการจัดประชุมประชาคมให้ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะก่อนจัดทำโครงการ การทำแผนพัฒนา และจัดแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นในการหาแนวทางจัดทำโครงการ จัดกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างทีมงานให้สำเร็จ ได้แก่ การจัดแข่งขันกีฬาภายใน การเปิดเวทีประชุมสภาภาพ เพื่อรับข้อมูลทุกภาคส่วนและประชาสัมพันธ์การทำงานกับทุกภาคส่วน การจัดทำประชาคมหมู่บ้าน การจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจ การสำรวจข้อมูลความต้องการ ปัญหา และผลกระทบของประชาชนในชุมชน การลงพื้นที่ครัวเรือนรับฟังปัญหาความต้องการ การแต่งตั้งคณะกรรมการในแต่ละระดับเพื่อการเจาะลึกถึงกลั่นกรองข้อมูล มีการสร้างเครือข่ายภาคีปฏิรูปการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา การใช้สื่อเป็นช่องทางให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา</p>
(2.6) หลักประสิทธิภาพ	<p>หลักประสิทธิภาพ มีการดำเนินการ ดังนี้ นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัดคุณภาพการทำงานของบุคลากร คำนึงถึงความสำเร็จของนักเรียนจากรางวัลการแข่งขันรายการต่างๆ พิจารณาจำนวนนักเรียนเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น พิจารณาถึงประโยชน์ทางการศึกษาต่อ ความคุ้มค่าของผลการใช้งบประมาณ การสร้างการบริหารเชิงระบบในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานให้ทั่วถึงอย่างเสมอภาค</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(2.7) หลักประสิทธิผล	<p>การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ผลงานเชิงประจักษ์ที่มีความคุ้มค่าคุ้มทุน และขั้นตอนของกระบวนการไปสู่ความสำเร็จ การยึดนโยบายและแผนพัฒนาเป็นหลักในการบริหารจัดการการศึกษา มีการกั้นเงินงบประมาณสำหรับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น</p>
(2.8) หลักความเสมอภาพ	<p>หลักประสิทธิผลมีการดำเนินการ ดังนี้ ส่งเสริมการลงทุนที่มีผลคุณภาพการศึกษาคุ้มค่า มีการตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมสอดคล้องการงบประมาณการเบิกจ่ายตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และ ผลการตรวจสอบจากสำนักตรวจสอบเงินของแผ่นดิน (สตง.)</p>
(2.9) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>หลักความเสมอภาพ มีการดำเนินการ ดังนี้ ส่งเสริมการจัดบริการการศึกษาให้กับทุกคนในวัยเรียน จัดบริการการศึกษาให้ผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ผู้พิการและผู้มีความต้องการพิเศษ การจัดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกบุคลากรบรรจุแต่งตั้ง การจัดเกณฑ์การพิจารณาให้บุคลากรเกิดการพัฒนาก้าวหน้าในอาชีพ การจัดบริการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถและการกระจายอำนาจให้กับสถานศึกษาตามบริบท</p>
(2.9) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>การจัดทำแผนท้องถิ่น มีการดำเนินการตามระเบียบข้อกำหนดที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศนโยบายต่อสาธารณชน แล้วนำนโยบายที่ประกาศมาดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ - สสำรวจปัญหาความต้องการจากชุมชน โดยให้ สถานศึกษา ดำเนินการสำรวจและเสนอข้อมูลความต้องการตามที่กับบริบท ของสถานศึกษา ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อันได้แก่ ประชาชน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล - มีการจัดทำแผนในลักษณะเดียวกันคือ นำเอาข้อมูลของท้องถิ่น และนโยบายภาครัฐ ไปดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา - มีการแต่งตั้งฝ่ายบริหารรับผิดชอบดูแลกลั่นกรองข้อมูลการศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการจัดแผนยุทธศาสตร์ ทางการศึกษา - มีการดำเนินการให้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
	<p>สถานศึกษา ตามระเบียบที่ภาครัฐกำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีทีมงานฝ่ายแผนงบประมาณ ของหน่วยงานเป็นผู้รวบรวมข้อมูล - ตามขั้นตอนระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - มีอบรมพัฒนาบุคลากร ทุกระดับให้เกิดความรู้ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อนำมาใช้ - มีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และชาติรวมทั้งความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนท้องถิ่น - นำไปแผนยุทธศาสตร์เป็นตัวกำหนดการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีและแผนปฏิบัติการ
(2.10) แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา 3 ปี	<p>การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา มีการดำเนินการ ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้ความรู้ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดประเด็นปัญหา และแนวทางในการดำเนินงาน และพัฒนา - กำหนดนโยบาย และทิศทางในการพัฒนาในอนาคต ระยะ 3 ปี ข้างหน้า - กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาในอนาคตระยะ 3 ปีข้างหน้า - จัดทำรายละเอียดแผนงาน / โครงการระยะ 3 ปี - ประมวลแผนงาน / โครงการเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาของโรงเรียน - นำเสนอร่างแผนพัฒนาต่อคณะกรรมการจัดทำแผนเพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็น - ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจัดทำแผน - การปรับแผน หรือจัดทำแผนใหม่ก่อนเสนอขออนุมัติ - ขออนุมัติแผนต่อคณะกรรมการจัดทำแผน - มีการทบทวนแผนพัฒนา 3 ปีทุกปี
(2.11) การจัดการศึกษา ตลอดชีวิต	<p>การจัดการศึกษาตลอดชีวิตทุกหน่วยงาน เข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารศึกษาให้กับประชาชน ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัชฌาศัยมีการดำเนินการดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การติดตามผลนำผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับชาติ และนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบในระดับต่างประเทศเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาและการนำสู่แผนพัฒนา - มีการส่งเสริมในหลักสูตรให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีการจัดการศึกษาเตรียมความพร้อมเข้าสู่การปฏิบัติงาน - ให้การสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีให้ทันสมัย มีการเน้นการบริการจัดการเรียนการสอน โดยสนับสนุนให้ประชาชนได้คิดริเริ่ม - ปฏิบัติการจากการถูกกระตุ้นเพื่อรับงบประมาณซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยมีนโยบาย และจัดสรรงบประมาณ ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ โรงเรียน ในการจัดการศึกษาไปสู่ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต ในแบบ School-based Management for Local Development – SBMLD ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต - เน้นนโยบายบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้คนทุกช่วงวัย - มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต่างกันในแต่ละช่วงวัย โดยส่งเสริมให้เกิดขึ้นภายในองค์กร/ชุมชน/โรงเรียน เพื่อสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้
(3) ระบบบริหาร	
(3.1) ระบบการบริหาร	<p>มีการดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องของระบบการบริหารการศึกษา มีการจัดกิจกรรมแนวคิดตามหน่วยงานต้นสังกัด มีการดำเนินงานตามนโยบายโดยพิจารณาจัดการศึกษาตามสภาพแวดล้อมและบริบทที่สถานศึกษาตั้งอยู่ มีการจัดสรรปัจจัยโดยการสำรวจข้อมูล สถานศึกษาต้องการ มีการดำเนินการและติดตามพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มีตั้งเป้าหมายผลคุณภาพผู้เรียน นำข้อมูลไปพัฒนาโดยมีการสรุปผลคุณภาพและประเมินครูผู้สอน ให้อำนาจผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาขอการตั้งงบประมาณ</p>
(3.2) ปัจจัยนำเข้า	<p>ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการศึกษา จึงมีการดำเนินการดังนี้ กำหนดทิศทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม จัดทำพันธกิจในการจัดการศึกษา การพิจารณาคัดเลือกคน เลือกคนที่มีทักษะความสามารถ ตรงตามต้องการมีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกตามบุคลากรตามระเบียบที่รัฐกำหนด เปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชน ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น มีการสำรวจความคิดเห็นในการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรตามบริบทของสถานศึกษา มีการคัดกรองครูที่มีคุณภาพ การสำรวจความต้องการในการพัฒนา ด้านการศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
	พัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการวัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้างให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาการศึกษาจากสถานศึกษาและชุมชน และเป็นไปตามระเบียบแนวปฏิบัติการเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ การบริหารราชการแผ่นดิน มีการพิจารณาตามจำเป็นและความต้องการของแต่ละสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยต่างๆตามทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน มีการติดตาม บริการ กำกับติดตาม ผลทุกปี มีการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับพัฒนา 3 ปี และยุทธศาสตร์ จัดตั้งงบประมาณประจำ
(3.3) กระบวนการ	กระบวนการ มีการดำเนินการ ดังนี้ มีนำข้อมูลสภาพแวดล้อมการจัด วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยในการจัดกระบวนการบริหารการศึกษา โดยมีขั้นตอน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยประเมิน และช่วยแก้ไขปรับปรุง มีการกระจายอำนาจทุกขั้นตอนแสดงความ โปร่งใส จัดให้มีการวางแผน การดำเนินการ การติดตาม การ ประเมินผลและปรับปรุง การมีรูปแบบคณะกรรมการในการทำงาน และมุ่งให้มีการจัดระบบให้มีมาตรฐาน
(3.4) ผลผลิต	ผู้บริหารมีพึงพอใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำนวน ผลงานรางวัลที่ได้รับจากการแข่งขันทางวิชาการ ความเชื่อมั่นต่อการ จัดการศึกษาของประชาชน จำนวนนักเรียนที่มีเพิ่มขึ้นในสถานศึกษา ในสังกัด จำนวนคุณภาพครูที่มีวิทยฐานะเพิ่มขึ้นและจำนวนครูที่มี ทักษะวิชาชีพครูและจำนวนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน มีครูตามวิชาเอกตามกลุ่มสาระที่หลักสูตร นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะความสามารถทางกีฬา จำนวนนักเรียนที่สอบเข้า ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนมีคุณภาพทักษะพื้นฐานทางอาชีพ ชุมชนมีความพึงพอใจ มีคุณภาพชีวิต และสภาพเศรษฐกิจในชุมชน สังคม และหน่วยงาน/องค์กร/สถานศึกษาได้รับความไว้วางใจให้ต่อ การศึกษา
(3.5) ข้อมูลป้อนกลับ	มีการนำข้อมูลป้อนกลับ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาในปีต่อไปดังนี้ นำปัญหาอุปสรรคเป็นข้อมูลในการพัฒนา นำผลงานคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แนวปฏิบัติที่ดี	ผลการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์
(4) ผลงานดีเด่น	<p>การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การนำผลการวิเคราะห์มาวางแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา จัดระดมความคิดในการนำข้อมูลการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้น และยกย่องส่งเสริมบุคลากรสร้างความภาคภูมิใจในผลงานรางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับมากและปัญหาอุปสรรคเพื่อวางแผนพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป</p> <p>รางวัลที่ได้รับจำแนกเป็นประเภท ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลงานดีเด่นด้านการจัดการศึกษา อาทิ รางวัลดีเด่นการบริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษา รางวัลการแข่งขันกีฬา รางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคคลออกทิสติก รางวัลดีเด่น ด้านการบริการผู้พิการ - ผลงานดีเด่นด้านการบริหารจัดการที่ดี ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดี ด้านความโปร่งใส การบริหารจัดการที่ด้านการบริหารสาธารณสุข การบริหารดีเด่นด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่ดีงาม - ผลงานดีเด่นด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ รางวัล ผู้สนับสนุน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ดีเด่นระดับชาติ รางวัลโครงการประกวดตลาดดี มีมาตรฐาน รางวัลชนะเลิศสุดยอดส้มแห่งปี (Best Public Toilet of the year) ประเภทส้มในตลาดสด รางวัลโล่ยกย่องเชิดชูเกียรติโครงการลดโลกร้อนด้วยมือเรา - รางวัลอื่นๆ ของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมกระตุนการทำงาน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ขององค์การ

บริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในแปลผลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
χ^2	แทน	ค่าไคสแควร์
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ด้วยค่าระดับชั้นความอิสระ
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ
RMR	แทน	ค่าดัชนีรากกำลังสองของค่าเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ
GM	แทน	การบริหารจัดการที่ดี
a	แทน	ด้านสภาพแวดล้อม
aa	แทน	ด้านชุมชน สังคม
ab	แทน	ด้านเศรษฐกิจ
ac	แทน	ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ad	แทน	ด้านเทคโนโลยี
b	แทน	ด้านปัจจัยนำเข้า
ba	แทน	วิสัยทัศน์ของผู้นำ
bb	แทน	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ
bc	แทน	ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ
bd	แทน	ภาวะผู้นำของผู้นำ
c	แทน	ด้านกระบวนการ
ca	แทน	การวางแผน
cb	แทน	การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม
cc	แทน	การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม
cd	แทน	การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ
ce	แทน	การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส
cf	แทน	การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม
cg	แทน	การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ch	แทน	การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล
ci	แทน	การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค
cj	แทน	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
ck	แทน	การปรับปรุงการดำเนินงาน
d	แทน	ด้านผลผลิต
da	แทน	ด้านผู้เรียน
db	แทน	ด้านสถานศึกษา
dc	แทน	ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด
dd	แทน	ด้านชุมชน สังคม

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของการบริหารการศึกษาที่ดีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	269	70.4
1.2 หญิง	113	29.6
รวม	382	100
2. เพศ		
2.1 ชาย	269	70.42
1.2 หญิง	113	29.58
รวม	382	100
3. อายุ		
3.1 น้อยกว่า 30 ปี	15	3.93
3.2 31 – 40 ปี	74	19.37
3.3 41 – 50 ปี	154	40.31
3.4 มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	139	36.39
รวม	382	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
4. วุฒิกการศึกษา		
4.1 ปริญญาตรี	105	27.49
4.2 ปริญญาโท	259	67.80
4.3 ปริญญาเอก	14	3.66
4.4 อื่นๆระบุ.....	4	1.05
รวม	382	100
5 ตำแหน่ง		
5.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	277	72.51
5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	105	27.49
รวม	382	100
6. ที่ตั้งการปฏิบัติงาน		
6.1 ภาคเหนือ	90	23.56
6.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	100	26.18
6.3 ภาคกลาง	122	31.93
6.4 ภาคใต้	70	18.33
รวม	382	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ มีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

เพศ พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย 269 คน คิดเป็นร้อยละ 70.42 และเป็นเพศหญิง 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.58

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 40.31 รองลงมา อายุตั้งแต่ 50 ขึ้นไป จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 36.39 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 อายุต่ำกว่า 30 ปี มีน้อยสุด คือมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.93

วุฒิกการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาโท จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 รองลงมาปริญญาตรีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.49 ปริญญาเอก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.66 และ อื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05

ตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 72.51 ผู้บริหารสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.49

ที่ตั้งการปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่ เป็น ภาคกลาง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 31.93 ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.18 ภาคเหนือ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.56 และภาคใต้ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของสภาพแวดล้อม

ตัวแปรแฝง	KMO	Bartlett's Test of Sphericity	Sig.
สภาพแวดล้อม	0.83	867.06	0.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของสภาพแวดล้อม เมื่อพิจารณาเรื่องความเหมาะสมของข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่า KMO และค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรแฝงมีค่า KMO > 0.5 และค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมมีค่า Initial Eigenvalues เกิน 1 จำนวน 1 Factor แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	aa	ab	ac	ad
aa	1.00			
ab	0.73**	1.00		
ac	0.61**	0.71**	1.00	
ad	0.61**	0.71**	0.65**	1.00

** p < .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านชุมชน สังคม (aa) กับด้านเศรษฐกิจ (ab) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.73 รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ (ab) กับด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ (ac) และด้านเศรษฐกิจ (ab) กับด้านเทคโนโลยี (ad) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.71 สำหรับตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ด้านชุมชน สังคม (aa) กับด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ (ac) และด้านชุมชน สังคม (aa) กับด้านเทคโนโลยี (ad) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.61

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของด้านสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
ด้านชุมชน สังคม	0.79**
ด้านเศรษฐกิจ	0.92**
ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	0.77**
ด้านเทคโนโลยี	0.77**

**p < .01, $\chi^2 = 0.02$, df = 1 , $\chi^2 / df = 0.02$, p-value = 0.89, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMSEA = 0.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 0.02$, df = 1.00, $\chi^2 / df = 0.02$, p-value = 0.89) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ด้วยค่าระดับขั้นความอิสระ (AGFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79, 0.92, 0.77 และ 0.77 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรแฝง	KMO	Bartlett's Test of Sphericity	Sig.
ปัจจัยนำเข้า	0.83	1119.131	0.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของสภาพแวดล้อม เมื่อพิจารณาเรื่องความเหมาะสมของข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่า KMO และค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรแฝงมีค่า KMO > 0.5 และค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรแฝงปัจจัยนำเข้ามีค่า Initial Eigenvalues เกิน 1 จำนวน 1 Factor แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อเป็นองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยนำเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยนำเข้าของการบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	ba	bb	bc	bd
ba	1.00			
bb	0.82**	1.00		
bc	0.73**	0.78**	1.00	
bd	0.64**	0.69**	0.74**	1.00

** p < .01

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ วิสัยทัศน์ของผู้นำ (ba) กับความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของผู้นำ (bb) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.82 รองลงมา คือ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของผู้นำ (bb) กับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ (bc) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.78 สำหรับตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ วิสัยทัศน์ของผู้นำ (ba) กับภาวะผู้นำของผู้นำ (bd) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.64

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าของการบริหารการศึกษาที่ดีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐาน
วิสัยทัศน์ของผู้นำ	0.79**
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ	0.85**
ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ	0.91**
ภาวะผู้นำของผู้นำ	0.81**

**p < .01, $\chi^2 = 0.22$, df = 1, $\chi^2 / df = 0.22$, p-value = 0.64, GFI = 1.00, AGFI = 1.00, RMSEA = 0.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบ ของปัจจัยนำเข้ากับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิง ประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 0.22$, df = 1.00, $\chi^2 / df = 0.22$, p-value = 0.64) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ด้วยค่าระดับชั้นความอิสระ (AGFI) เท่ากับ 1.00 และ ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่า ผล การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้ามีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของ ปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ วิสัยทัศน์ของผู้นำ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของผู้นำ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ และภาวะ ผู้นำของผู้นำ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79, 0.85, 0.91 และ 0.81 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารนี้เป็นของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงพาณิชย์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรแฝง	KMO	Bartlett's Test of Sphericity	Sig.
กระบวนการ	0.96	4813.483	0.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการ เมื่อพิจารณาเรื่องความเหมาะสมของข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่า KMO และค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรแฝงมีค่า $KMO > 0.5$ และค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรแฝงกระบวนการมีค่า Initial Eigenvalues เกิน 1 จำนวน 1 Factor แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงกระบวนการ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปร	ca	cb	cc	cd	ce	cf	cg	ch	ci	cj	ck
ca	1.00										
cb	0.80**	1.00									
cc	0.67**	0.75**	1.00								
cd	0.75**	0.81**	0.78**	1.00							
ce	0.75**	0.82**	0.71**	0.81**	1.00						
cf	0.69**	0.75**	0.68**	0.76**	0.81**	1.00					
cg	0.67**	0.69**	0.65**	0.74**	0.75**	0.82**	1.00				
ch	0.71**	0.71**	0.65**	0.76**	0.79**	0.84**	0.81**	1.00			
ci	0.69**	0.72**	0.68**	0.77**	0.79**	0.78**	0.78**	0.83**	1.00		
cj	0.73**	0.71**	0.61**	0.71**	0.78**	0.73**	0.71**	0.79**	0.80**	1.00	
ck	0.70**	0.69**	0.61**	0.72**	0.77**	0.73**	0.71**	0.77**	0.80**	0.86**	1.00

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน (cj) กับการปรับปรุงการดำเนินงาน (ck) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.86 รองลงมา คือ การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม (cf) กับการดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล (ch) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.84 สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม (cc) กับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน (cj) และการดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม (cc) กับการปรับปรุงการดำเนินงาน (ck) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
การวางแผน	0.83**
การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม	0.84**
การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม/	0.78**
การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ	0.88**
การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส	0.91**
การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม/	0.86**
การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ	0.82**
การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล	0.87**
การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค	0.95**
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	0.85**
การปรับปรุงการดำเนินงาน	0.84**

**p < .01, $\chi^2 = 20.26$, df = 22, $\chi^2 / df = 0.92$, p-value = 0.57, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 20.26$, df = 22.00, $\chi^2 / df = 0.92$, p-value = 0.57) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ด้วยค่าระดับชั้นความอิสระ (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปร ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงการดำเนินงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.83, 0.84, 0.78, 0.88, 0.91, 0.86, 0.82, 0.87, 0.95, 0.85 และ 0.84 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรแฝง	KMO	Bartlett's Test of Sphericity	Sig.
ผลผลิต	0.86	1252.316	0.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิต เมื่อพิจารณาเรื่องความเหมาะสมของข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่า KMO และค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่าตัวแปรแฝงมีค่า KMO > 0.5 และค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรแฝงผลผลิตมีค่า Initial Eigenvalues เกิน 1 จำนวน 1 Factor แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงผลผลิต

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	da	db	dc	dd
da	1.00			
db	0.75**	1.00		
dc	0.73**	0.83**	1.00	
dd	0.72**	0.80**	0.80**	1.00

** p < .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านสถานศึกษา (db) กับด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด (dc) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.83 รองลงมา คือ ด้านสถานศึกษา (db) กับด้านชุมชน สังคม (dd) และด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด (dc) กับด้านชุมชน สังคม (dd) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.80 สำหรับตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ด้านผู้เรียน (da) กับด้านชุมชน สังคม (dd) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.72

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
ด้านผู้เรียน	0.82**
ด้านสถานศึกษา	0.91**
ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด	0.90**
ด้านชุมชน สังคม	0.88**

**p < .01, $\chi^2 = 1.39, df = 2, \chi^2 / df = 0.70, p\text{-value} = 0.50, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMSEA = 0.00$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 1.39$, $df = 2.00$, $\chi^2/df = 0.70$, $p\text{-value} = 0.50$) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ด้วยค่าระดับชั้นความอิสระ (AGFI) เท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลผลิตมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรแฝงผลผลิต ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสถานศึกษา ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด และด้านชุมชน สังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.82, 0.91, 0.90 และ 0.88 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสองของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ อันดับสอง ของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรแฝง	KMO	Bartlett's Test of Sphericity	Sig.
สภาพแวดล้อม	0.83	867.06	0.00
ปัจจัยนำเข้า	0.83	1119.131	0.00
กระบวนการ	0.96	4813.483	0.00
ผลผลิต	0.86	1252.316	0.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสองขององค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อพิจารณาเรื่องความเหมาะสมของข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่า KMO และค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่าตัวแปรแฝงทุกตัวมีค่า $KMO > 0.5$ และค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปรแฝง	สภาพแวดล้อม	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต
สภาพแวดล้อม	1			
ปัจจัยนำเข้า	0.79**	1		
กระบวนการ	0.79**	0.84**	1	
ผลผลิต	0.74**	0.79**	0.87**	1

** $p < .01$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ตัวแปรแฝงทุกตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ กระบวนการกับผลผลิต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.87 รองลงมา คือ ปัจจัยนำเข้ากับกระบวนการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.84 สำหรับ ตัวแปรแฝงที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ สภาพแวดล้อมกับผลผลิต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปร	aa	ab	ac	ad	ba	bb	bc	bd	ca	cb	cc	cd	ce	cf	cg	ch	ci	cj	ck	da	db	dc	dd
aa	1.00																						
ab	0.73**	1.00																					
ac	0.61**	0.71**	1.00																				
ad	0.61**	0.71**	0.65**	1.00																			
ba	0.58**	0.68**	0.62**	0.63**	1.00																		
bb	0.61**	0.66**	0.60**	0.65**	0.82**	1.00																	
bc	0.58**	0.66**	0.58**	0.60**	0.73**	0.78**	1.00																
bd	0.56**	0.61**	0.60**	0.59**	0.64**	0.69**	0.74**	1.00															
ca	0.56**	0.65**	0.68**	0.62**	0.62**	0.67**	0.71**	0.76**	1.00														
cb	0.56**	0.64**	0.66**	0.60**	0.63**	0.65**	0.68**	0.75**	0.80**	1.00													
cc	0.50**	0.56**	0.53**	0.52**	0.63**	0.64**	0.63**	0.68**	0.67**	0.75**	1.00												
cd	0.59**	0.67**	0.62**	0.58**	0.68**	0.67**	0.69**	0.74**	0.75**	0.81**	0.78**	1.00											
ce	0.59**	0.67**	0.60**	0.62**	0.66**	0.69**	0.71**	0.72**	0.75**	0.82**	0.71**	0.81**	1.00										
cf	0.57**	0.65**	0.58**	0.56**	0.67**	0.68**	0.66**	0.65**	0.69**	0.75**	0.68**	0.76**	0.81**	1.00									
cg	0.58**	0.61**	0.57**	0.55**	0.65**	0.61**	0.59**	0.61**	0.67**	0.69**	0.65**	0.74**	0.75**	0.82**	1.00								
ch	0.60**	0.69**	0.56**	0.60**	0.69**	0.71**	0.70**	0.66**	0.71**	0.71**	0.65**	0.76**	0.79**	0.84**	0.81**	1.00							
ci	0.57**	0.67**	0.58**	0.61**	0.65**	0.65**	0.63**	0.62**	0.69**	0.72**	0.68**	0.77**	0.79**	0.78**	0.78**	0.83**	1.00						
cj	0.58**	0.65**	0.57**	0.61**	0.63**	0.66**	0.67**	0.63**	0.73**	0.71**	0.61**	0.71**	0.78**	0.73**	0.71**	0.79**	0.80**	1.00					
ck	0.59**	0.66**	0.56**	0.62**	0.61**	0.64**	0.66**	0.63**	0.70**	0.69**	0.61**	0.72**	0.77**	0.73**	0.72**	0.78**	0.80**	0.86**	1.00				
da	0.57**	0.64**	0.49**	0.58**	0.60**	0.62**	0.67**	0.59**	0.65**	0.63**	0.60**	0.66**	0.72**	0.69**	0.67**	0.76**	0.75**	0.75**	0.78**	1.00			
db	0.59**	0.64**	0.55**	0.56**	0.65**	0.70**	0.67**	0.62**	0.66**	0.65**	0.64**	0.66**	0.71**	0.70**	0.65**	0.78**	0.70**	0.69**	0.73**	0.75**	1.00		
dc	0.60**	0.63**	0.52**	0.56**	0.64**	0.66**	0.64**	0.64**	0.64**	0.65**	0.63**	0.65**	0.70**	0.69**	0.65**	0.71**	0.70**	0.70**	0.70**	0.73**	0.83**	1.00	
dd	0.59**	0.64**	0.60**	0.61**	0.67**	0.69**	0.65**	0.63**	0.70**	0.70**	0.67**	0.69**	0.75**	0.70**	0.69**	0.73**	0.74**	0.71**	0.73**	0.72**	0.80**	0.80**	1.00

** p < .01

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ตัวแปรแฝงทุกตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน (cj) กับด้านการปรับปรุงการดำเนินงาน (ck) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.86 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม (cf) กับด้านการดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล (ch) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.84 สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (ac) กับด้านผู้เรียน (da) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.49

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับแรกและอันดับสองของการบริหาร
การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	น้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ การทำนาย (R ²)
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก			
ด้านชุมชน สังคม	0.40	0.79**	0.60
ด้านเศรษฐกิจ	0.52**(0.03)	0.88**	0.78
ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	0.47**(0.03)	0.79**	0.63
ด้านเทคโนโลยี	0.84**(0.03)	0.80**	0.64
วิสัยทัศน์ของผู้นำ	0.48	0.84**	0.71
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ	0.51**(0.02)	0.88**	0.78
ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหาร จัดการของผู้นำ	0.46**(0.02)	0.87**	0.76
ภาวะผู้นำของผู้นำ	0.44**(0.02)	0.83**	0.68
การวางแผน	0.47	0.84**	0.70
การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม	0.45**(0.02)	0.83**	0.69
การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม	0.46**(0.02)	0.79**	0.62
การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อ	0.51**(0.02)	0.87**	0.76
การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส	0.48**(0.02)	0.89**	0.80
การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม	0.53**(0.02)	0.86**	0.74
การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ	0.48**(0.02)	0.83**	0.69
การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล	0.50**(0.02)	0.89**	0.79
การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค	0.51**(0.02)	0.89**	0.80
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	0.5**(0.02)	0.87**	0.76
การปรับปรุงการดำเนินงาน	0.49**(0.02)	0.87**	0.75
ด้านผู้เรียน	0.47	0.86**	0.74
ด้านสถานศึกษา	0.48**(0.02)	0.87**	0.76
ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด	0.48**(0.02)	0.86**	0.74
ด้านชุมชน สังคม	0.51**(0.02)	0.92**	0.84
การวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยันอันดับสอง			
ด้านสภาพแวดล้อม	0.92**(0.06)	0.92**	0.84
ด้านปัจจัยนำเข้า	0.95**(0.07)	0.95**	0.90
ด้านกระบวนการ	0.94**(0.05)	0.94**	0.88
ด้านผลผลิต	0.91**(0.05)	0.91**	0.82

** p < .01, $\chi^2 = 162.61$, df = 164, $\chi^2 / df = 0.99$, p-value = 0.52, GFI = 0.96, AGFI = 0.94, RMSEA = 0.00
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเชิงยืนยันอันดับสองของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 162.61$, $df = 164$, $\chi^2/df = 0.99$, $p\text{-value} = 0.52$) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ด้วยค่าระดับชั้นความอิสระ (AGFI) เท่ากับ 0.94 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

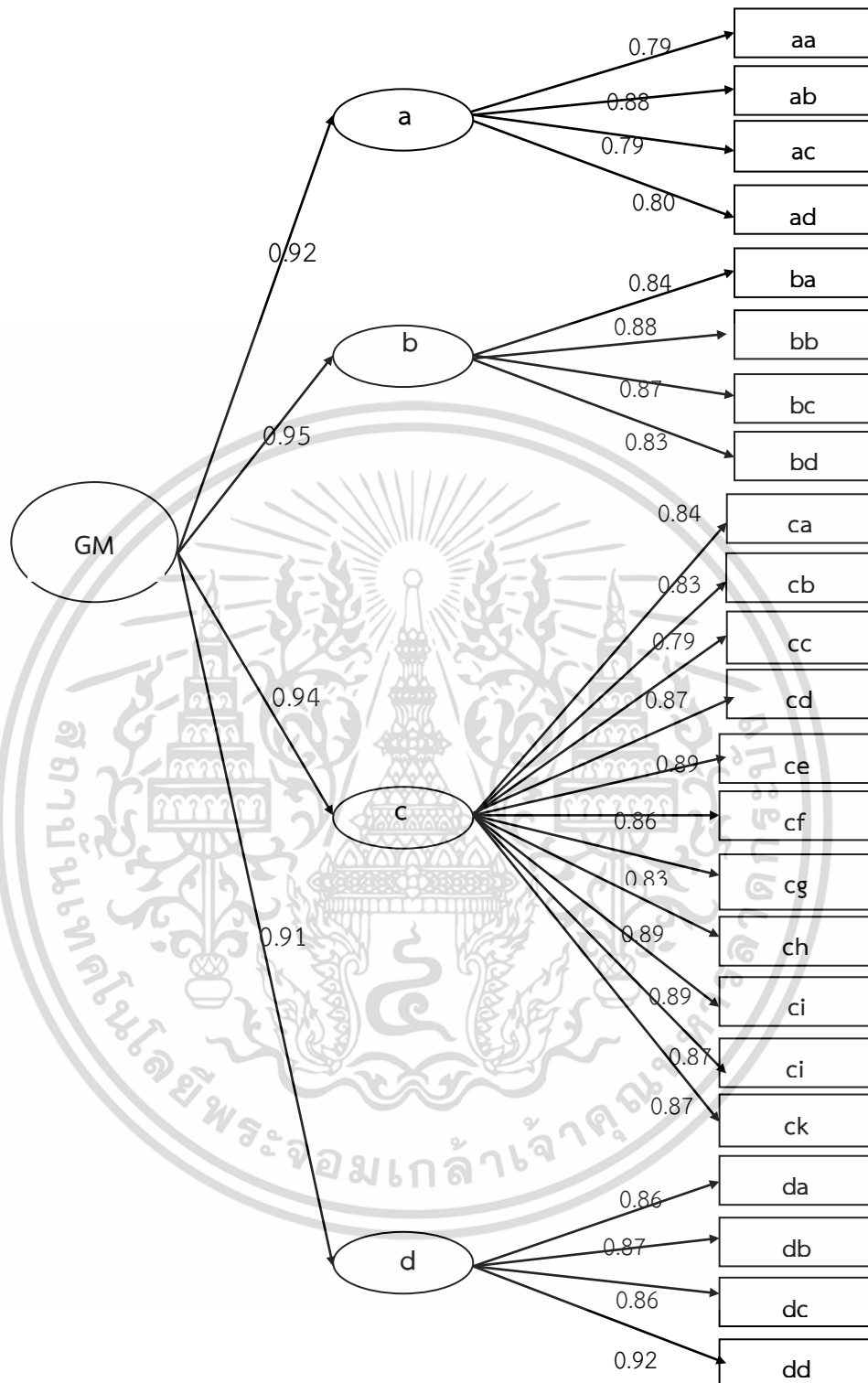
เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรแฝงได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.92, 0.95, 0.94 และ 0.91 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ด้านชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79, 0.88, 0.79 และ 0.80 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติของผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ และภาวะผู้นำของผู้นำ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.84, 0.88, 0.87 และ 0.83 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปร ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อสังคม การดำเนินการโดยใช้ความโปร่งใส การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม การดำเนินการโดยใช้หลักประสิทธิภาพ การดำเนินการโดยหลักประสิทธิผล การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงการดำเนินงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.84, 0.83, 0.79, 0.87, 0.89, 0.86, 0.83, 0.89, 0.89, 0.87 และ 0.87 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรแฝงผลผลิต ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสถานศึกษา ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด และด้านชุมชน สังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.86, 0.87, 0.86 และ 0.92 ตามลำดับ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดัง แผนภาพ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสองของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

* $p < .01$, $\chi^2 = 162.61$, $df = 164$, $\chi^2/df = 0.99$, $p\text{-value} = 0.52$, $GFI = 0.96$, $AGFI = 0.94$, $RMSEA = 0.00$

ภาพที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสองของการบริหารการศึกษา

ที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3 ผลการสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการพัฒนาการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2 ผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching)

3.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า ผลการวิเคราะห์จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ที่ระบุชัดเจนในแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี และแผนงบประมาณประจำปีในใช้การศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่รับผิดชอบ โดยใช้วิธีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีผลคุณภาพผลผลิตด้านผู้เรียนอยู่ในระดับที่พึงพอใจ ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนมีความทักษะความสามารถในด้านต่างๆตามศักยภาพของผู้เรียนและประชาชนเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาสูงขึ้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลมีแนวคิดการพัฒนาการศึกษาและการบริการการศึกษาให้กับประชาชน แตกต่างกันตามบริบทพื้นที่ของเขตรับผิดชอบ และงบประมาณการบริหาร ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาล พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาที่ดี มากกว่า เทศบาล ในด้านงบประมาณ และการบริหารแบบกระจายอำนาจให้ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนเทศบาลตำบลมีลักษณะการบริหารตอบสนองความต้องการและความชัดเจนในการบริหารงานระหว่างผู้บริหารเทศบาล กับสถานศึกษาและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในด้านข้อมูลมากกว่า หน่วยงานอื่น ทุกด้าน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด รูปแบบการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ไม่แตกต่างกันมากเนื่องจากใช้ระเบียบกฎหมายเป็นตัวกำหนดอำนาจหน้าที่ ในการตัดสินใจ และพัฒนาการศึกษาที่ตนเองมีหน้าที่รับผิดชอบ ความเป็นอิสระที่จะเสนอแนวคิดการพัฒนาการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด และผลการวิเคราะห์จาก

ขั้นตอนที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ

(1) สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

(1.1) ชุมชน สังคม

(1.2) เศรษฐกิจ

(1.3) ระเบียบ กฎหมายและ ข้อบังคับ

(1.4) เทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (2) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย
 - (2.1) วิสัยทัศน์ของผู้นำ
 - (2.2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ
 - (2.3) ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้นำ
 - (2.4) ภาวะผู้นำของผู้นำ
- (3) กระบวนการ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - (3.1) การวางแผน
 - (3.2) การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม
 - (3.3) การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม
 - (3.4) การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อ
 - (3.5) การดำเนินงานโดยใช้หลักความโปร่งใส
 - (3.6) การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ
 - (3.7) การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ
 - (3.8) การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล
 - (3.9) การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค
 - (3.10) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
 - (3.11) การปรับปรุงการดำเนินงาน
- (4) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ
 - (4.1) ด้านผู้เรียน
 - (4.2) ด้านสถานศึกษา
 - (4.3) ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - (4.4) ด้านชุมชน สังคม

ผู้วิจัยนำข้อมูล 2 สร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย (1) ชื่อรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) ความเป็นมาของรูปแบบ (4) องค์ประกอบของรูปแบบ (5) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1.1.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางยกระดับคุณภาพการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยการใช้ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

3.1.1.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1.1.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

3.1.1.4 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1.5 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการติดตามและประเมิน ผลผลิตของการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1.2.1 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านชุมชน สังคม
- (2) ด้านเศรษฐกิจ
- (3) ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
- (4) ด้านเทคโนโลยี

3.1.2.2 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- (1) วิสัยทัศน์ของผู้นำ
- (2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ
- (3) ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ
- (4) ภาวะผู้นำของผู้นำ

3.1.2.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน
(2) ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการบริหารการศึกษาที่ดี ตามหลักการ บริหารจัดการที่ดี 8 ประการ ดังต่อไปนี้

- (1) การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติ
- (2) การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม
- (3) การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ
- (4) การดำเนินงานโดยใช้หลักความโปร่งใส
- (5) การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ
- (6) การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ
- (7) การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล
- (8) การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค

(2) ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน โดยควร ดำเนินงาน ดังนี้

- (1) วางแผน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- (2) แต่งตั้งคณะนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ด้านการศึกษาให้เหมาะสมมี

จำนวนเพียงพอกับภาระหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) กำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้สถานศึกษาและ
ผู้เกี่ยวข้องเป็นรายปีอย่างชัดเจน

(4) จัดทีมงานให้คำปรึกษาด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5) ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานและนิเทศการสอน

(6) ดำเนินการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา

(2) ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินงาน โดยควรดำเนินงาน ดังนี้

(1) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการเพื่อ/
โครงการที่ให้เกิดความยั่งยืน/นำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนางาน

(2) วิเคราะห์ความสำเร็จของงานโครงการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทาง/
พัฒนาเป็นแนวทางพัฒนางาน/โครงการที่ให้เกิดความยั่งยืน

(3) ระดมความคิดเพื่อวางแผนการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นให้
สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

(4) มาตรฐานการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการ
ดำเนินงานโครงการ

(5) นำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้
ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เกิดความยั่งยืน

3.1.2.4 องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

3.1.2.4.1 ด้านผู้เรียน ควรมีผลผลิต ดังนี้

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐาน
ระดับชาติ

(2) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(3) จำนวนนักเรียนที่สามารถผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียน
ที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น

(4) จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วศึกษาต่อในระดับที่
สูงขึ้น

(5) จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วประกอบอาชีพและมี
งานทำ

(6) จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้ว

(7) ผลงาน รางวัลของนักเรียนในระดับต่างๆ

3.1.2.4.2 ด้านสถานศึกษา ควรมีผลผลิต ดังนี้

(1) สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของ

ผู้รับบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) วัสดุครุภัณฑ์สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการ

(3) จำนวนบุคลากรของสถานศึกษามีความเพียงพอต่อการจัดการศึกษา

(4) บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อการจัดศึกษา

(5) ผลงานรางวัล/ที่สถานศึกษาได้รับจากการบริหารจัดการศึกษา

(6) สถานศึกษามีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน

3.1.2.4.3 ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีผลผลิต ดังนี้

(1) ความมั่นใจของประชาชน ชุมชนต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) คุณภาพการบริการด้านการดูแลช่วยเหลือ พัฒนาการ คนพิการ เด็กเยาวชน และการช่วยเหลือสังคม

(3) คุณภาพการจัดบริการห้องสมุดและอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน

(4) คุณภาพของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น

(5) ผลงานรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษาที่/องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับ

(6) จำนวนหน่วยงานอื่นขอเข้าเยี่ยมชมการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1.2.4.4 ด้านชุมชน สังคม ควรมีผลผลิต ดังนี้

(1) คนในชุมชน ได้รับการบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง

(2) คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจ ต่อสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง

(3) คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจหลักการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

(4) ชุมชนเข้มแข็งมีความอบอุ่น รักสามัคคี

(5) ผู้นำชุมชนแต่ละพื้นที่พึงพอใจต่อนโยบาย และการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(6) ชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(7) ชุมชนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้คนในชุมชนมีรายได้

3.1.3 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้

3.1.3.1. แนวทางระดับนโยบาย ประกอบด้วย

(1) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

(2) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

(3) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลปัจจัยนำเข้าไปใช้ในการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการจัดการศึกษา

(4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำกระบวนการดำเนินงานการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้กำหนดให้เหมาะสมกับบริบท

(5) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถข้อมูลไปใช้กำหนดความคาดหวังด้านผลผลิตของการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปกำหนดในแผนงานการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) กระทรวงมหาดไทยนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

(8) กระทรวงศึกษาธิการนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

(9) สำนักงานคณะกรรมการการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

3.1.3.2. แนวทางระดับปฏิบัติ ประกอบด้วย

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปใช้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวชี้วัดเพื่อติดตามการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

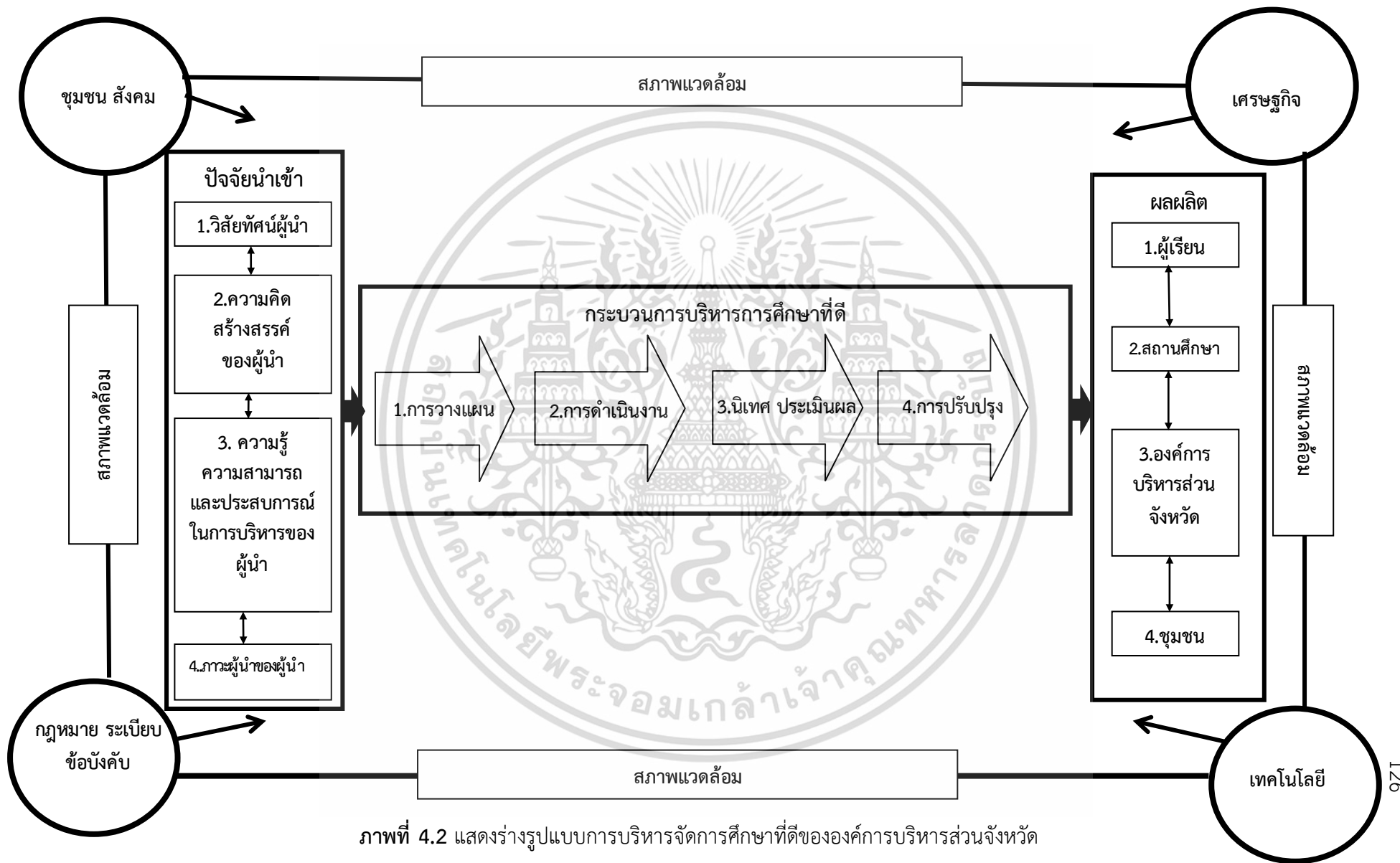
(4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5) สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

จากข้อมูลร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดดังที่กล่าวข้างต้น สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.2 (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แสดงร่างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2 ผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching)

การประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ดังปรากฏในตารางที่ 4.20 และ 4.21

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุดและค่าพิสัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยใช้เทคนิคการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) ในรอบที่ 1

รายการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	\bar{X}	Min	Max	Rang	ค่าน้ำหนัก
1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	84.3	60	100	40	0.99
2. ความเป็นมาของรูปแบบ	85.7	65	100	35	1.00
3. ภาพรวมขององค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีและผลผลิต	87.0	70	100	30	1.02
4. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยชุมชน สังคม	84.5	70	95	25	0.99
5. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยเศรษฐกิจ	83.0	60	95	35	0.97
6. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ	84.6	70	95	25	0.99
7. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยเทคโนโลยี	85.1	72	95	23	1.00
8. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยวิสัยทัศน์ของผู้นำ	85.6	72	95	23	1.00
9. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ	86.2	74	95	21	1.01
10. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ	87.5	75	100	25	1.02
11. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยภาวะผู้นำของผู้นำ	88.5	68	100	32	1.04
12. องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ การวางแผน 1	85.0	70	95	25	1.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รายการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	\bar{X}	Min	Max	Rang	ค่าน้ำหนัก
13. องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานจัดการบริหารการศึกษาที่ดี	86.2	70	100	30	1.01
14. องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ 3 กระบวนการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	85.3	70	95	25	1.00
15. องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินงาน	85.9	70	95	25	1.01
16. องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านผู้เรียน	85.5	60	100	40	1.00
17. องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านสถานศึกษา	85.6	60	100	40	1.00
18. องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด	83.5	60	95	35	0.98
19. องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านชุมชนสังคม	83.5	60	95	35	0.98
20. แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้	86.0	65	100	35	1.01
รวมเฉลี่ย	85.4	67.05	97.25	30.2	1.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่าในการประเมินรอบ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรายการประเมินรวมของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 85.4 ค่าเฉลี่ยพิสัยเท่ากับ 30.2 ค่าน้ำหนักของการประเมินโดยรวมเท่ากับ 1.00 และไม่มีค่าสุดโต่งกล่าวคือ ช่วงห่างระหว่างขั้นคะแนนมีค่าสูงสุดที่ 5 ไม่เกิน 20 เมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมิน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรายการประเมินทุกรายการประเมินทุกรายการสอดคล้องกันทั้ง 20 รายการ โดยมีรายการที่ 5 มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด 83.0 ค่าเฉลี่ยพิสัย 35 และค่าน้ำหนักที่คำนวณได้ของรายการประเมินในแต่ละด้านมีค่าใกล้เคียงกันคือระหว่าง 0.97 – 1.04

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ผู้เชี่ยวชาญ ได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และประเมินรายการร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด รอบที่ 2 มีผลตามตารางที่ 4.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าพิสัย และค่าน้ำหนัก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่าง รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้เทคนิคการประชมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching)ในรอบที่ 2

ที่	รายการประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	\bar{X}	Min	Max	Rang	ค่าน้ำหนัก	ชั้นที่	คะแนน
1.	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	90.4	75	100	25	0.99	1	65
.2	ความเป็นมาของรูปแบบ	91.9	85	100	15	1.00	2	70
3.	ภาพรวมขององค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีและผลผลิต	91.5	80	100	20	1.00	3	75
4.	องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยชุมชน สังคม	88.8	80	98	18	0.97	4	78
5.	องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยเศรษฐกิจ	89.0	80	97	17	0.97	5	80
6.	องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ	89.7	80	97	17	0.98	6	85
7.	องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ด้านย่อยเทคโนโลยี	89.4	80	95	15	0.98	7	86
8.	องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยวิสัยทัศน์ของผู้นำ	93.8	85	100	15	1.02	8	87
9.	องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ	93.4	80	100	20	1.02	9	90
10.	องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ	92.9	80	100	20	1.01	10	93
11.	องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านย่อยภาวะผู้นำของผู้นำ	95.0	85	100	15	1.04	11	95
12.	องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ การวางแผน 1	90.6	80	98	18	0.99	12	96

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ที่	รายการประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	\bar{X}	Min	Max	Rang	ค่าน้ำหนัก	ชั้นที่	คะแนน
13.	องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานจัดการบริหารการศึกษาที่ดี	91.8	80	100	20	1.00	13	97
14.	องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ 3 กระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	91.3	80	100	20	1.00	14	98
15.	องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ด้านย่อยขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินงาน	91.8	80	100	20	1.00	15	100
16.	องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านผู้เรียน	92.1	85	97	12	1.01		
17.	องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านสถานศึกษา	91.4	80	98	18	1.00		
18.	องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด	92.4	85	100	15	1.01		
19.	องค์ประกอบด้านผลผลิต ด้านย่อยด้านชุมชน สังคม	91.0	80	98	18	1.00		
20.	แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้	92.7	85	100	15	1.01		
	รวมเฉลี่ย	91.5	81.25	98.9	17.65	1.00		

จากตารางที่ 4.20 พบว่าในการประเมินรอบ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรายการประเมินรวมของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 91.5 ค่าเฉลี่ยพิสัยเท่ากับ 17.65 ค่าน้ำหนักของการประเมินโดยรวมเท่ากับ 1.00 และไม่มีค่าสุดโต่งกล่าวคือ ช่วงห่างระหว่างขั้นคะแนนมีค่าสูงสุดที่ 5 ไม่เกิน 20 เมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมิน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรายการประเมินทุกรายการประเมินสอดคล้องกัน โดยรายการประเมินที่ 1- 20 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 88.8 – 95.0 และค่าน้ำหนักที่คำนวณได้ของรายการประเมินในแต่ละด้านมีค่าใกล้เคียงกันคือระหว่าง 0.97 – 1.04

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ว่ามีความสำคัญและจำเป็นโดยมีปรับร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

3.2.1 ควรมีการปรับชื่อของงานวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ได้ อีกทั้งสามารถนำไปเป็นรูปแบบให้ การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4) กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา และถ้าหากปรับเปลี่ยนแล้วชื่อของงานจะมีความเป็นคำว่า “รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย (A good Education Management Model of The Provincial Administration in Thailand)” ควรปรับแก้ให้เป็นสากลที่ต่างประเทศเข้าใจ

3.2.2 ควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมหน่วยงานในองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 5 แบบคือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4) กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา ถึงการจัดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย จัดข้อความการสื่อสารให้ชัดเจน เนื่องจากเป็นเรื่องภายในที่ต้องรู้

3.2.3 เนื้อหาของงานวิจัย ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารการศึกษาที่ดีในประเทศไทย ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ที่นำเสนอรายละเอียดดีอยู่แล้ว เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีแนวทางชัดเจนเพื่อให้ผู้บริหารองค์กรขององค์กรท้องถิ่นในแต่ละหน่วยงานได้มีแนวทางการบริหารจัดการที่ดีในแนวทางเดียวกันที่จะพัฒนาการศึกษาของประเทศเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดก็ว่าจะทำการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และกับสภาพของท้องถิ่นที่ประชาชนอาศัยสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.4 ควรมีการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้จริงเพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาจริงๆ และ ควรให้หน่วยงานกรมการปกครองท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพจัดทำพัฒนาอบรมการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีให้เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาขององค์กรการปกครองท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4) กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา

3.2.5 ควรมีการระบุตำแหน่งผู้บริหารให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในการพัฒนาการศึกษา ไม่จำเป็นต้องระบุด้านการศึกษาถึงระดับปริญญาโท ผู้บริหารต้อง

พัฒนาผู้นำองค์กรและผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการจัดการศึกษา การพัฒนาการศึกษา และการจัดวางแผนยุทธศาสตร์ในอนาคตของประเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเพราะแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรม

จากผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำข้อมูลมาปรับปรุงร่างรูปแบบเพื่อสรุปรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ดังนี้

3.3.1.1 ชื่อรูปแบบ รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.3.1.2 ความเป็นมา (รายละเอียดภาคผนวก ง)

3.3.1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

(1) เพื่อเป็นแนวทางยกระดับคุณภาพการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยการใช้ตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี

(2) เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี

(4) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี

(5) เพื่อเป็นแนวทางในการติดตามและประเมิน ผลผลิตของการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.3.1.4 องค์ประกอบของรูปแบบ

(1) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยี

(2) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ วิสัยทัศน์ของผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ และภาวะผู้นำของผู้นำ

(3) องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี โดยกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ดี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการบริหารการศึกษาที่ดี ตามหลักการบริหาร การจัดการที่ดี 8 ประการ ดังนี้ การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความ รับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค

ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน โดยการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินงาน โดยควรดำเนินงาน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านผู้เรียน ด้านสถานศึกษา ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด และด้านชุมชน สังคม

3.3.1.5 การนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้

3.3.1.5.1 แนวทางระดับนโยบาย

(1) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

(2) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย”

(3) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลปัจจัยนำเข้าไปใช้ในการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการจัดการศึกษา

(4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำกระบวนการดำเนินงานการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้กำหนดให้เหมาะสมกับบริบท

(5) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถข้อมูลไปใช้กำหนดความคาดหวังด้านผลผลิตของการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปกำหนดในแผนงานการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) กระทรวงมหาดไทยนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

3.3.1.5.2 แนวทางระดับปฏิบัติ

(1) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปใช้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวชี้วัดเพื่อติดตามการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

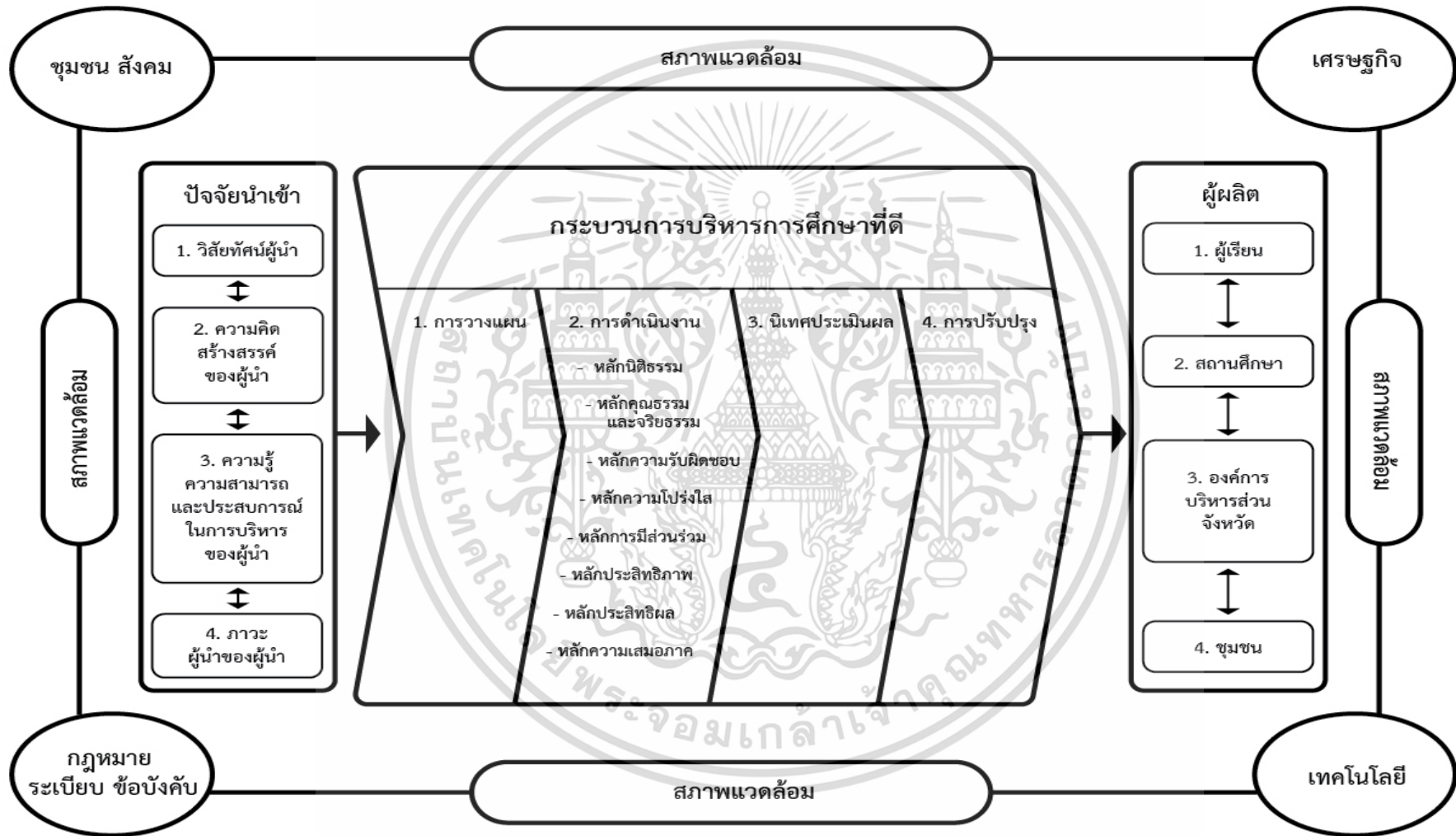
(5) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

(6) สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

โดยรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.3 (รายละเอียด ภาคผนวก ฉ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 แสดงรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยสามารถสรุป
ผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
เทศบาล
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย
ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการ เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วน จังหวัดและเทศบาล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารเทศบาล ขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดและเทศบาล ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่น ด้านการศึกษา ดำรงตำแหน่ง ในปัจจุบัน มี
ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารไม่น้อยกว่า 4 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน โดยเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดและเทศบาล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์เอกสาร และ แบบสัมภาษณ์กึ่ง
โครงสร้าง (Semi Structure Interview) โดยใช้กรอบความคิดแนวคิดเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) คุณลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม ภาวะผู้นำ ความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ การมีคุณธรรมจริยธรรม และ มนุษย์สัมพันธ์ (2) คุณลักษณะเฉพาะ
ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กรท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล 8 ประการ หลักนิติธรรม หลัก
คุณธรรม/จริยธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม หลักความรับผิดชอบ หลัก
ประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค รวมทั้ง ความสามารถในการบริหาร
การศึกษา (3) การบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต การติดตาม
ประเมินผลเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับและคำนึงถึงสภาพแวดล้อม (4) ผลงานดีเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล โดยศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ ระหว่าง วันที่ 7 มกราคม 2559 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559 และผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตวิเคราะห์เอกสารการสัมภาษณ์และการถอดเทปการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามสำหรับขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3057 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 390 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์ของ Hair, et. al (2010 : 94-118) สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ ตั้งแต่ 30 ขึ้นไป ควรใช้กลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 350 ขึ้นไป และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนของ พรหมณี ลิกิจวัฒน์ (2554 : 165 -167)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และผลการวิเคราะห์ค่าความความเที่ยง (Reliability) พบว่า องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.927 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเท่ากับ 0.961 องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 0.990 องค์ประกอบด้านผลผลิต มีค่าเท่ากับ 0.985 และโดยรวมทั้งหมด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.993

การเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 390 ฉบับ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมส่งกลับในช่วงเวลา ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือน พฤษภาคม 2559 ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.95

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่และร้อยละสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด 3.1 สร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยผู้วิจัยมีขั้นตอน

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และ เทศบาล จากขั้นตอนที่ 1 และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในขั้นตอนที่ 2 มายกร่างเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ความเป็นมาของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ และ 5) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

3.2 การประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยใช้กระบวนการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) โดยมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น จำนวน 5 คน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน รวมจำนวน 11 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 11 คน เข้าร่วมประชุมเพื่อประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในวันเสาร์ที่ 21 มกราคม 2560 เวลา 09.00 น. ณ ห้อง 234 ชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้ร่างขึ้นตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 โดยมีช่วงสำหรับคะแนนระหว่าง 1-100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพและใช้การวิเคราะห์สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าพิสัย และค่าประเมินสุดโต่งสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้ในการปรับปรุงจัดทำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

5.1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

5.1.3.1 ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านคุณลักษณะทั่วไป ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลทุกคนมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์การบริหารและสนใจการศึกษา มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานบริการชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ด้านคุณลักษณะเฉพาะ มีการใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา ตามระเบียบการจัดทำแผนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา เน้นให้บุคลากรในองค์กรและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 3) ด้านระบบการบริหาร จากศึกษาเอกสารพบ 1 แห่ง ที่มีการกำหนดรูปแบบการบริหารการศึกษาเป็นรูปธรรมชัดเจน มีเอกสารเป็นคู่มือเผยแพร่และมีการประสานงานระหว่างผู้บริหารองค์กรผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชน 4) ด้านผลงานดีเด่น พบว่า มีผลงานที่เป็นรางวัลจำแนกๆได้ดังนี้ 1) รางวัลที่ได้จากหน่วยงานสังกัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวกับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี อาทิ รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษา รางวัลการบริหารจัดการที่ดีด้านอื่น เช่น ด้านความโปร่งใส และรางวัลที่รับการยกย่องในการบริการสาธารณะอื่นๆจากหน่วยงานอื่น

5.1.3.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านชุมชน สังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และ 4) ด้านเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การดำเนินงานบริหารการศึกษาที่ดี โดยมีผู้พิมพ์หนังสือฉบับนี้ขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ของผู้นำ 2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ 3) ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ และ 4) ภาวะผู้นำของผู้นำ

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และ หลักความเสมอภาค 3) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และ 4) การปรับปรุงการดำเนินงาน

ด้านผลผลิต ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านสถานศึกษา 3) ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ 4) ด้านชุมชน สังคม

5.1.3.3 ผลการสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้วิจัยยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นที่ 1 และ 2 จากนั้นจัดประชุมอภิปรายแบบ MACR (Multi Attribute Consensus Reaching) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาร่างรูปแบบดังกล่าว ผลการพิจารณาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญและจำเป็น โดยรูปแบบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ฉ)

(1) ชื่อรูปแบบ รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ยังคงใช้วัตถุประสงค์ตามยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2.1) เพื่อเป็นแนวทางยกระดับคุณภาพการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยการใช้ตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี

(2.2) เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2.3) เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี

(2.4) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี

(2.5) เพื่อเป็นแนวทางในการติดตามและประเมิน ผลผลิตของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) ความเป็นมา (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ฉ)

(4) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยมีสาระในการพิจารณานำไปใช้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4.1) สภาพแวดล้อม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ
1) ด้านชุมชน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านกฎหมาย และ 4) ด้านเทคโนโลยี

(4.2) ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ของผู้นำ 2) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ 2) ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ และ 4) ภาวะผู้นำของผู้นำ

(4.3) กระบวนการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ
1) การวางแผน 2) การดำเนินงานโดยใช้ หลักการบริหารการศึกษาที่ดี 8 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม/จริยธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม/ร่วมฉันทานุมัติ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความเสมอภาค 3) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และ 4) การปรับปรุงการดำเนินงาน

(4.1) ผลผลิต ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านสถานศึกษา 3) ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ 4) ด้านชุมชน สังคม

(5) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้

(5.1) แนวทางระดับนโยบาย

(5.1.1) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

(5.1.2) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

(5.1.3) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลปัจจัยนำเข้าไปใช้ในการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการจัดการศึกษา

(5.1.4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำกระบวนการดำเนินงานการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้กำหนดให้เหมาะสมกับบริบท

(5.1.5) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถข้อมูลไปใช้กำหนดความคาดหวังด้านผลผลิตของการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5.1.6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปกำหนดในแผนงานการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5.1.7) กระทรวงมหาดไทยนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

(5.2) แนวทางระดับปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5.2.1) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5.2.2) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปใช้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5.2.3) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวชี้วัดเพื่อติดตามการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5.2.4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5.2.5) กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

(5.2.6) สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยขออภิปรายเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการระบุชัดเจนว่านำไปใช้กับหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ยังสามารถสร้างความเข้าใจและก่อให้เกิดเป้าหมายสำหรับผู้นำไปใช้ว่านำไปใช้เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาส่วนที่สำคัญของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดคือ องค์ประกอบรูปแบบรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่เกิดจากผลเฝ้าชั้นตอนที่ 1 ผลการปฏิบัติด้านการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลและชั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่า องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบมีส่วนสำคัญ

และสนับสนุนการบริหารการศึกษาที่ดีให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยนำการบริหารเชิงระบบของ Katz, D., & Kahn, R. L. (1978 : 186 -221) มาประยุกต์ใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ เพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานในพื้นที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่ภาครัฐมีนโยบายกระจายอำนาจในการบริการสาธารณะให้ประชาชนในประเทศให้ได้รับบริการการดูแลอย่างทั่วถึง การจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในงานบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของรัฐบาลตามที่บัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในทุกฉบับ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรูปแบบหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับนโยบายการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีผู้บริหารที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในลักษณะของการเมืองได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาเป็นผู้บริหาร ฉะนั้น การมีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีให้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมจะทำให้การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง โดยแต่ละองค์ประกอบผู้วิจัยขออภิปรายดังนี้

สภาพแวดล้อม เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยประกอบย่อย 4 องค์ประกอบสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ด้านชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย และ ด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมเป็นข้อมูลจำเป็นที่ส่งผลต่อระบบภายในของสถานศึกษา ที่มีองค์ประกอบทั้งทางด้านกายภาพ สังคม และกระทบกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Daft, 1989 : 45) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรนำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปพิจารณาเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดประเทศไทย 76 แห่ง มีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิศาสตร์ ปัญหาทางคมนาคม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ด้านศิลปวัฒนธรรม ความเจริญด้านสาธารณูปโภค และ สื่อเทคโนโลยี องค์การบริหารส่วนจังหวัดวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาอุปสรรค ข้อมูลของสภาพแวดล้อมภายในจังหวัดส่งผลให้เกิดแนวคิดให้ผู้บริหารนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชน

ด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารศึกษามีดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย วิสัยทัศน์ของผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำและภาวะผู้นำของผู้นำ เพราะผู้บริหารนับเป็นบุคคลสำคัญยิ่งต่อการบริหารการศึกษา เป็นเป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนทิศทางการทำงานจึงมีคำกล่าวในสำนวนไทย “หัวไม่ส่าย หางไม่กระดิก”(สำนวนไทย. ม.ป.ป., ปนัดดา ดิศกุล. 2557) ฉะนั้นผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยนำเข้าในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก (ธร สุนทรายุทธ. 2008 : 325) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไรกับสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะความสามารถนำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และภาวะผู้นำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพอย่างไร ผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์หากมีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีเป็นแนวทางให้พิจารณาก็จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการวิจัยของ Youngs and King (2002 : 643 - 670) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลสามารถทำให้โรงเรียนพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มขึ้นได้จริง ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตร จัดหาสื่อการเรียน การสอนและมีการบริหารจัดการที่ดี

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากระบวนการบริหาร การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ กระบวนการที่ดีจะช่วยให้การบริหาร การศึกษาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ผลคุณภาพการศึกษาย่อมดีขึ้น เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษา ดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรการศึกษาควรดำเนินการเป็นตามขั้นตอน ดังนี้ การวางแผน การดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารที่ดี 8 ประการ การนิเทศติดตามและประเมินผลและปรับปรุง (Deming. 1989 ซ 64) ในการบริหารการศึกษาที่ดี ฉะนั้นการดำเนินการจัดการบริหารการศึกษาที่ดี เป็นไปตามนโยบายของหน่วยภาครัฐในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สอดคล้องตามการบริหาร จัดการที่ดีของ World Bank ในโครงการการพัฒนาขององค์การUNPD และ UNESCAP ต้องมี หลักการกำหนด กติกา กฎเกณฑ์การบริหารปกครองที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรมให้เกิดการปฏิบัติ หน้าที่ขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมายในองค์กรอย่างมีความสุขต่อผลงานทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ

ด้านผลผลิต ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ด้านผู้เรียน ด้านสถานศึกษา ด้านองค์การ บริหารส่วนจังหวัด และด้านชุมชน สังคม เป็นผลที่เกิดจากการบริการการศึกษาให้แก่ประชาชน ตามที่รัฐกระจายอำนาจไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. 1-28) ซึ่งทุกฝ่ายมีความคาดหวังในผลคุณภาพการบริหาร จัดการศึกษารองการองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะด้านผลผลิตด้านนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวนนักเรียนที่สามารถผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น จำนวน นักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไป แล้วประกอบอาชีพและมีงานทำ จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้ว และ ผลงาน รางวัลของ นักเรียนในระดับต่างๆ ซึ่งผลของคุณภาพด้านผู้เรียนยังไม่เป็นที่พึงพอใจ (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. 55 - 60) ฉะนั้นรูปแบบบริหารการศึกษาที่ดีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉบับนี้ คาดหวังว่าจะช่วยส่งผลให้ผลผลิตด้านการศึกษาขององค์การ บริหารส่วนจังหวัดดีขึ้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ ดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 3 แผนนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 ที่ ระบุให้ รัฐต้องดำเนินงานตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2550 : 24) ฉะนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรให้สนับสนุนและการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรภายในองค์กร ให้ ได้รับผลงาน/รางวัล ด้านการศึกษาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดและมีจำนวนหน่วยงานอื่นขอเข้าเยี่ยม ชมการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และผลผลิตด้านชุมชน สังคม องค์การ บริหารส่วนจังหวัดมีความจำเป็นให้มีผลการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผล เพื่อให้ประชาชนพึง พอใจต่อภาระหน้าที่รับผิดชอบภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปพัฒนาต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2557: คำนำ)

แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้ ผู้วิจัย มีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ เกิดประโยชน์ต่อ องค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองพัสดุ ผู้อำนวยการกองช่าง และผู้อำนวยการสถานศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในหน่วยงานเดียวกัน การจัดการศึกษาก็จะขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สภาพท้องถิ่น และความต้องการของสถานศึกษา เนื่องจากมีแบบแผนการปฏิบัติงานชัดเจน เกิดการมองเห็นภาพการทำงาน จึงสามารถปฏิบัติงานการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเกิดความคล่องตัว เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสูงขึ้นเพราะคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสูงขึ้น คุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมย่อมดีขึ้นตามสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของกระทรวงมหาดไทยที่ต้องการให้จังหวัดมีการบริหารแบบบูรณาการที่มุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่ง การให้บริการการศึกษาเป็นการบริการสาธารณะที่พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนของประเทศ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2556:43)

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.3.1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาที่ดี ทั้ง 4 องค์ประกอบใหญ่ 23 องค์ประกอบย่อย และ 128 ตัวแปรคัดสรร ไปใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อตรวจสอบคุณภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.3.1.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรนำผลของการวิจัยไปใช้ในการจัดหลักสูตรฝึกผู้บริหารการศึกษา อบรมผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้อำนวยการกองที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.3.1.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้ พัฒนาบริบทของแต่ละท้องถิ่นกระบวนการบริหารจัดการ และกำหนดเป้าหมายผลผลิตของหน่วยงานของตนเอง ให้เหมาะสม

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

5.3.2.2 ควรพัฒนาตัวชี้วัดองค์ประกอบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.3.2.3 ควรพัฒนารูปแบบการประเมินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.2.4 ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหาร
โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ

5.3.2.5 ควรพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการบริหารการศึกษาที่ดีสำหรับผู้บริหาร
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. 2558. “รายชื่อจังหวัดในประเทศไทยเรียงตามจำนวนประชากร (ข้อมูลวันที่ 9 ธันวาคม ของทุกปี.)” [Online]. Available : <http://www.th.wikipedia.org>.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553. การคัดเลือกผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาดีเด่น ประจำปี 2553. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2556. แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2555-2558). [Online]. Available : www.dla.go.th/upload/ebook/column/2013/10/2089_5390.pdf
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2557. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครอง.
- กระทรวงมหาดไทย. 2559. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [Online]. Available : www.nkppao.go.th/content.
- กระทรวงมหาดไทย. 2559. แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2557. คู่มือการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. [Online]. Available: www.moe.go.th.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2559. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงศึกษาธิการ [online]. Available: www.bps.sueksa.go.th.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. [online]. Available: <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- โกวิท พวงงาม. 2550. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- โกวิท พวงงาม. 2557. “การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี”. วารสารการเมืองการปกครองกิจการสาธารณะ (Public Affairs). 4(2): 32-60.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชนิษฐา นิ่มแก้ว. 2554. “ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของบุคลากรในองค์กร กรณีศึกษาสำนักบริหารโครงการกรมชลประทานสามเสน” บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- คณะกรรมการคຸຸສຸສາ. 2556. **ข้อบังคับคຸຸສຸສາວ່າດ້ວຍจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556.** [Online]. Available : [http://www.kruinter.com/file/40020141020143017-\[kruinter.com\].pdf](http://www.kruinter.com/file/40020141020143017-[kruinter.com].pdf)
- คณะกรรมการคຸຸສຸສາ. 2556. **ประกาศคณะกรรมการคຸຸສຸສາ เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคຸຸສຸສາ ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.๒๕๕๖.** [Online]. Available: www.mbuisc.ac.th/wi/2.pdf
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2555. **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส อติวิทยากรณ์. 2553. **ผู้บริหารยุคใหม่.** [Online]. Available: <http://www.edu.tsu.ac.th/major/administration/Data/articles>.
- จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. 2551. **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 6 เรื่อง การประเมินผลนโยบาย.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉลาด จันทร์สมบัติ. 2550. “**การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้องค์การชุมชน.**” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชนิษฐภัค สิงหลกะ. 2549. “**การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.**” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตฤณ สุขนวล. ม.ป.ป.. “**การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านทุ่งไผ่.**” [Online]. Available: <http://www.gotoknow.org/posts/259634>
- ถวิลวดีบุรีกุล. 2551. **การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ถาวร คุณิรัตน์. 2553. “**การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารงบประมาณโดยการตรวจสอบธรรมาภิบาลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงพล เจริญคำ. 2552. “**รูปแบบบทความวิทยานิพนธ์.**” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทรงพล เจริญคำ. 2555. **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธรม. 2546. “**ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**.” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- เทพ สงวนกิตติพันธุ์. 2556. **มนุษย์สัมพันธ์ในหน่วยงาน**. ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.อุดรธานี. [Online] Available : www.stou.ac.th/Offices/rdec/udon/main/Document.
- เทือน ทองแก้ว. 2010. “**การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ**”. มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต. [online]. Available: <http://www.arit.dusit.ac.th/km/wcontent/uploads/2010/11/vision-dev.pdf>.
- ธ สุนทรายุทธ. 2551. **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- ธเนศวร เจริญเมือง. 2551. **ทฤษฎีและแนวคิด: การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่นภาคแรก**. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ
- ธีระ รุญเจริญ. 2550. **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2551. **การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ถาวร คุณนิรัตน์. 2553. “**การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารงบประมาณโดยการตรวจสอบธรรมาภิบาลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**.” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. **โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. 2552. **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลกรุ๊ป
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์. 2546. **รายงานตัวชี้วัดธรรมาภิบาล = Indicator of good governance**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญชม ศรีสะอาด.และสุริทอง ศรีสะอาด. 2552. **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. ม.ป.ป.. “**การพัฒนาการวิจัยโดยใช้รูปแบบ**.” [online]. Available: <http://www.du.msu.ac.th/sun/dr.boonchom/wedsideboonchom1/publications/08.pdf>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุษอริ ยีหมะ. 2550. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ปนัดดา ดิศกุล. 2557. 4 กรกฎาคม. “ปนัดดา ยืด หัวไม่ส่าย หางไม่กระดิก ลั่น ล้างทุจริตวงราชการ.”
ไทยรัฐออนไลน์. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/content/434172>
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. 2556. **หลักทฤษฎีและปฏิบัติบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก. .
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. 2548. “การวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมอภิปรายแบบ Multi –
Attribute Consensus Reaching: MACR.” (เอกสารอัดสำเนา)
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2553. **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พระมหาวิชาญ สุวิชาโน. 2555. “แนวคิดการบริหารการศึกษาตามหลักไตรสิกขากับแนวคิดตาม
ทฤษฎีเชิงระบบ เป็นความสอดคล้องกันที่ลงตัว”.
[Online]. Available: <http://www.vitheeabuddha.com/main.php>
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. **ราชกิจจานุเบกษา**.
เล่มที่ 120 (ตอนที่ 100 ก) : 1-16. [Online] Available:
library2.parliament.go.th/library/content_law/30.pdf
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2540 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2552). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 120 (ตอนที่ 109) : 1-22.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 119 (ตอนที่ 99) : 1-35.
- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. 2556. “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน”. สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2553. **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และราชการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2553. **การจัดการศึกษาท้องถิ่น : โดยชุมชนเพื่อชุมชน และสังคมไทย**.
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. 2555. “การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลอง
หลวงสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี” เขต1. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 126 หน้าที่ 9 ตอนพิเศษ. [Online]. Available https://www.opdc.go.th/Law/order/goodgovernance_order.pdf
- ระพี สาคริก. 2547. “ธรรมาภิบาล” วิถีชุมชนเพื่อชีวิตชุมชนไทย. (10)1 (ตุลาคม 2547) หน้า38.
- ระวี อรรถวิสัย. 2555. “การรักษาบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.” ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตน์ บัวสนธ์. 2552. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2550. มนุษย์สัมพันธ์ : พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : เกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- รัชนิวรรณ วนิชย์ถนอม. ม.ม.ป. สมรรถนะในระบบข้าราชการพลเรือนไทย. [Online] Available: www.competency.mju.ac.th/doc/6640.doc
- รัชนิวรรณ วนิชย์ถนอม. 2500. สมรรถนะในวันวาน วันนี้ และพรุ่งนี้ในสาระการปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา ผลวัฒน์. 2557. “ธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย”. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 8(2): 16-27.
- วชิรวัชร งามละม่อม. ม.ป.ป. “แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล”. นักวิชาการและนักวิจัยสถาบัน TDRM. [Online]. Available: www.trdm.co.th.
- วิชุกร นาครน. 2550. “การปกครองท้องถิ่นไทย.” คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. [Online]. Available: www.human.aru.ac.th/2012/images/.../kanprokkrongthongthinhai2555.pdf
- วิภาส ทองสุทธิ. 2551. การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร. อินทภาษา.
- วีรพงษ์ ไชยหงษ์. 2558 “แนวคิดในการพัฒนาโรงเรียน”. [Online] Available: http://drweerapong.blogspot.com/2015/02/blog-post_41.html.
- วุฒิสาร ตันไชย. ม.ม.ป.. การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่. [Online]. Available: <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm>.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศราวุธ สัจจ์ วรรณะ. 2555. “การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมภาค ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ”. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศักดิ์สุนทร ขวลาจันทร์. ม.ป.ป.. เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชาแนวคิดและทฤษฎีการปกครอง ท้องถิ่น. [Online]. Available : ckc.ac.th/learning/Ps/Ps07.pdf
- ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร. 2551. “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.” ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศูนย์สารสนเทศราชบัณฑิตยสถาน. 2558. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. [Online]. Available : <http://dict.longdo.com>.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2550. “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550.” ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา, ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 124, ตอนที่ 47 ก(วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2550) : 22.[Online]. Available: library2.parliament.go.th/giventake/content_cons50/cons2550.pdf
- สภาหอการค้าไทย. ม.ป.ป.. “ความเป็นมา ธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐและเอกชน.” [Online]. Available : www.thaichamber.org/scripts/detail.asp?nNEWSID=1219.
- สถาบันประปวกเกล้า. 2558. การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สถาบันประปวกเกล้า.
- สถาบันราชประชาสมาสัย. 2549. ธรรมาภิบาลบันดาลสุข. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.
- สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน. ม.ม.ป. หลักเกณฑ์การตัดสินรางวัลผลงานวิจัยดีเด่นด้านตลาดลงทุน สถาบันวิจัยเพื่อการลงทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [Online]. Available : https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/AttachFile_1471837238191.pdf
- สมเกียรติ พ่วงรอด. 2551. “ธรรมาภิบาลกับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ.” เอกสารเผยแพร่.1 - 3. [Online]. Available : suthep.crru.ac.th/mgnt68.doc
- สมบัติ ทีฆทรัพย์. 2554. คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักบริหาร. [Online] Available: region5.prd.go.th/ewt_news.php?nid=2228
- สมพร สุทัศนีย์. 2554. . มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัμμα รณิธย์. 2556. หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุทัศนาศุทธิสมบัติ. ม.ป.ป.. “ธรรมาภิบาลที่ดีคืออะไร (What is good governance).”
 [Online]. Available: http://www.weloveshopping.com/shop/show_article.php
- สุเทพ บุญเต็ม 2549. “การพัฒนาารูปแบบการกำกับติดตามสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”. ศึกษาศาสตร์
 ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเมธ แสงนิมิต. 2552. ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ส เสริญ การพิมพ์.
- สุเมธี จันทร์หอม. ม.ป.ป. “ผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ” [Online]. Available : [http:// www.flipbooksoft.com/upload/books/03.../110357-pro-director.pdf](http://www.flipbooksoft.com/upload/books/03.../110357-pro-director.pdf).
- สุเมธี จันทร์หอม. 2552. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการพัฒนาประสิทธิภาพ ของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากร
 มนุษย์บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุวรรณ พิณตานนท์และกาญจนา วัฒนสุนทร. ม.ป.ป. “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา
 ท้องถิ่น” (School Based Management for Local Development : SBMLD).
 กรุงเทพฯ : เอ็ดดูมิเดียพับลิชชิง.
- เสรี ชัดเข้ม. 2547. “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.” วารสารวิจัยและวัดผลทางการศึกษา.
 2(1), 15-42.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2551. “การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร หน่วยที่ 9 ประมวลสาระชุดวิชาการ
 วิจัยการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2552. “การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และพฤติกรรมผู้นำ เอกสาร
 ประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่อง“วิกฤติภาวะผู้นำ ทางการศึกษา: แนวทางการวิจัย
 และพัฒนา.” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [Online]. Available:
www.dla.go.th/servlet/EbookServlet?_mode=detail&ebookid.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555. **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการ
 บ้านเมืองที่ดี (Good Governance).** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2554. **คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำ
 รับรองการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555.** พิมพ์ครั้งที่
 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552. **คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐ
 ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating).**
 กรุงเทพฯ: พรีเมียร์ โพร จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552. **มาตรฐานความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2547. **สาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการไทย: การบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)**. [Online]. Available : www.catc.or.th/2013/attachments/file/.doc
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2556. **หลักสูตรผู้นำทีมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Team Leader).** [Online]. Available : <http://supataksorn.blogspot.com/2013/12/effective-team-leader.html>.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ม.ป.ป. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10(พ.ศ.2550-2554)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ม.ป.ป. **สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555 - 2559**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [Online]. Available : <http://www.nesdb.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ม.ป.ป. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555 – 2559**. กรุงเทพฯ ฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2548. **แนวทางการปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2553. **พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2552**. [Online] Available: <https://docs.google.com/file/d/0B0QqZeoMeRdmSVNHbm9UVjhneEU/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2556. **แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2556 – 2561**. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผน สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. 2550. “**การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542**.” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 116, ตอนที่ 63 (10 สิงหาคม พ.ศ.2542) : 15
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555. “**แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบ เอ็ดพ.ศ. 2555 – 2559**.” กระทรวงศึกษาธิการ. [Online]. Available : [RMUTTO News Post .old.rmutto.ac.th](http://www.rmutto.ac.th).
- สำนักประสานและพัฒนาจัดการศึกษาท้องถิ่น. 2558. **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี (พ.ศ. 2558-2560)**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. [Online]. Available : <http://www.dla.go.th/servlet/TemplateOrganizeServlet>.
- สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. 2558. **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น.
- สำนักประสานและพัฒนาจัดการศึกษาท้องถิ่น. ม.ป.ป. **สถิติข้อมูลโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นประจำปีการศึกษา 2556**. ส่วนแผนและงบประมาณทางการศึกษาท้องถิ่น, สำนักประสาน และพัฒนาจัดการศึกษาท้องถิ่น, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักพัฒนาระบบบริหารบุคคลส่วนท้องถิ่น. 2558. **คู่มือระเบียบกฎหมายการบริหารงานบุคคลส่วน ท้องถิ่น ประจำปี 2557**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาระบบการปกครองส่วน ท้องถิ่น.[Online]. Available:<http://www.dla.go.th/servlet/TemplateOrganizeServlet?organize=lo md>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. **การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551**. ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท เพลิน สตูดิโอ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552- 2559**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554. รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555. รายงานการงานวิจัยด้วยวิธีการถอดบทเรียนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการดีเด่น. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2555. การปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่ของกำนัน
และผู้ใหญ่บ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนวนไทย. ม.ป.ป. หัวไม่ส่าย หางไม่กระดิก. [Online]. Available: WWW.สำนวนไทย.com.
- เสาวลักษณ์ ปิติ. 2556. “แนวทางในการหารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย:
ศึกษารณการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในการบริหารกิจการท้องถิ่น”. นิตยสารธรรม
หาบัณฑิตคณะนิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. [Online]. Available:
<http://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2556/b182388.pdf>.
- หวน พันธุ์พันธ์. 2556. **นักบริหารมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. : โอเดียนสโตร์.
- หวน พันธุ์พันธ์. ม.ป.ป.. **เส้นทางสู่นักบริหารมืออาชีพ**. [Online]. Available :
www.facstaff.swu.ac.th/huan/เส้นทางสู่นักบริหารมืออาชีพ.doc.
- อริญ ธรรมโน. 2551. 20 พฤษภาคม. บรรยายสรุปย่อ “คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักบริหาร”
นักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 52. [Online]. Available :
www.oknation.net/blog/thaitraining/2008/05/29/entry-1.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตร. 2552. **แนวคิดเชิงระบบ (System Concept)**. [Online] Available:
[/http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision.28](http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision.28).
- อาภรณ์ รัตนมณี. ม.ป.ป. “**ทำไมการศึกษาไทยจึงพัฒนาช้า**”. [Online] Available :
<http://school8.education.police.go.th/technical/technical05.ht>.
- อุบล ยะไวทย์ณะวิชัย. 2553. “การบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารศาสตร์
สำนักบริหารและพัฒนาระชาการ, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อุดม ทุมโฆสิต. ม.ป.ป. **การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่ : บทเรียนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว**.
กรุงเทพฯ : แชนท์ โฟร์ พรินต์ติ้ง.
- อำนาจ ปินพิลา. 2554. **การบริหารราชการไทย**. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อำไพ หรคุณารักษ์. 2550. ศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาค เอเชียและแปซิฟิก สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ความรู้เพื่อประชาชน ชุด การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ลำดับที่ 1 คิด..มอง..คาดการณ์..เกี่ยวกับ.. การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนใน บริษัทไทย. นนทบุรี. : สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- Abraham, M., Crawford, J. and Fisher, T. 1999. Key “factors predicting effectiveness of cultural Change and improved productivity in implementing total quality management”. **International Journal of Quality & Reliability Management**, 16(2), 112 – 132.
- Bamber, P. Bullivant, A. Glover, A. King, B. and McCann, G. 2016. “A comparative review of policy and practice for Education for Sustainable Development / Global Citizenship in teacher education across the 4 nations of the UK.” **Education in Management**. 30(3): 112-120.
- Bergman, Stagg, and Coulter. 2006. **Management**. 4th ed. Pearson Education Australia.
- Daft, R.L. 1989. **Organization Theory and Design**. 6thEd, Cincinnati. Ohio: South Western College Publishing.
- Deming, W.E. 1986. **Out of the Crisis**. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology.
- Dewey, J. 1969. **Philosophy, Education, and Reflective Thinking**. In Thomas O.Buford Toward a Philosophy of Education.pp 180-183.
- DuBrin, J. A.. 2007. “ **Leadership Research Findings,Practice,and Skills**. ” Boston : Houghton Mifflin Company.
- Easton, D. 1953. **The Political System An Inquiry into the State of Political Science**. New York : Alfred A Knopf.
- Gibson, M. T. 2015. “Ethos and vision realization in sponsored academy schools”. **Management in Education**. 29(1), 9–13. DOI:10.1177/0892020614559237.
- Givens, R. J. 2008. “Transformational Leadership: The Impact on Organizational and Personal Outcomes”. **Emerging Leadership Journeys**. 1(1): 4-24.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Green, T. L. 2017. “School as Community, Community as School: Examining Principal Leadership for Urban School Reform and Community Development.” **Education and Urban Society**. 1 –25. DOI: 10.1177/0013124516683997.
- Guilford, J.P. 1967. “ **Traits of Creativity** ” in *Creativity and Its Cultivation*. New York : Harper & Row.
- Hair, J., Blak, W.C., Barbin, B.J., Anderson, R.E., & Tatham, R.L. 2010. **Multivariate data analysis**. New Jersey: Upper Sandle River, Prentice Hall, p. 94 – 118.
- Heilig, J. V., Ward, D. R., Weisman, E. & Cole, H. 2014. “Community-based school finance and accountability: A new era for local control in education policy”. **Urban Education**. 49(8), 871 –894. DOI: 10.1177/0042085914557647.
- Tennekes, Hendrik Joost. 2005. **Donors and Good Governance : Analysis of a policydiscourse in the Netherlands and Germany**. PhD. Dissertation, Universiteit Twente.
- Jayanandhan, S. R. 2009. “John Dewey and a Pedagogy of Place.” **Philosophical Studies in Education**. 40 : 104-112.
- Katz, D., & Kahn, R. L. 1978. **The social psychology of organization** (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons, 186 – 221.
- Keeves, J.P. 1997. **Model and Model Building**. In J.P. Keeves (ed). *Educational Research, Methodology, and Measurement: An International Handbook*. 2nd ed. New York: Elsevier Science, Inc.
- Kimmet , P. 2005. **The Politics of Good Governance in the Asean 4**. Master Degree, Griffith University, p. 32.
- King, J.A., Stevahn, L., & Minnema, J. 2001. “Toward a taxonomy of essential program evaluator competencies” . **American Journal of Evaluation**, 22(2), 229–247.
- King, N. 2006. **What is template analysis?** [Online]. Available: http://www.hud.ac.uk/hhs/research/template_analysis/whatis.htmRobbins.
- King, N. 2004. **Using templates in the thematic analysis of texts**. In Cassell. C, & Symon. [Online]. Available: *G. (Eds.) Essential guide to qualitative methods in organizational research*, pp. 256-270. London: Sage.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Lee, Molly N. N.. 2016. “Contemporary education policies in Southeast Asia: common philosophical underpinnings and practices.” *Asia Pacific Educ.Rev.* 17:465–478 DOI 10.1007/s12564-016-9443-8.
- Laguerre, J. C. 2010. **Can leadership be developed by applying leadership theories? An examination of three theory-based approaches to leadership.** Rhode Island College. [Online]. Available: http://digitalcommons.ric.edu/honors_projects.
- Marcella, C.C.. 2005. “**Eductional Governance of the Morongo Unified School District.**” [Online]. Available : <http://proquest.uni.com/pqd,wep>
- Mårtensson, K., and Roxå, T. 2016. “Leadership at a local level – Enhancing educational Development”. *Educational Management Administration & Leadership*, 44(2) 247–262.
- Morton, S. 2011. “Performance management or managing performance? Supporting a vision to become outstanding.” *Management in Education*, 25(1), 10–14. DOI: 10.1177/0892020610387958.
- Qudrat-I Elahi, Khandakar 2009. **UNDP on good governance.** [Online]. Available: https://www.academia.edu/8510458/UNDP_on_good_governance.
- Nolan,B. et al. 2008. **Model Driven Systems Development with Rational Products.** [Online]. Available: <http://www.redbooks.ibm.com/redbooks/pdfs/sg247368.pdf>.
- Patton, D. 2008. “What is Good Governance?” [Online]. Available: http://www.imakenews.com/cppa/e_article001108315.cfm?x=b6Gdd3k,b30DNQww,w
- Rasekhi, A. and Mohammadi, J.. 2016. “Study on Power Centers in Iran: Continuum of Political, Social and Economic Power as a Framework for Discipline Analysis.” **Open Journal of Political Science**, 105-113.
- Robbins, S.P.. 1990. **Organization theory structure, design, and applications.** (3rd ed.). Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall International Inc.
- Robbins, Bergman, Stagg, and Coulter. 2006. **Management.** 4th ed. Pearson Education Australia.
- Tolley, J. and Flecknoe, M.. 2003. “Evaluation of an ‘Excellence Cluster’ of schools”. **Management in Education**, 17, 4, pp. 10-13.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Terziovski, M. and Guerrero, J.L. 2014. “Sustainable Development Orientation (SDO) Practice and Its Impact on Innovation Performance”. *JCERI, UDC: 005.591.6:332.146.2]:303.723/.724(94).*
- United Nation (UN). 2000. **Building Parter for Good Governance.** New York : United Nation Press.
- UNDP. 1997. **Governance for sustainable human development.** A UNDP policy document. [Online]. Available: <http://www.magnet.undp.org/policy/chapter1.htm>.
- UNESCO 2009. **Characteristics of good governance.** [online]. Available: https://www.researchgate.net/figure/266_021311_fig3_Figure-3-Characteristics-of-Good-Governance-Source-UNESCO-2009.
- UNESCO 2005. **Good governance is a concept that has come into regular use in political science.** [Online]. Available: : http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=5205&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=21.html.
- Unescap. 2009. **“What is good governance.”** [Online]. Available : <http://www.unescap.org/pdd/prs/ProjectActivities/Ongoing/gg/governance.asp>
- Wageningen, Herman Kok, Mobach, Mark and Omta, Onno. 2015. Predictors of study success from a teacher’s perspective of the quality of the built environment, **Management in Education**, 29(2) 53–62 DOI: 10.1177/0892020614553719.
- Youngs, P. & King, M. B. 2002. “Principal for professional development to build school capacity.” **Educational Administration Quarterly**, 38(5), 643-67.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 0044

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๗ มกราคม 2559

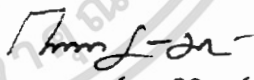
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน

ด้วย นางนิภา บุรณกิจ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ท่าน และเก็บเอกสาร เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล เพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ มะโน)
คณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.090-127-2414

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 1309

วันที่ ๔ เมษายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยนางนิภา บุรณกิจ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด” โดยมี รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.สร สุนทรายุทธ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจและประเมินแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ และประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางนิภา บุรณกิจ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้ แบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

๕ มิ
๕๙/๖๕๙

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางนิภา บุรณกิจ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด” โดยมี รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.ธร สุนทรายุทธ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางนิภา บุรณกิจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ภายในหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๐-๑๒๗-๒๔๑๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1593

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒๖ เมษายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางนิภา บุรณกิจ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด” โดยมี รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.ธสุนทรายุทธ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางนิภา บุรณกิจ ทดลองใช้แบบสอบถาม ภายในหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.090-127-2414

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/0001

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๔ มกราคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม
เรียน

ด้วย นางนิภา บุรณกิจ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ได้จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม
(Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน
เรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้ดำเนินรายการ ในวันเสาร์ที่ 21
มกราคม 2560 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ห้อง ค 234 ชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 040-127-2414

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร่าง)
 รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 ในประเทศไทย

A good Education Management Model
 of The Provincial Administration in Thailand

โดย
 นางนิภา บุรณกิจ

หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ร่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานที่จัดบริการงานสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในจังหวัด งานการศึกษาเป็นงานสาธารณะประโยชน์ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่บริการให้กับประชาชนที่รับผิดชอบให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี รูปแบบการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อศึกษาถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในประเทศไทย ที่มีข้อแตกต่างกับการบริหารการศึกษาขององค์กรแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทั้งประเภทและขนาดขององค์กร ตลอดจนบริบท สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่รวมถึงบุคลากรและงบประมาณที่มีจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน รูปแบบการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ย่อมมีการบริหารที่แตกต่างกันตามสภาพภายใต้หลักการและระเบียบ กฎหมายเดียวกัน โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดของแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ และรับมอบนโยบาย และดูแลบริหารจัดการการศึกษาที่ดีให้สถานศึกษาจัดการการศึกษาเป็นไปตามบริบท

การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย มีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบและกำหนดตามกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องแผนนโยบายงานโครงการต่างๆ การใช้เงินงบประมาณและการบริหารบุคคล อำนาจการอนุมัติอยู่ที่นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ต้องผ่านความเห็นชอบคณะกรรมการสภาบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะกรรมการจังหวัด การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่มีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ชัดเจน ดังนั้นเพื่อให้เกิดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ดี การร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางยกระดับคุณภาพการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยการใช้ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี
4. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี
5. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการติดตามและประเมิน ผลผลิตของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมา

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการกระจายอำนาจและได้มีพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4.กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา ได้กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ ในการบริหารจัดการศึกษาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ทุกระดับ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การศึกษาในระบบ (Formal Education) 2) การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) 3) การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) การจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ เป็นไปตามระเบียบกฎหมายการกระจายอำนาจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดูแล ข้อแตกต่างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดของแต่ละองค์กร ในเรื่องสภาพแวดล้อม ทางสังคมประเพณีวัฒนธรรม เศรษฐกิจ รวมทั้งขนาดและจำนวนโรงเรียนที่รับผิดชอบ งบประมาณและลักษณะการบริหารจัดการที่ผู้บริหารองค์กรมาจากการเลือกตั้ง ลักษณะการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นที่เกิดจากเสียงประชาชน ผู้บริหารแต่ละบุคคลที่มีแนวคิดอุปนิสัย วิสัยทัศน์ที่ต่างกันไป อีกทั้งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีเอกภาคในอำนาจในการบริหารและการอนุมัติที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและคณะกรรมการจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการเป็นประธานที่ระเบียบกฎหมายกำหนดเป็นการตรวจสอบอำนาจการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

จากสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สอดคล้องกับที่ภาครัฐมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหมวดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อประโยชน์ต่อท้องถิ่นในจังหวัด และตอบสนองความต้องการของประชาชน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความใกล้ชิดกับประชาชน รัฐบาลจึงได้มีการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นมากขึ้น รัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการบริหารปกครองท้องถิ่นในมาตรา 78 เป็นเครื่องประกันว่ารัฐจะต้องปรับระบบการดำเนินงานและระบบความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนในเชิงอำนาจหน้าที่ อีกทั้งต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้านต่างๆ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงระบบการทำงานของภาครัฐว่าต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่พร้อมกับการพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และให้รัฐมุ่งเน้นการทำงานตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ทั้งนี้ในรายละเอียดยังมีการกำหนดเพิ่มเติมว่ารัฐจะต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะที่รวดเร็ว มีคุณภาพ โปร่งใส และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้แนวนโยบายพื้นฐานของรัฐบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงได้มีการกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น การมีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้หลักการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดจึงมีความจำเป็นเพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้ให้เกิดคุณภาพการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยต่อไป รูปแบบของการบริหารจัดการที่ดี เป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารในทุกหน่วยงานองค์กร ที่จะให้การดำเนินการการศึกษาอย่างมีระบบมีขั้นตอนที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาบนพื้นฐานของหลักการบริหารที่ดี 8 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม/จริยธรรม 3) หลักความรับผิดชอบ 4) ความโปร่งใส 5) หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม 6) หลักประสิทธิภาพ 7) หลักประสิทธิผล 8) หลักความเสมอภาค โดยใช้หลักการบริหารที่ดีนำไปสู่รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด ที่ค้ำประกันประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการ และ 4) ผลผลิต เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี 4) ผลผลิต ซึ่งแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย

1. สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 - 1.1 ชุมชน สังคม
 - 1.2 เศรษฐกิจ
 - 1.3 กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
 - 1.4 เทคโนโลยี
2. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย
 - 2.1 วิสัยทัศน์ของผู้นำ
 - 2.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ
 - 2.3 ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารของผู้นำ
 - 2.4 ภาวะผู้นำของผู้นำ
3. กระบวนการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย
 - 3.1 การวางแผน
 - 3.2 การดำเนินงาน
 - 3.2.1 การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม
 - 3.2.2 การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

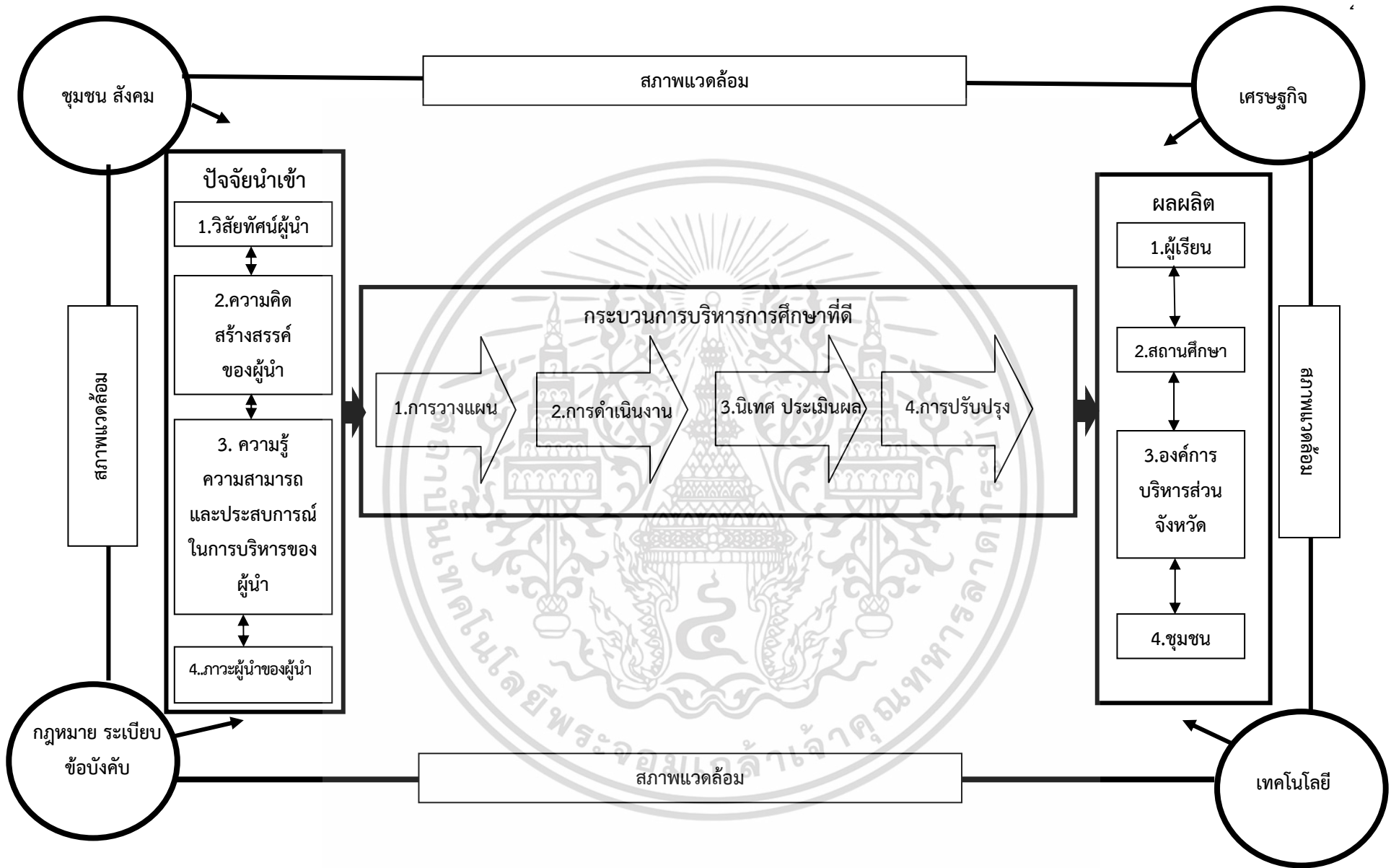
- 3.2.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ
- 3.2.4 การดำเนินงานโดยใช้ความโปร่งใส
- 3.2.5 การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม
- 3.2.6 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ
- 3.2.7 การดำเนินงานโดยหลักประสิทธิผล
- 3.2.8 การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค
- 3.3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
- 3.4 การปรับปรุงการดำเนินงาน
- 4. ผลผลิต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย

- 4.1 ผู้เรียน
- 4.3 สถานศึกษา
- 4.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 4.4 ชุมชน

จากข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย สามารถแสดงรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยได้ ดังภาพที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย

จากภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย สามารถอธิบายรายละเอียด ได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม เป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งผู้บริหารต้องนำมาใช้พิจารณาในการวิเคราะห์เพื่อนำ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ของสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้าน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยี โดยสภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาของ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดประเทศไทย 76 แห่ง มีความแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษา สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัด แต่ละแห่งมากำหนดวิสัยทัศน์ กำหนด ยุทธศาสตร์ และดำเนินการตามแผนพัฒนาขององค์กรไปสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสภาพแวดล้อมที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจำเป็นต้องวิเคราะห์เพื่อให้การจัดการศึกษา ตอบสนองต่อสังคมชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านชุมชน สังคม ในการบริหารการศึกษาที่ดีต้องคำนึงสภาพของชุมชน สังคมของ พื้นที่แต่ละจังหวัด โดยพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูล ในประเด็นต่างๆดังนี้

1.1.1 สภาพแวดล้อมชุมชน สังคม เชิงกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติได้แก่ ธรรมชาติป่าเขาทางภูมิศาสตร์ และที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง ได้แก่

- 1) การจัดทำผังเมืองที่อยู่อาศัยสนับสนุนความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร
- 2) การคมนาคม และระบบสาธารณูปโภคสะดวกเหมาะสม

1.1.2 สภาพแวดล้อมชุมชน สังคม เชิงนามธรรม ได้แก่

- 1) สนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น
- 2) สนับสนุนกิจกรรมธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

1.1.3 สภาพแวดล้อมคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคม ได้แก่

- 1) แก้ปัญหาและป้องกันยาเสพติด การมีแหล่งอบายมุข
- 2) แก้ปัญหาและป้องกันแหล่งอบายมุข
- 3) แก้ปัญหาและป้องกันแหล่งเสื่อมโทรม

1.2 ด้านเศรษฐกิจ ในการบริหารการศึกษาที่ดีองค์กรบริหารส่วนจังหวัดต้องคำนึงถึง สภาพทางเศรษฐกิจมาวางแผนให้ประชาชนของชุมชน สังคม มีอาชีพ และการประกอบธุรกิจที่ เหมาะสมกับภูมิภาคให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ ให้กับชุมชน สังคม ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.2.1 การพัฒนาความรู้และทักษะ

1.2.2 การส่งเสริมการลงทุนทั้งภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมเพื่อลดอัตรา การว่างงานให้กับประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.3 การสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการชุมชนและสถานศึกษาเพื่อเพิ่มให้เกิดทางเลือกด้านอาชีพกับประชาชน

1.2.4 การสนับสนุนกิจกรรมเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ และผลผลิตเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ

1.3 **ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ** ในการบริหารจัดการศึกษาที่ดี องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเป็นมีภูมิรู้เข้าใจและนำมาดำเนินงานจัดการศึกษาให้ถูกต้องตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับกำหนด ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.3.1 การใช้ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

1.3.2 การออกระเบียบเพื่อกำหนดขอบเขตภาระหน้าที่การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.3.3 การออกข้อบังคับเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้สถานศึกษาได้ปฏิบัติตามบริบทของพื้นที่

1.3.4 การใช้ระเบียบ ข้อบังคับ จัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาเพื่อถ่วงดุลอำนาจการแทรกแซงทางการเมือง

1.3.5 ประชาสัมพันธ์ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ให้ทราบโดยทั่วกัน

จะเห็นได้ว่า กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับมีไว้ เพื่อให้ผู้บริหารมีแนวทาง มีข้อมูลในการปฏิบัติไปกำหนดวิสัยทัศน์ และ วางแผนการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบริหารการศึกษาที่ดี

1.4 **ด้านเทคโนโลยี** เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการบริหารการศึกษาที่ดี องค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องนำข้อมูลมาพิจารณาและคำนึงถึงการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.4.1 การนำเทคโนโลยีมาบริหารจัดการพัฒนาประชาชนเมืองให้รองรับการเปลี่ยนแปลง

1.4.2 การนำเทคโนโลยีมาบริหารจัดการความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับสังคมของประชาชนแต่ละพื้นที่

1.4.3 การนำเทคโนโลยีมาใช้จัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

1.4.4 การนำเทคโนโลยีมาใช้บริการงานอื่นๆเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน

1.4.5 การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากข้อมูลข้างต้น สภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นข้อมูล สภาพแวดล้อมทางชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยีข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด นำข้อมูลในการสร้างวิสัยทัศน์ โดยนำความรู้และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสบการณ์มาใช้ดำเนินการจัดกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี ขององค์การบริหารผู้บริหารส่วนจังหวัดให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามที่คาดหวังต่อไป

2. ปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยนำเข้า เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยปัจจัยนำเข้าสำคัญ คือ ผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่ต้องวางแผนและกำหนด คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการดำเนินงาน เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารจำเป็นต้องมี วิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีความรู้ ประสบการณ์และมีภาวะผู้นำโดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจัยนำเข้าที่ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ของผู้นำ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในจังหวัด ดังนี้

- 2.1.1 การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน
- 2.1.2 มุ่งให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่พอเพียง
- 2.1.3 ใช้การศึกษาเป็นภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต
- 2.1.4 การมีส่วนร่วมสร้างเมืองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งการท่องเที่ยวและศูนย์การเรียนรู้

2.1.5 พัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย

2.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในจังหวัด ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความกระตือรือร้นและทำงานเชิงรุก

2.2.2 ยกย่องและสนับสนุนการเรียนของเยาวชนในท้องถิ่น

2.2.3 ส่งเสริมทักษะด้านกีฬาของเยาวชนในท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ

2.2.4 พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย

2.2.5 การสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน

2.3 ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ ที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในจังหวัด ดังนี้

2.3.1 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 มีการศึกษาดูงาน การประชุมอบรมสัมมนา การติดตามข่าวสารการศึกษาทั้งในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

2.3.3 นำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการประเมินผล

2.3.4 นำความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการพิจารณาแต่งตั้งและมอบหมายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.5 สามารถดำเนินการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดมีประสิทธิภาพ

2.3.6 สามารถจัดการทรัพยากรที่อยู่ในขอบเขตจำกัดไปสู่การพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.7 ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร

2.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ดังนี้

2.4.1 การปฏิบัติที่ดีมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ โอกาสและมีความจริงใจ ความเอื้ออาทร

2.4.2 กำกับดูแลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 บริหารเวลาในการปฏิบัติงาน

2.4.4 การตัดสินใจรอบคอบรวดเร็วเหมาะสมกับภาวะสถานการณ์

2.4.5 มุ่งมั่นขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการศึกษาไปสู่ทิศทางเดียวกัน

2.4.6 ดูแล จัดสวัสดิการ และพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรอย่างเป็นธรรม

การศึกษาที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ฉะนั้น การบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรมี ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ ผู้บริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภูมิรู้ มีความสามารถและประสบการณ์ ทั้งมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร และพัฒนาตนเองให้พร้อมยอมรับ การเปลี่ยนแปลง เปิดใจกว้าง รวมทั้งพัฒนาผู้นำภายในองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจในทิศทาง เดียวกันในการนำทรัพยากร อันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์มาใช้เพื่อให้เกิด กระบวนการบริหารจัดการองค์กรและหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่อง ของงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การประเมินผล และส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนาประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรกำหนดกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของจังหวัดในด้านชุมชน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศึกษานำมากำหนดปัจจัยนำเข้า ที่ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาที่มีสู่ทักษะการบริหารและนำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และภาวะของการเป็นผู้นำ เพื่อใช้ในการกำหนดกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีประกอบด้วย 4 โดยแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการวางแผนที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในจังหวัด ให้เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.1 ทบทวนแผนและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา
- 3.1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกที่มีผลกระทบกับการจัดการศึกษา
- 3.1.3 วางแผนจัดการศึกษาโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประชาชน
- 3.1.4 วางแผนในการจัดวางตัวบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์
- 3.1.5 วางแผนการใช้เงินให้เหมาะสมกับความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทสภาพแวดล้อม
- 3.1.6 จัดให้มีที่ปรึกษาจากเชี่ยวชาญด้านการศึกษาให้คำแนะนำในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการบริหารการศึกษาที่ดี เป็นการจัดการบริหารตามหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ที่มีหลักการกำหนด กติกา กฎเกณฑ์การบริหารปกครองที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรมให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมายในองค์กรอย่างมีความสุขต่อผลงานทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี 8 ประการ ดังต่อไปนี้

3.2.1 การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกรอบที่กำหนด จึงควรดำเนินงานให้เกิดการใช้หลักนิติธรรม ดังนี้

- 1) ใช้พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างเคร่งครัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) กำหนดระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางเฉพาะของหน่วยงานสำหรับให้บุคลากร ในองค์กรได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน
- 3) คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานเป็นหลักไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 4) จัดประกาศและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกคนได้ทราบโดยทั่วกัน
- 5) จัดอบรม พัฒนาบุคลากรให้ความรู้และความตระหนักต่อกฎระเบียบ สิทธิหน้าที่ และข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่
- 6)ใช้อำนาจตามบทบาทและขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาลงโทษและให้รางวัล
- 7) ปรับปรุง หรือยกเลิก ระเบียบให้เกิดความเหมาะสมตามสถานการณ์

3.2.2 การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานต่างๆด้วยจิตสำนึกยึดมั่นในสิ่งดีงาม ในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปฏิบัติตนโดยใช้หลักการครองตนและครองคน
- 2) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3) ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ แบ่งปันมีความรักสามัคคี มีการทำงานเป็นทีม
- 4) ยกย่องและให้กำลังใจ ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมจริยธรรม

3.2.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานต่างๆด้วยจิตสำนึกและการปฏิบัติตนแสดงความรับผิดชอบต่อจัดการศึกษาให้กับประชาชน ดังนี้

- 1) กำหนดขอบข่ายและภาระงานของบุคลากรทุกตำแหน่งอย่างชัดเจน
- 2) ตั้งใจใส่ใจและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกสถานการณ์
- 3) แสดงความรับผิดชอบต่อข้อเสียหายที่เกิดขึ้นในองค์กร
- 4) จัดให้มีระบบบริการความเสี่ยงในองค์กร
- 5) รับฟังข้อคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง
- 6) สร้างค่านิยมให้ประชาชนเกิดการร่วมรับผิดชอบต่อสังคม

3.2.4 การดำเนินงานโดยใช้หลักความโปร่งใส การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องดำเนินงานจัดการศึกษาอย่างเปิดเผยให้กับประชาชนในจังหวัด อีกทั้งการดำเนินงานต้องสามารถตรวจสอบได้ จึงควรดำเนินงานใช้หลักความโปร่งใส ดังนี้

- 1) สร้างระบบความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันอย่างเปิดเผย
- 2) เปิดเผยแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา แผนงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีและรายงานประจำปีต่อสาธารณะชน อย่างสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) ประกาศหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพผลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้บุคลากรได้รับรู้โดยทั่วกันก่อนการประเมิน
- 4) จัดช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆที่หลากหลาย
- 5) จัดให้มีระบบการตรวจสอบการเบิกเงินงบประมาณตามระเบียบบริหารราชการ
- 6) แต่งตั้งตัวแทนจากผู้เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

3.2.5 การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในองค์กร และประชาชน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบติดตาม ร่วมประเมินผล ในการจัดการศึกษา จึงควรดำเนินงานใช้หลักการมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) ให้ทุกฝ่ายร่วมสร้างความตระหนักแก่บุคลากรภาระหน้าที่การมีส่วนร่วมให้เกิดความกระตือรือร้นถึงสิทธิและการใช้สิทธิ์ ที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
- 2) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรจัดการศึกษา
- 3) จัดทำประชาคมจากชุมชนสู่การวางแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาการศึกษา
- 4) จัดให้มีคณะกรรมการร่วมพิจารณาถ้อยแถลงขององค์กรจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
- 5) สร้างภาคีเครือข่ายการปฏิรูปการศึกษาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา

3.2.6 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานจัดระบบโดยการใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับทรัพยากรให้คุ้มค่ากับการลงทุนในการจัดคุณภาพศึกษา จึงควรดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ ดังนี้

- 1) วางเป้าหมายชัดเจนและตอบสนองความต้องการของชุมชน
- 2) วางระบบการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป
- 3) กำหนดวิธีการทำงาน การใช้วัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณ ระยะเวลา และทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- 4) ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน

3.2.7 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานส่งเสริมให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายในการจัดคุณภาพศึกษา จึงควรดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล ดังนี้

- 1) บุคลากรปฏิบัติหน้าที่บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
- 2) ระบบสารสนเทศก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) การจัดการศึกษาของท้องถิ่นบรรลุตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 4) ผลการดำเนินงานสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ สังคมและทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 5) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าทางวิชาการศึกษา
- 6) สํารวจผลความพึงพอใจและการประเมินโครงการกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาการศึกษา

3.2.8 การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานจัดการศึกษาให้เกิดสิทธิเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึงให้กับประชาชนในจังหวัด จึงควรดำเนินงานโดยใช้หลักเสมอภาค ดังรายละเอียด ดังนี้

- 1) การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาส หรือพิการ เป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ความเสมอภาคที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- 2) กำหนดนโยบายบริการต่อผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันไม่แบ่งพรรคพวก ไม่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง
- 3) จัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในองค์กร อย่างทั่วถึงและเสมอภาค
- 4) บุคลากรในองค์กรให้การยอมรับและพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆที่หน่วยงานกำหนดขึ้น
- 5) จัดบริการสาธารณูปโภค วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ

จากการดำเนินการตามกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้หลักการบริหารการศึกษาที่ดี 8 ประการ จะเป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจที่มีความคุ้มค่าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานที่วางแผนงานว่ามีการดำเนินงานตามแผนงาน และนโยบายที่มุ่งจัดการศึกษาที่ดีให้กับประชาชนในจังหวัด โดยการดำเนินงานดังนี้

- 3.3.1 วางแผน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 3.3.2 แต่งตั้งคณะนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ด้านการศึกษาให้เหมาะสมมีจำนวนเพียงพอกับภาระหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.3 กำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเป็นรายปีอย่างชัดเจน

3.2.4 จัดทีมงานให้คำปรึกษาด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2.5 ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานและนิเทศการสอน

3.2.6 ดำเนินการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินงาน การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ควรมีนำ ข้อมูลในการดำเนินงาน วางแผนงาน กระบวนการดำเนินงาน และการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน มีปัญหาใดและสิ่งใดที่ควรนำไปส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการบริหารการศึกษาที่ดีให้กับประชาชนในจังหวัด โดยควรดำเนินงาน ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน/โครงการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนางาน/โครงการที่เกิดความยั่งยืน

3.4.2 วิเคราะห์ความสำเร็จของงาน/โครงการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนางาน/โครงการที่เกิดความยั่งยืน

3.4.3 ระดมความคิดเพื่อวางแผนการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3.4.4 มาตรฐานการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการ

3.4.5 นำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เกิดความยั่งยืน

จากกระบวนการการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องนำสภาพแวดล้อมของจังหวัดในด้านชุมชน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา มาสร้างมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการการศึกษาที่มีสู่ทักษะการบริหารและ นำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และภาวะของการเป็นผู้นำ มาวางแผน ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคนิคการบริหารจัดการไปสร้างกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี เป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ ติดตาม และการวัดประเมินผล ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลผลิตคุณภาพการศึกษา

4. ผลผลิต

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในจังหวัดด้านชุมชน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยี เป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีในการจัดทำและกำหนดเป้าหมายภาพความสำเร็จใน แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา 4 ปี แผนงบประมาณประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาเกิดผลผลิต 4 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านผู้เรียน ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะมีผล ดังนี้

- 4.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติ
- 4.1.2 นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 4.1.3 จำนวนนักเรียนที่สามารถผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น
- 4.1.4 จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- 4.1.5 จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วประกอบอาชีพและมีงานทำ
- 4.1.6 จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้ว
- 4.1.7 ผลงาน รางวัลของนักเรียนในระดับต่างๆ

4.2 ด้านสถานศึกษา ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพสถานศึกษาที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะมีผล ดังนี้

- 4.2.1 สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ
- 4.2.2 วัสดุครุภัณฑ์สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการ
- 4.2.3 จำนวนบุคลากรของสถานศึกษามีความเพียงพอต่อการจัดการศึกษา
- 4.2.4 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อการจัดศึกษา
- 4.2.5 ผลงาน/รางวัลที่สถานศึกษาได้รับจากการบริหารจัดการศึกษา
- 4.2.6 สถานศึกษามีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน

4.3 ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะมีผล ดังนี้

- 4.3.1 ความมั่นใจของประชาชน ชุมชนต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 4.3.2 คุณภาพการบริการด้านการดูแลช่วยเหลือ พัฒนาการ คนพิการ เด็กเยาวชน และการช่วยเหลือสังคม
- 4.3.3 คุณภาพการจัดบริการห้องสมุดและอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน
- 4.3.4 คุณภาพของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.5 ผลงาน/รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษาที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดได้รับ

4.3.6 จำนวนหน่วยงานอื่นขอเข้าเยี่ยมชมการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด

4.4 ด้านชุมชน สังคม ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพชุมชน สังคม ที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด ชุมชน สังคม ควรมีผลดังนี้ ดังนี้

4.4.1 คนในชุมชน ได้รับการบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง

4.4.2 คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจ ต่อสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนของตนเอง

4.4.3 คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจหลักการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.4.4 ชุมชนเข้มแข็งมีความอบอุ่น รักสามัคคี

4.4.5 ผู้นำชุมชนแต่ละพื้นที่พึงพอใจต่อนโยบาย และการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด

4.4.6 ชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ

4.4.7 ชุมชนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้คนในชุมชนมีรายได้จากรายละเอียดของผลผลิตดังกล่าวข้างต้น ย่อมส่งผลให้เกิดพลเมืองในประเทศไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดี สภาพเศรษฐกิจสังคมย่อมส่งผลดีตามไปด้วย

แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้

1. แนวทางระดับนโยบาย

1.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

1.2 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

1.3 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลปัจจัยนำเข้าไปใช้ในการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนจังหวัดในด้านการจัดการศึกษา

1.4 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำกระบวนการดำเนินงานการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้กำหนดให้เหมาะสมกับบริบท

1.5 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถข้อมูลไปใช้กำหนดความคาดหวังด้านผลผลิตของการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปกำหนดในแผนงานการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.7 กระทรวงมหาดไทยนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

1.8 กระทรวงศึกษาธิการนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

1.9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญาตรีขั้นพื้นฐานนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

2. แนวทางระดับปฏิบัติ

2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทย ไปใช้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวชี้วัดเพื่อติดตามการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5 สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในประเทศไทยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

A good Education Management Model
of The Provincial Administration

โดย
นางนิภา บุรณกิจ

หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง แผนภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประกอบด้วย คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ความเป็นมา 3) องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต 4) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานที่จัดบริการงานสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในจังหวัด ที่มีข้อแตกต่างกับการบริหารการศึกษาขององค์กรแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทั้งประเภทและขนาดขององค์กร ตลอดจนบริบท สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่รวมถึงบุคลากรและงบประมาณที่มีจำนวนมาคน้อยแตกต่างกัน รูปแบบการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีการบริหารที่แตกต่างกันตามสภาพภายใต้หลักการและระเบียบ กฎหมายเดียวกัน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดของแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ และรับมอบนโยบาย และดูแลบริหารจัดการการศึกษาที่ดีให้สถานศึกษาจัดการการศึกษาเป็นไปตามบริบท งานการศึกษาเป็นงานสาธารณะประโยชน์ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่บริการให้กับประชาชนที่รับผิดชอบให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี

การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบและกำหนดตามกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องแผนนโยบายงานโครงการต่างๆ การใช้เงินงบประมาณและการบริหารบุคคล อำนาจการอนุมัติอยู่ที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ต้องผ่านความเห็นชอบคณะกรรมการสภาบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะกรรมการจังหวัด การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่มีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ชัดเจน ดังนั้นเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. เพื่อเป็นแนวทางระดับคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยการใช้ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปัจจัยนำเข้า ด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี
4. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี
5. เพื่อเป็นแนวทางในการติดตามและประเมิน ผลผลิตของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมา

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการกระจายอำนาจและได้มีพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 4.กรุงเทพมหานคร และ 5) เมืองพัทยา ได้กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ ในการบริหารจัดการศึกษาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ทุกระดับ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ เป็นไปตามระเบียบกฎหมายการกระจายอำนาจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดูแล ข้อแตกต่างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดของแต่ละองค์กร ในเรื่องสภาพแวดล้อม ทางสังคมประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ รวมทั้งขนาดและจำนวนโรงเรียนที่รับผิดชอบ งบประมาณและลักษณะการบริหารจัดการที่ผู้บริหารองค์กรมาจากการเลือกตั้ง ลักษณะการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นที่เกิดจากเสียงประชาชน ผู้บริหารแต่ละบุคคลที่มีแนวคิดอุปนิสัย วิสัยทัศน์ที่แตกต่างกัน อีกทั้งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีเอกภาคในอำนาจในการบริหารและการอนุมัติที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและคณะกรรมการจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการเป็นประธานที่ระเบียบกฎหมายกำหนดเป็นการตรวจสอบอำนาจการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

จากสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สอดคล้องกับที่ภาครัฐมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหมวดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อประโยชน์ต่อท้องถิ่นในจังหวัด และตอบสนองความต้องการของประชาชน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความใกล้ชิดกับประชาชน รัฐบาลจึงได้มีการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นมากขึ้น รัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการบริหารปกครองท้องถิ่นในมาตรา 78 เป็นเครื่องประกันว่ารัฐจะต้องปรับระบบการดำเนินงานและระบบความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนในเชิงอำนาจหน้าที่ อีกทั้งต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้านต่างๆ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงระบบการทำงานของภาครัฐที่จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่พร้อมกับการพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และให้รัฐมุ่งเน้นการทำงานตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ทั้งนี้ในรายละเอียดยังมีการกำหนดเพิ่มเติมว่ารัฐจะต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะที่รวดเร็ว มีคุณภาพ โปร่งใส และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้แนวนโยบายพื้นฐานของรัฐบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงได้มีการกำหนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการประชาชน ตามที่ภาครัฐมีนโยบายกระจายอำนาจการศึกษาให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน ฉะนั้น รูปแบบของการบริหารการศึกษาที่ดีย่อมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของผู้บริหารพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อยกระดับการศึกษาของประชากรในท้องถิ่นที่เป็นการบริหารเชิงระบบประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการ และ 4) ผลผลิต เพื่อนำไปใช้พัฒนาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีการดำเนินงานการศึกษาอย่างมีระบบขั้นตอนที่ตบตันพื้นฐานของหลักการบริหารที่ดี 8 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม/จริยธรรม 3) หลักความรับผิดชอบ 4) ความโปร่งใส 5) หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม 6) หลักประสิทธิภาพ 7) หลักประสิทธิผล 8) หลักความเสมอภาค โดยใช้หลักการบริหารที่ดีนำไปสู่รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี 4) ผลผลิต ซึ่งแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย

1. สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 - 1.1 ชุมชน สังคม
 - 1.2 เศรษฐกิจ
 - 1.3 กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
 - 1.4 เทคโนโลยี
2. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย
 - 2.1 วิสัยทัศน์ของผู้นำ
 - 2.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ
 - 2.3 ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารของผู้นำ
 - 2.4 ภาวะผู้นำของผู้นำ
3. กระบวนการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย
 - 3.1 การวางแผน
 - 3.2 การดำเนินงาน โดยมีการใช้หลักการบริหารการศึกษาที่ดี 8 ประการ
 - 3.2.1 การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม
 - 3.2.2 การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรม/จริยธรรม
 - 3.2.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบ
 - 3.2.4 การดำเนินงานโดยใช้ความโปร่งใส

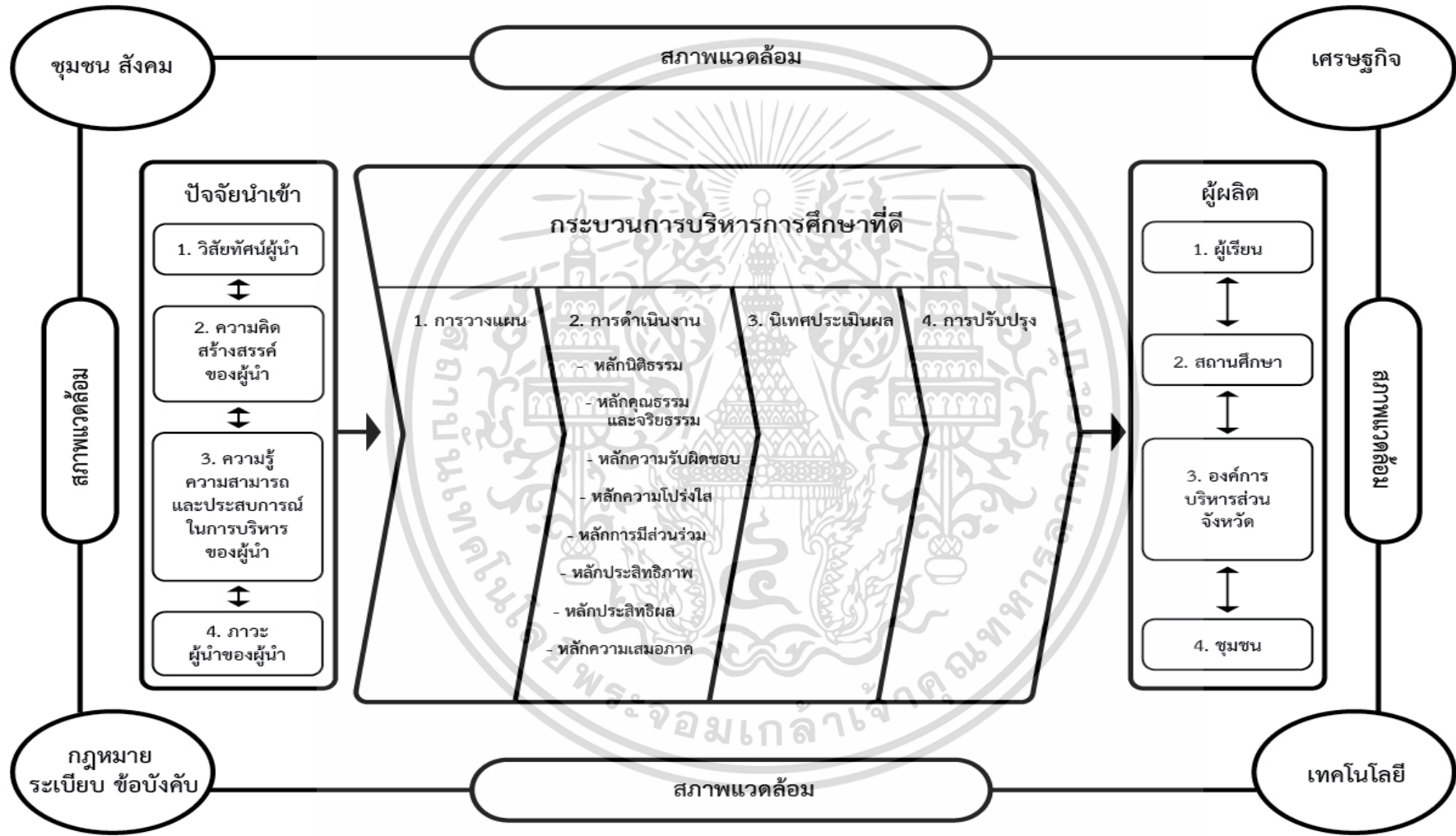
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.2.5 การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม
- 3.2.6 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ
- 3.2.7 การดำเนินงานโดยหลักประสิทธิผล
- 3.2.8 การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค
- 3.3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
- 3.4 การปรับปรุงการดำเนินงาน
- 4. ผลผลิต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย
 - 4.1 ผู้เรียน
 - 4.3 สถานศึกษา
 - 4.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 4.4 ชุมชน

จากข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถแสดงรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ ดังภาพที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แสดงร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด สามารถอธิบายรายละเอียด ได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารต้องนำมาใช้พิจารณาในการวิเคราะห์เพื่อนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ของสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมของการบริหารการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดประเทศไทย 76 แห่ง มีความแตกต่างกัน ย่อมมีผลกระทบ และเป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ละแห่งมากำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดยุทธศาสตร์ และดำเนินการตามแผนพัฒนาขององค์กรไปสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษาสภาพแวดล้อมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาตอบสนองต่อสังคมชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านชุมชน สังคม ในการบริหารการศึกษาที่ดีต้องคำนึงสภาพของชุมชน สังคมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูล ในประเด็นต่างๆดังนี้

1.1.1 สภาพแวดล้อมชุมชน สังคม เชิงกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้แก่ ธรรมชาติป่าเขาทางภูมิศาสตร์ และที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง ได้แก่

- 1) การจัดทำผังเมืองที่อยู่อาศัยสนับสนุนความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร
- 2) การคมนาคม และระบบสาธารณูปโภคสะดวกเหมาะสม

1.1.2 สภาพแวดล้อมชุมชน สังคม เชิงนามธรรม ได้แก่

- 1) สนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น
- 2) สนับสนุนกิจกรรมธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

1.1.3 สภาพแวดล้อมคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคม ได้แก่

- 1) แก้ปัญหาและป้องกันยาเสพติด การมีแหล่งอบายมุข
- 2) แก้ปัญหาและป้องกันแหล่งอบายมุข
- 3) แก้ปัญหาและป้องกันแหล่งเสื่อมโทรม

1.2 ด้านเศรษฐกิจ ในการบริหารการศึกษาที่ดีองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจมาวางแผนให้ประชาชนของชุมชน สังคม มีอาชีพ และการประกอบธุรกิจที่เหมาะสมกับภูมิภาคให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ ใ้กับชุมชน สังคม ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.2.1 การพัฒนาความรู้และทักษะด้านส่งเสริมอาชีพให้แก่คนในชุมชน

1.2.2 การส่งเสริมการลงทุนทั้งภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม เพื่อลดอัตรา การว่างงานให้กับคนในชุมชน

1.2.3 การสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการ ชุมชน และสถานศึกษาเพื่อเพิ่มให้ เกิดทางเลือกด้านอาชีพให้แก่คนในชุมชน

1.2.4 การสนับสนุนให้เกิดจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ และผลผลิตของชุมชนเพื่อ กระตุ้นเศรษฐกิจ

1.3 **ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ** เป็นสภาพแวดล้อมภายในในการบริหารจัดการศึกษา ที่ดี องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเป็นผู้มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและนำมาดำเนินงาน จัดการศึกษาให้ถูกต้องตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับกำหนด ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.3.1 การใช้ กฎหมาย ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของประชาชน

1.3.2 การออกระเบียบเพื่อกำหนดขอบเขตภาระหน้าที่การจัดการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด

1.3.3 การออกข้อบังคับเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้สถานศึกษาได้ปฏิบัติตาม บริบทของพื้นที่

1.3.4 การใช้ระเบียบ ข้อบังคับ จัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาเพื่อถ่วงดุลอำนาจการแทรกแซง ทางการเมือง

1.3.5 ประชาสัมพันธ์ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และเรื่องอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับประชาชนให้ทราบโดยทั่วกัน

จะเห็นได้ว่า กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับมีไว้ เพื่อให้ผู้บริหารมีแนวทาง มีข้อมูลในการ ปฏิบัติไปกำหนดวิสัยทัศน์ และ วางแผนการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบริหารการศึกษาที่ดี

1.4 **ด้านเทคโนโลยี** เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการบริหารการศึกษาที่ดี องค์การบริหารส่วน จังหวัด ต้องนำข้อมูลมาพิจารณาและคำนึงถึงการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.4.1 การนำเทคโนโลยีมาบริหารจัดการพัฒนาประชาชนเมืองให้รองรับการเปลี่ยนแปลง

1.4.2 การนำเทคโนโลยีมาบริหารจัดการความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับสังคมของ ประชาชนแต่ละพื้นที่

1.4.3 การนำเทคโนโลยีมาใช้จัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

1.4.4 การนำเทคโนโลยีมาใช้บริการงานงานอื่นๆเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน

1.4.5 การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

จากข้อมูลข้างต้น สภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วน จังหวัดและผู้เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นข้อมูล สภาพแวดล้อมทางชุมชน สังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้าน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยีข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด นำข้อมูลในการสร้างวิสัยทัศน์ โดยนำ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้และประสบการณ์มาใช้ดำเนินการจัดกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี ขององค์การบริหาร
ผู้บริหารส่วนจังหวัดให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามที่คาดหวังต่อไป

2. ปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยนำเข้า เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ผู้ที่สามารถนำกำหนดเป้าหมายการศึกษาไป
ทิศทางไหน คือ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้แก่ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
และผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลเป็นผู้กำหนดทิศ
ทางการทำงานให้เกิดการพัฒนาการศึกษาที่ต้องกำหนด คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการดำเนินงาน
เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารจำเป็นต้องมี วิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ มีความรู้ ประสบการณ์และมีภาวะผู้นำโดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี อย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยปัจจัยนำเข้าที่ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ของผู้นำ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารของ
องค์การ

บริหารส่วนจังหวัด ควรต้องมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในจังหวัด ดังนี้

2.1.1 การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน

2.1.2 มุ่งให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่พอเพียง

2.1.3 ใช้การศึกษาเป็นภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต

2.1.4 การมีส่วนร่วมสร้างเมืองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งการท่องเที่ยวและศูนย์การ
เรียนรู้

2.1.5 พัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย

2.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วน
จังหวัด ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับ
ประชาชนในจังหวัด ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดให้มีความกระตือรือร้นและทำงานเชิงรุก

2.2.2 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับของเยาวชนในท้องถิ่น

2.2.3 ส่งเสริมทักษะด้านกีฬาของเยาวชนในท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ

2.2.4 พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย

2.2.5 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2.6 การสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ การบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้นำ ควรมีดังนี้

2.3.1 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ไม่น้อยกว่าระดับปริญญาตรี

2.3.2 มีการศึกษาดูงาน การประชุมอบรมสัมมนา การติดตามข่าวสารการศึกษาทั้งใน และต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

2.3.3 นำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการวางแผน การ ดำเนินการ การตรวจสอบ และการประเมินผล

2.3.4 นำความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการพิจารณาแต่งตั้งและมอบหมาย งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.5 สามารถดำเนินการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดมีประสิทธิภาพ

2.3.6 สามารถจัดการทรัพยากรที่อยู่ในขอบเขตจำกัดไปสู่การพัฒนาองค์กรได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2.3.7 ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร

2.4 ภาวะผู้นำของผู้นำ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหาร ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีภาวะผู้นำของผู้นำ ดังนี้

2.4.1 การปฏิบัติที่ดีมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ โอกาสและมีความจริงจัง ความเอื้ออาทร

2.4.2 กำกับดูแลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 บริหารเวลาในการปฏิบัติงาน

2.4.4 การตัดสินใจรอบคอบรวดเร็วเหมาะสมกับภาวะสถานการณ์

2.4.5 มุ่งมั่นขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการศึกษาไปสู่ทิศทางเดียวกัน

2.4.6 ดูแล จัดสวัสดิการ และพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรอย่างเป็นธรรม

การศึกษาที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ฉะนั้น การบริหาร การศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรควรนำไปพัฒนาผู้บริหารองค์การบริหารส่วน จังหวัดและผู้บริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มี มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีภูมิรู้ มีความสามารถและประสบการณ์ ทั้งมีภาวะผู้นำของผู้นำ และพัฒนาตนเองให้ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง เปิดใจกว้าง ตื่นตัวรับสิ่งใหม่ รวมทั้งพัฒนาผู้นำภายในองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจในทิศทางเดียวกันในการนำทรัพยากร อันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ มาใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการองค์กรและหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ วัตถุประสงค์ในเรื่องของงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การประเมินผล และส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนา ประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรกำหนดกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี โดยผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของจังหวัดในด้านชุมชน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศึกษานำมา กำหนดปัจจัยนำเข้า ที่ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาที่มีสู่ทักษะการบริหารและนำ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และภาวะของการเป็นผู้นำ เพื่อใช้ในการกำหนดกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี ประกอบด้วย 4 โดยแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการวางแผนที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในจังหวัด ให้เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.1 ทบทวนแผนและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา
- 3.1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกที่มีผลกระทบกับการจัดการศึกษา
- 3.1.3 วางแผนจัดการศึกษาโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประชาชน
- 3.1.4 วางแผนในการจัดวางตัวบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์
- 3.1.5 วางแผนการใช้เงินให้เหมาะสมกับความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทสภาพแวดล้อม
- 3.1.6 จัดให้มีที่ปรึกษาจากเชี่ยวชาญด้านการศึกษาให้คำแนะนำในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการบริหารการศึกษาที่ดี เป็นการจัดการบริหารตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี ที่มีหลักการกำหนด กติกา กฎเกณฑ์การบริหารปกครองที่ดี เหมาะสม และเป็นธรรมให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมายในองค์กรอย่างมีความสุขต่อผลงาน ทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ตามหลักการบริหารการศึกษาที่ดี 8 ประการ ดังต่อไปนี้

3.2.1 การดำเนินงานโดยใช้หลักนิติธรรม การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกรอบที่กำหนด จึงควรดำเนินงานให้เกิดการใช้หลักนิติธรรมตามความสำคัญ ดังนี้

1) ใช้พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างเคร่งครัด

2) กำหนดระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางเฉพาะของหน่วยงานสำหรับให้บุคลากรในองค์กรได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานเป็นหลักไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4) จัดป้ายติดประกาศ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำคัญๆ และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกคนได้ทราบโดยทั่วกัน

5) จัดอบรม พัฒนาบุคลากรให้ความรู้และความตระหนักต่อกฎระเบียบ สิทธิ หน้าที่ และข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่

6) ใช้อำนาจตามบทบาทและขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาลงโทษและให้รางวัล

7) ปรับปรุง หรือยกเลิก ระเบียบให้เกิดความเหมาะสมตามสถานการณ์

3.2.2 การดำเนินงานโดยใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานต่างๆด้วยจิตสำนึกยึดมั่นในสิ่งดีงาม ในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปฏิบัติตนโดยใช้หลักการครองตนและครองคน
- 2) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3) ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ แบ่งปันมีความรักสามัคคี มีการทำงานเป็นทีม
- 4) ยกย่องและให้กำลังใจ ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมจริยธรรม

3.2.3 การดำเนินงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานต่างๆด้วยจิตสำนึกและการปฏิบัติตนแสดงความรับผิดชอบต่อ การจัดการศึกษาให้กับประชาชน ดังนี้

- 1) กำหนดขอบข่ายและภาระงานของบุคลากรทุกตำแหน่งอย่างชัดเจน
- 2) ตั้งใจใส่ใจและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกสถานการณ์
- 3) แสดงความรับผิดชอบต่อข้อเสียหายที่เกิดขึ้นในองค์กร
- 4) จัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยงในองค์กร
- 5) รับฟังข้อคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง
- 6) สร้างค่านิยมให้ประชาชนเกิดการร่วมรับผิดชอบต่อสังคม

3.2.4 การดำเนินงานโดยใช้หลักความโปร่งใส การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องดำเนินงานจัดการศึกษาอย่างเปิดเผยให้กับประชาชนในจังหวัด อีกทั้งการดำเนินงานต้องสามารถตรวจสอบได้ จึงควรดำเนินงานใช้หลักความโปร่งใส ดังนี้

- 1) สร้างระบบความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันอย่างเปิดเผย
- 2) เปิดเผยแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา แผนงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานประจำปีต่อสาธารณชน อย่างสม่ำเสมอ

3) ประกาศหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพผลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้บุคลากรได้รับรู้โดยทั่วกันก่อนการประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4) จัดช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆที่หลากหลาย
- 5) จัดให้มีระบบการตรวจสอบการเบิกเงินงบประมาณตามระเบียบบริหารราชการ
- 6) แต่งตั้งตัวแทนจากผู้เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบผลการ

ปฏิบัติงาน

3.2.5 การดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม/ฉันทานุมัติร่วม การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในองค์กร และประชาชน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบติดตาม ร่วมประเมินผล ในการจัดการศึกษา จึงควรดำเนินงานใช้หลักการมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) ให้ทุกฝ่ายร่วมสร้างความตระหนักแก่บุคลากรภาระหน้าที่การมีส่วนร่วมให้เกิดความกระตือรือร้นถึงสิทธิและการใช้สิทธิ์ ที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
- 2) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรจัดการศึกษา
- 3) จัดทำประชาคมจากชุมชนสู่การวางแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาการศึกษา
- 4) จัดให้มีคณะกรรมการร่วมพิจารณากลับกรองจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
- 5) สร้างภาคีเครือข่ายการปฏิรูปการศึกษาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา

3.2.6 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานจัดระบบโดยการใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับทรัพยากรให้คุ้มค่ากับการลงทุนในการจัดคุณภาพศึกษา จึงควรดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิภาพ ดังนี้

- 1) วางเป้าหมายชัดเจนและตอบสนองความต้องการของชุมชน
- 2) วางระบบการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหาร
- 3) กำหนดวิธีการทำงาน การใช้วัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณ ระยะเวลา และทรัพยากร
- 4) ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน

3.2.7 การดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานส่งเสริมให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายในการจัดคุณภาพศึกษา จึงควรดำเนินงานโดยใช้หลักประสิทธิผล ดังนี้

- 1) บุคลากรปฏิบัติหน้าที่บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
- 2) ระบบสารสนเทศก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการปฏิบัติ
- 3) การจัดการศึกษาของท้องถิ่นบรรลุตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกัน

คุณภาพการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) ผลการดำเนินงานสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ สังคมและทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

5) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าทางวิชาการศึกษา

6) สสำรวจผลความพึงพอใจและการประเมินโครงการกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาการศึกษา

3.2.8 การดำเนินงานโดยใช้หลักความเสมอภาค การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรดำเนินงานจัดการศึกษาให้เกิดสิทธิเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึงให้กับประชาชนในจังหวัด จึงควรดำเนินงานโดยใช้หลักเสมอภาค ดังรายละเอียด ดังนี้

1) การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาส หรือพิการ เป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ความเสมอภาคที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2) กำหนดนโยบายบริการต่อผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันไม่แบ่งพรรคพวก ไม่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง

3) จัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรภายในองค์กร อย่างทั่วถึงและเสมอภาค

4) บุคลากรในองค์กรให้การยอมรับและพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ที่หน่วยงานกำหนดขึ้น

5) จัดบริการสาธารณูปโภค วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ

จากการดำเนินการตามกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้หลักการบริหารการศึกษาที่ดี 8 ประการ จะเป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจที่มีความคุ้มค่าขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานที่วางแผนงานว่ามีการดำเนินงานตามแผนงาน และนโยบายที่มุ่งจัดการศึกษาที่ดีให้กับประชาชนในจังหวัด โดยการดำเนินงานดังนี้

3.3.1 วางแผน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

3.3.2 แต่งตั้งคณะนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ด้านการศึกษาให้เหมาะสมมีจำนวนเพียงพอ กับภาระหน้าที่

3.3.3 กำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเป็นรายปีอย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.4 จัดทีมงานให้คำปรึกษาด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2.5 ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานและนิเทศการสอน

3.2.6 ดำเนินการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินงานการศึกษา การบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรเมื่อนำ ผลการดำเนินงานการศึกษา ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน สภาพสถานศึกษา ความเชื่อมั่น ความพึงพอใจต่อ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างไร เพื่อนำไปปรับปรุงการวางแผนงาน กระบวนการดำเนินงาน และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน มีปัญหาใดและสิ่งใดที่ควรนำไปส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการบริหารการศึกษาที่ดีให้กับประชาชนในจังหวัด โดยควรดำเนินงาน ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน/โครงการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนางาน/โครงการที่ให้เกิดความยั่งยืน

3.4.2 วิเคราะห์ความสำเร็จของงาน/โครงการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนางาน/โครงการที่ให้เกิดความยั่งยืน

3.4.3 ระดมความคิดเพื่อวางแผนการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3.4.4 มาตรฐานการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการ

3.4.5 นำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เกิดความยั่งยืน

จากกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องนำสภาพแวดล้อมของจังหวัดในด้านชุมชน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา มาสร้างมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาที่มีผู้ทักษะการบริหารและ นำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และภาวะของการเป็นผู้นำ มาวางแผน ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคนิคการบริหารจัดการไปสร้าง กระบวนการบริหารการศึกษาที่ดี เป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ ติดตาม และการวัดประเมินผล ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลผลิตคุณภาพการศึกษา

4. ผลผลิต

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในจังหวัดด้านชุมชน ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยี เป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดกระบวนการบริหารการศึกษาที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดี ในการจัดทำและกำหนดเป้าหมายภาพความสำเร็จใน แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา 4 ปี แผนงบประมาณประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาเกิดผลผลิต 4 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านผู้เรียน ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช ดังนี้

- 4.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติ
- 4.1.2 นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 4.1.3 จำนวนนักเรียนที่สามารถผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในระดับที่สูงขึ้น
- 4.1.4 จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- 4.1.5 จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้วประกอบอาชีพและมีงานทำ
- 4.1.6 จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปแล้ว
- 4.1.7 ผลงาน รางวัลของนักเรียนในระดับต่างๆ

4.2 ด้านสถานศึกษา ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพสถานศึกษาที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช ดังนี้

- 4.2.1 สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ
- 4.2.2 วัสดุครุภัณฑ์สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการ
- 4.2.3 จำนวนบุคลากรของสถานศึกษามีความเพียงพอต่อการจัดการศึกษา
- 4.2.4 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อการจัดศึกษา
- 4.2.5 ผลงาน/รางวัลที่สถานศึกษาได้รับจากการบริหารจัดการศึกษา
- 4.2.6 สถานศึกษามีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน

4.3 ด้านองค์การบริหารส่วนจังหวัด ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช ดังนี้

- 4.3.1 ความมั่นใจของประชาชน ชุมชนต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 4.3.2 คุณภาพการบริการด้านการดูแลช่วยเหลือ พัฒนาการ คนพิการ เด็กเยาวชน และการช่วยเหลือสังคม
- 4.3.3 คุณภาพการจัดบริการห้องสมุดและอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน
- 4.3.4 คุณภาพของการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น
- 4.3.5 ผลงาน/รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ด้านการศึกษาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับ
- 4.3.6 จำนวนหน่วยงานอื่นขอเข้าเยี่ยมชมการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ด้านชุมชน สังคม ความคาดหวังผลผลิตคุณภาพชุมชน สังคม ที่เกิดจากการดำเนินการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ชุมชน สังคม ควรมีผลดังนี้ ดังนี้

4.4.1 คนในชุมชน ได้รับการบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง

4.4.2 คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจ ต่อสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง

4.4.3 คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจหลักการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.4.4 ชุมชนเข้มแข็งมีความอบอุ่น รักสามัคคี

4.4.5 ผู้นำชุมชนแต่ละพื้นที่พึงพอใจต่อนโยบาย และการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

4.4.6 ชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ

4.4.7 ชุมชนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้คนในชุมชนมีรายได้

จากรายละเอียดของผลผลิตดังกล่าวข้างต้น ย่อมส่งผลให้เกิดพลเมือง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สภาพเศรษฐกิจสังคมย่อมส่งผลดีตามไปด้วย

ฉะนั้น รูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกำจัดการศึกษา ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองพัสดุ ผู้อำนวยการกองช่าง และผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในหน่วยงานเดียวกัน การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สภาพท้องถิ่น และความต้องการของสถานศึกษา

แนวทางการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้

1. แนวทางระดับนโยบาย

1.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

1.2 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

1.3 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลปัจจัยนำเข้าไปใช้ในการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการจัดการศึกษา

1.4 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำกระบวนการดำเนินงานการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้กำหนดให้เหมาะสมกับบริบท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถข้อมูลไปใช้กำหนดความคาดหวังด้านผลผลิตของการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปกำหนดในแผนงานการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.7 กระทรวงมหาดไทยนำข้อมูลรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

2. แนวทางระดับปฏิบัติ

2.1 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปใช้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.3 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวชี้วัดเพื่อติดตามการดำเนินงานของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

2.6 สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางนิภา บุรณกิจ
 วัน เดือน ปีเกิด 2 สิงหาคม 2499
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 130/73 หมู่ที่ 1 หมู่บ้านสุขเพิ่มทรัพย์ ถนนสุขประยูร
 ตำบลกฎโจ้ง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี 10140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัฒนานุศาสน์
 พ.ศ. 2516 วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2519 พิเศษครูมัธยม
 พ.ศ. 2526 ครุศาสตร์บัณฑิต (ศิลป) วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2545 การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยบูรพา
 พ.ศ. 2560 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2520-2525 ครู 2 - อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านเกาะจันทร์
 อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2525-2526 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านหนองพรหม
 อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2526-2530 อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนบ้านโค้งประตู
 อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2531-2533 อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนบ้านเกาะจันทร์
 อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2533-2538 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ระดับ 6 โรงเรียนบ้านเกาะจันทร์
 อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2538-2548 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 โรงเรียนอนุบาลเกาะจันทร์
 กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2548-2553 ผู้อำนวยการ วิทยะฐานะ คศ.3 โรงเรียนบ้านคลองมือไทร
 (สว่างไสวราษฎร์บำรุง) อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
 พ.ศ. 2553-2559 ผู้อำนวยการ วิทยะฐานะ คศ.3 โรงเรียนบ้านคลองมือไทร
 (สว่างไสวราษฎร์บำรุง) อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
 สังกัดกองค้การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้